

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Bc. Natálie Pígllová

Česká licence Creative Commons: autorské právo moderní doby

Diplomová práce

Praha 2010

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla velice poděkovat vedoucí mé diplomové práce PhDr. Evě Bratkové, Ph.D. za cenné rady a podnětné konzultace, které mi při psaní práce po formální i obsahové stránce velmi pomohly.

Licence

Tuto práci je kdokoli oprávněn šířit, upravovat a jinak využívat za podmínek licence české verze licence Creative Commons „Uveďte autora-Zachovejte licenci 3.0 Česko.“

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 11. dubna 2010

.....

podpis diplomanta

Identifikační záznam

PÍGLOVÁ, Natálie. *Česká licence Creative Commons : autorské právo moderní doby [Creative Commons Czech Republic : Copyright of the modern period]*. Praha, 2010. 107 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví 2010. Vedoucí diplomové práce PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

Abstrakt

Tématem práce je rozbor a zhodnocení procesů zavádění a využívání české verze licencí Creative Commons (CC). Práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsou definovány, porovnány a kriticky vyhodnoceny jednotlivé termíny, představeny typy veřejných licencí a rozebrána právní legislativa autorského zákona. Sledován je postup zavádění licencí Creative Commons v jednotlivých státech světa. Představena je česká pracovní skupina za zavedení licencí Creative Commons do českého prostředí a organizace podílející se na implementaci a šíření licencí. Charakterizovány jsou jednotlivé licenční prvky a z jejich kombinace vzniklé typy licencí Creative Commons. Vysvětlen je postup licenčního označení autorského díla v prostředí internetu.

Praktická část se věnuje ukázkám internetových vyhledávačů a dalších webů, které se nějakým způsobem zapojily do používání licencí CC. Přes své webové rozhraní umožňují licencovaná díla vyhledávat, ve svých databázích shromažďují licencované zdroje a umožňují k nim přístup svým uživatelům nebo jsou sami publikovány pod jednou z licencí CC. Na závěr je proveden test vyhledávání u dvou internetových vyhledávačů, Google a Yahoo! [Autorský abstrakt].

Klíčová slova

autorské právo, licence, veřejná licence, Creative Commons, GNU GPL, public domain, copyright

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
1 LICENCE CC A JEJICH ALTERNATIVY	11
1.1 COPYRIGHT	12
1.2 PUBLIC DOMAIN	14
1.3 GNU GPL	15
2 LICENCE CC	17
2.1 IMPLEMENTACE NÁRODNÍCH LICENCÍ CC	19
2.1.1 Česká republika	19
2.1.2 Státy využívající licence CC.....	22
2.1.3 Státy s probíhajícím procesem zavádění licencí CC.....	23
3 ČESKÉ LICENCE CC	24
3.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE A PŘEDSTAVENÍ LICENCE CC	24
3.2 PRACOVNÍ SKUPINA PRO ZAVEDENÍ LICENCÍ CC	26
3.2.1 Iuridicum Remedium, o.s.	26
3.2.2 WebArchiv.....	27
3.2.3 Sdružení nezávislých autorů.....	28
3.2.4 Společnost pro autorské právo a informační technologie.....	30
3.3 PŘEHLED LICENČNÍCH PRVKŮ.....	30
3.3.1 Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem	31
3.3.2 Prvky určující podmínky, které je nutno respektovat	31
3.4 TYPY LICENCÍ CC	32
3.4.1 Shodné charakteristiky licencí CC.....	34
3.5 PRINCIP VYTVÁŘENÍ LICENCÍ CC.....	35
3.5.1 Princip vytváření licencí CC v internetovém prostředí.....	36
3.6 LICENCE CC A JEJICH VZTAH K ČESKÉ LEGISLATIVĚ	39
4 VYUŽITÍ LICENCÍ CC V PRAXI	42
4.1 ČESKÁ REPUBLIKA	43
4.1.1 Creative Commons Česká republika	43
4.1.2 WebArchiv.....	46
4.1.3 Polytematický strukturovaný heslář	47
4.1.4 Digitální učební materiály.....	49
4.1.5 Artyčok.TV.....	53
4.1.6 Infogram: portál pro informační gramotnost	54
4.1.7 Informační systém abART	57

4.2	SVĚT	59
4.2.1	<i>Flickr</i> ^(Image)	65
4.2.2	<i>Blip.tv</i> ^(Video)	67
4.2.3	<i>Jamendo</i> ^(Music)	67
4.2.4	<i>SpinXpress</i> ^(Media)	70
4.2.5	<i>Wikimedia Commons</i> ^(Media)	71
4.2.6	<i>Al Jazeera</i>	73
4.2.7	<i>The Public Library of Science</i>	74
4.2.8	<i>Panoramio</i>	75
4.2.9	<i>Foodista</i>	76
4.2.10	<i>IntraText</i>	76
4.2.11	<i>UnearthTravel.com</i>	77
4.2.12	<i>OurMedia.org</i>	78
4.3	TESTOVÁNÍ VYHLEDÁVÁNÍ S LICENČNÍM OMEZENÍM	79
4.3.1	<i>Google</i>	79
4.3.2	<i>Yahoo!</i>	85
5	ZÁVĚR	91
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	93

Předmluva

Tématem diplomové práce je přiblížení problematiky licencí Creative Commons s důrazem na implementaci v českém internetovém prostředí. V práci je sledován vývoj kolem licencí před jejich zavedením, proces zavádění a situace po více než roce od jejich používání. Vysvětleny jsou základní termíny, popsán proces označování dokumentů, definovány obdobné varianty licencí a problematika autorského práva. Na ukázkách z praxe je demonstrován stále se zvyšující zájem o tento typ ochrany autorského práva.

Toto téma jsem si vybrala z osobního zájmu o tuto problematiku, jelikož mi přijde zajímavá a především se domnívám, že je třeba snažit se všemi cestami o propagaci a zvyšování povědomí o této nové možnosti šíření a sdílení informací. Pokusila jsem se o co nejúplnější a srozumitelný vhled do tématu s cílem vytvořit ucelený text, který by dokázal uspokojivě odpovědět na otázky tvůrce i uživatele, podat základní vysvětlení a návod jak postupovat při označování a užívání licencovaných zdrojů. Výběrem jednotlivých webů a zdrojů publikovaných pod licencemi Creative Commons bych ráda inspirovala a přesvědčila veřejnost i akademickou obec a výhodnosti a potřebě užívání licencí Creative Commons v dnešní moderní době internetu.

O významu a aktuálnosti tématu pro studovaný obor Informačních studií a knihovnictví nemůže být, v souvislosti s možnostmi šíření, sdílení, uchovávání a využívání informací, pochyb. Stejně tak aktuálnost předmětu diplomové práce je nezpochybnitelná a myslím si, že po roce od počátku fungování licencí je pravý čas na zhodnocení situace a prognózy do budoucna. Cílem je přiblížit problematiku licencí Creative Commons co nejširšímu okruhu uživatelů, ať již ze strany autorské či nabyvatelů. Kriticky zhodnotit dosavadní vývoj a situaci na zdrojích, které již licence využívají, spolu se závěrečným testováním vyhledávání licencovaných dokumentů ve dvou stěžejních vyhledávacích systémech Google a Yahoo!.

V průběhu psaní práce probíhala e-mailová konverzace se zástupci českých organizací spojených se zaváděním licencí Creative Commons do českého prostředí, účast na kulturních akcích spojených se zaváděním jako bylo např. slavnostní uvedení licence 16. 4. 2009 na půdě DigiLabu Akademie výtvarných

umění v Praze a nejnověji výstava v Centru moderního umění DOX s názvem Free Culture, analýza webových sídel, testování internetových vyhledávačů apod. Práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. V první jsou popsány varianty veřejných licencí se zástupci public domain a GNU GPL spolu s charakteristikou termínu copyright. Druhá kapitola se zabývá implementací licencí Creative Commons v jednotlivých zemích světa a konkrétně je popsána situace v České republice a představen organizační tým spolu se zastřešujícími organizacemi. Třetí kapitola je zaměřena na představení samotných licencí Creative Commons, historický vznik, definici a vysvětlení jednotlivých licenčních prvků a z nich vzešlých typů licencí. Obsahem je i návod na označení děl v internetovém prostředí. Jednou z podkapitol je výčet a detailnější představení pracovní skupiny pro zavedení licencí u nás a závěr se zabývá vztahem licencí a české legislativy. Poslední čtvrtá kapitola má praktický ráz, obsahuje ukázky jednotlivých projektů, databází, digitálních knihoven nebo internetových vyhledávačů u nás i ve světě. Na úplný závěr je provedeno testování vyhledávání licencovaných zdrojů ve vyhledávači Google a v systému Yahoo!.

Diplomová práce byla napsána v souladu s platnými vnitřními předpisy FF UK a dalšími metodickými pokyny a normativními dokumenty. Informační zdroje byly citovány podle normy ISO 690 a ISO 690-2. Práce je vystavena pod licencí CC „Uveďte autora-Zachovejte licenci 3.0 Česko.“

1 Licence CC a jejich alternativy

Nejen licence Creative Commons¹ mohou představovat alternativu autorského práva. Vymyšleno a v zákonnou platnost vešlo po celém světě mnoho druhů volných veřejných licencí. Rozšíření používání veřejných licencí souvisí s rozvojem internetu. Stále větší množství autorských děl je digitalizováno a jsou dostupná online. Tyto licence mají několik společných vlastností, jako je např. neadresnost (dílo je poskytováno neurčitému množství osob), licence trvá po celou dobu autorských práv na dílo, nabyvatelem se stává automaticky každý, kdo dílo v souladu s licenčními podmínkami použije, licence nejsou zpoplatněny a jsou nabízeny bezúplatně.

Jejich nevýhodou je ve většině případů omezení na určité druhy dokumentů, které lze danou licencí označit (např. softwarová licence GNU GPL), jazyková bariéra nebo právní předpisy států. Jsou proto nevhodné pro mezinárodní používání. Licence CC by měly patřit do skupiny všestranně využitelných licencí, jejichž znění si jednotlivé země upravují na základě místní legislativy. Pro názorné porovnání a představu o odlišnostech jsem do této práce zařadila, kromě licencí CC, také charakteristiky copyrightu, jako hlavního zástupce autorského zákona, licence public domain a GNU GPL (GNU General Public License) [Definition of Free, 2010; GRUBER, 2008a].

V současné době by se dalo spektrum možností, jak autorsky označit tvůrčí dílo, popsat od nejvíce omezující formy ochrany – copyrightu, s podtitulem „všechna práva vyhrazena“ (all rights reserved), přes druhý extrém představovaný veřejnou licencí public domain, kde je veškeré nakládání s dílem dovoleno a na takto označená díla se naopak žádná práva nevztahují. A jako jejich prostředník, zlatá střední cesta, by figurovaly licence CC s mottem „některá práva vyhrazena“ (some rights reserved). Dílo je veřejně zpřístupněno za podmínek, které si určí autor sám.

„Zatímco copyright představuje filozofii „totální kontroly“ nad používáním autorských děl, která vede k omezení jejich užití, koncept public domain naopak představuje „anarchii“, kde má kdokoliv právo s dílem nakládat podle svého

---

¹ Dále bude používán výraz „licence CC“.

uvážení, což sebou naopak nese mimo jiné rizika poškození či zneužití díla“ [GRUBER, 2008b].

1.1 Copyright

Pod termínem copyright rozumíme „Označení zajišťující ochranu autorských práv k autorskému dílu, uvedené v publikovaných dílech znakem © následovaným jménem autora a rokem prvního vydání dokumentu“ [KTD, 2003]. České autorské právo se řídí zákonem č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb, 2000].

Mezinárodní právo je obsaženo v několika mezinárodních úmluvách, především v tzv. Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886 [Berne Convention, 1979] a v Ženevské úmluvě na ochranu výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému kopírování z roku 1952 [UNESCO, 2009]. V roce 1996 vešly v platnost tzv. internetové smlouvy (Smlouva WIPO o autorském právu a Smlouva WIPO o ochraně práv výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů) s cílem upravit ochranu autorských práv a práv příbuzných v podmínkách užívání elektronického přenosu dat a informací. Česká republika prozatím není členem. Ustanovení Smluv byla promítnuta do nového autorského zákona č. 121/2001 Sb [Česko. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2005]. Zastřešující organizací pro duševní vlastnictví je Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization, WIPO) fungující od roku 1967 [World Intellectual Property]. V 90. letech 20. století převzala hlavní dozor nad zákony a ochrannou autorského práva Světová obchodní organizace WTO (World Trade Organisation). Nejdůležitější normou pod správou WTO, která upravuje ochranu práv k duševnímu vlastnictví ve vztahu k mezinárodnímu obchodu, je Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví - TRIPS [PRISTÁŠOVÁ, 2006]. Po vstupu České republiky do EU byly přijaty nové zákony, které odpovídaly směrnicím EU, což znamenalo výrazné prodloužení ochranné lhůty děl, rozšíření obsahu autorského práva a novou vlnu odporu ze strany zastánců volnějšího přístupu k elektronickým dílům.²

---

² Převzato z materiálů vystavovaných na výstavě „Free Culture“ (Svobodná kultura) v Centru současného umění DOX, ve dnech 18. 3. – 16. 5. 2010.

Předmětem ochrany tohoto právního odvětví jsou práva autorů, tvůrců děl. Patří sem spisovatelé, filmaři, programátoři, hudebníci aj. Zákon specifikuje, co považujeme za dílo a jaké má mít náležitosti. Pod termín dílo zahrnujeme dílo literární (dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem), umělecké, vědecké jakožto výsledek tvůrčí činnosti autora, vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně elektronické, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Konkrétně se tedy jedná o dílo hudební, dramatické, choreografické, pantomimické, fotografické, audiovizuální, výtvarné, architektonické, užitého umění, kartografické, počítačový program, dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně jazykového překladu. Naopak za dílo nepovažujeme námět díla sám o sobě, denní zprávu nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenku, postup, princip, metodu, objev, vědeckou teorii, matematický a obdobný vzorec nebo statistický graf [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb, 2000].

Rozlišujeme dva druhy autorského práva – osobnostní a majetkové. Práva osobnostní jsou úzce spjata s osobou autora, jsou nepřevoditelná a trvají po dobu jeho života. I po smrti tvůrce je však dílo dále chráněno autorstvím. Patří sem právo rozhodnout o zveřejnění díla, nedotknutelnost díla a právo osobovat si autorství.

Majetková práva trvají po dobu života autora a, ve většině zemí světa, 70 let po autorově smrti. Slouží k vytyčení možností nakládání s dílem. Jedná se konkrétně o:

- právo na rozmnožování díla,
- právo na rozšiřování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na pronájem díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na půjčování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na vystavování díla či jeho rozmnoženiny,
- právo na sdělování díla veřejnosti (provozování živě či ze záznamu, přenos provozování díla, vysílání rozhlasem či televizí apod.),
- právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého,
- právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu.

Po uplynutí majetkové právní ochrany se dílo stává tzv. volným, kdokoli ho tedy může užít, ovšem jen za předpokladu, že uvede jméno autora a nesníží hodnotu díla [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb, 2000].

1.2 Public Domain

Public domain je veřejná licence, kterou jsou označována tzv. volná díla (ve smyslu § 28 odst. 1 autorského zákona), u kterých uplynula doba trvání majetkových práv. Dílo může být užito kýmkoliv s tím, že si nikdo nesmí osobovat autorství, smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní [AZ, 2000, §28; TDKIV, 2003].

Rozděluje se do dvou hlavních skupin:

1) Díla, kterým vypršela doba trvání autorských práv.

Délka tohoto časového omezení, které nedovoluje dílo užít, se liší v závislosti na zákonech jednotlivých zemí. V našich podmínkách je to po dobu života autora a 70 let po jeho smrti. Opět zde narážíme na stejné požadavky a volání po změnách, v tomto případě se jedná o žádosti zkrácení této lhůty z důvodu vyšší kulturní výtěžnosti pro společnost. Hledá se jakýsi kompromis mezi oceněním autora za jeho počin a na straně druhé poskytnutí užívání díla pro společnost v co nejkratší době

2) Veřejná díla, která nepodléhají autorsko-právní ochraně.

Do této skupiny řadíme úřední díla (listiny, právní předpisy a rozhodnutí apod.) a také tradiční kulturní díla, myšlenky, postupy, metody anebo principy, na kterých společnost funguje a jejichž právní ochrana by poškodila chod společnosti jako takové.

Pomyslná třetí skupina zahrnuje díla autorů, kteří se dobrovolně rozhodli svou tvorbu zpřístupnit a použili jednu z možných licencí, ať již public domain, GNU, nebo CC [SAMUELS, 1993; Manifest, 2009].

Jednou z organizací, která se zabývá problematikou public domain je „Communia, The European Thematic Network on the digital public domain“ [Communia, 2009]. Z její iniciativy vznikl Manifest o volných dílech (Public Domain Manifesto), dostupný online v českém překladu [Manifest, 2009]. V dokumentu je popsána současná situace autorského práva, upozorňuje se v něm na hlavní problémy a omezení volných děl a uváděny jsou návrhy na zlepšení. Projekt má již své místo i na Facebooku, aktuální stav a zájem můžete sledovat, i sami podepsat, na webové adrese <http://publicdomainmanifesto.org/node/8/signatures> [Communia, 2009].

1.3 GNU GPL

GNU, General Public License, GNU GPL („všeobecná veřejná licence GNU“). Vznik této svobodné licence, zaměřené především na softwarové programy, ale i jiná díla, se datuje již od roku 1989, autorem je Richard Stallman (na fotografii).

Zatím poslední verzí je licence s označením GNU GPL 3, vytvořená v roce 2005. Oproti předchozím dvěma je tato ještě více svobodná, což vyvolává rozporuplné názory na její užívání. Díky spolupráci Ebena Moglena, profesora práv na Kolumbijské univerzitě [Columbia University. School of Law, 2010], byla opatřena standardní právní terminologií, což umožnilo vyšší mezinárodní kompatibilitu a ulehčilo její užívání. Licence se vyznačuje čtyřmi základními právy pro uživatele:

- 1) spouštět program, kdykoliv si přeje
- 2) studovat zdrojový kód a měnit jej
- 3) šířit kopie programu
- 4) šířit modifikované verze

Kompletní znění českého překladu této licence lze najít na internetové adrese <http://www.gnugpl.cz> [GNU GPL, 2010]. Na rozdíl od všech srovnatelných licencí (určených pro softwarová díla), neomezuje GNU svobodu sdílení a úprav verzí programů, a to ani komerčně. Díla pod touto licencí lze tedy prodávat za libovolnou cenu. Podmínkou je, že pokud je dílo dále šířeno, musí být licencováno stejně jako jeho originál, to znamená stejná práva pro další uživatele. Práva, zaručená touto licencí, trvají po celou dobu platnosti autorského práva na program, tzv. copyleft.

Copyleft, druh autorského práva používaný pro označení volného softwaru, je jak svým logem, tak názvem, anglickou slovní hříčkou, jakýmsi protikladem copyrightu (obrácené „c“ v kroužku, antonyma „left“ a „right“). Odlišuje licenci Public Domain a GNU, a to tím způsobem, že copyleft zaručuje stejná práva a povinnosti pro uživatele i poté, co původní verzi programu sami upravili.

Je to stejný princip jako u CC pod označením „Share Alike“ [Creative Commons Česká, 2010h] s velmi podobnou ikonkou. Uživatel přijímá dílo licencované

určitým způsobem a musí toto licencování dodržet a šířit dílo dál za stejných podmínek [Root.cz, 2010a; Free Software Foundation, 2010; Wikipedie, 2010b]. Označit dílo touto licencí lze na webových stránkách Free Software Foundation [GNU Project, 2010]. Stejnou funkci umožňují i stránky organizace Creative Commons jako tzv. CC- GNU GPL [Creative Commons (organizace), 2010g].

2 Licence CC

Ve Velké Británii se pod slovem commons rozumí veřejný majetek a používá se ve spojitosti s pastvinami nebo půdou, která nikomu nepatří. Stejně tak se dá posuzovat i lidová kultura, která nepodléhá autorskému právu. Licence je předpisem, který umožňuje využívání všech nebo jen některých autorských práv. Konkrétně licence CC dávají možnost autorovi rozhodnout se o dalším využívání

a šíření jeho díla.³

Licence CC jsou produktem americké neziskové organizace Creative Commons [Creative Commons (organizace)]. Jedním z hlavních zakladatelů je Lawrence Lessig (na fotografii), ředitel Centra pro etiku v nadaci Edmonda J. Safra při Harvardské univerzitě [Harvard University, 2009], profesor práv na Harvardu [Harvard University, 2010], zastánce a propagátor idey volného přístupu k informacím, držitel několika ocenění, jako např. Free Software Foundation's Freedom Award [Free Software Foundation, 2010], autor mnoha článků a publikací týkajících se zejména práva, nových technologií a svobody využívat příležitosti, jež nám poskytuje digitální doba, ve které žijeme. Svá díla, články, příspěvky do konferencí, knihy apod. vystavuje Lessig volně ke stažení na svém webu pod licencemi CC [Lessig.org].

Jednou ze stěžejních knih týkajících se vlivu internetu na společnost a kulturu v závislosti na rozvoji techniky má název „Free Culture“ [LESSIG, 2004]⁴. Autor se zde zamýšlí nad příležitostmi, které se nám díky internetu naskýtají, dává prostor k vytvoření více konkurenčního prostředí, širší skupina autorů může vystavovat svá díla na webu a zpřístupnit je tam mnohem většímu okruhu uživatelů, což vede ke kulturní rozmanitosti. Lidé však této příležitosti nevyužívají a naopak přístup k dílům prostřednictvím zákonů významně omezují a stěžují. Dalším aspektem, kterým se v knize autor zabývá, je tvorba digitálních

---

³ Převzato z materiálů vystavovaných na výstavě „Free Culture“ (Svobodná kultura) v Centru současného umění DOX, ve dnech 18. 3. – 16. 5. 2010.

⁴ Kniha Free Culture je dostupná konkrétně pod licencí Uveďte autora - Nevyužívejte komerčně (BY-NC), <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/cz/>.

archivů. Ty dávají možnost přístupu k dílům, které by jinak, po stažení z trhu, ukončenému vydávání apod., zůstala zapomenuta. Zde však opět narážíme na copyright. Tím, že knihu digitalizujeme, vytváříme kopii, pro kterou je nezbytné mít povolení autora. Je však fyzicky, časově i finančně téměř nemožné, dotazovat se na každý jednotlivý kus kulturního dědictví a dohledávat autorská práva. Ochuzujeme tak sebe i budoucí generace o snadný a rychlý přístup k ucelenému elektronicky dostupnému kulturnímu odkazu naší doby. V této situaci nabízí Lessig řešení v podobě souboru veřejných licencí CC, jejichž cílem by mělo být zmírnění přespříliš restriktivních zákonných opatření k ochraně uměleckých děl. Tyto licence dávají prostřednictvím jednoduchých grafických označení možnost legálně navazovat na díla autorů, vylepšovat je, rozšiřovat, navzájem se inspirovat apod. Zároveň umožňují autorovi samému svobodně se rozhodnout, jak může být s jeho dílem nakládáno. Tento fakt je velmi důležitý, zejména pro pocit svobodné kultury a práv rozhodovat o svém intelektuálním majetku dle svého uvážení, bez zbytečných, zdlouhavých a finančně nákladných konzultací s právníky. Smyslem je oslovit a stále rozšiřovat komunitu tvůrců a uživatelů a poukázat na důležitost veřejného vlastnictví, jež povede k větší kulturní kreativitě a možnostem. Cílem není úplné potlačení copyrightu, ale jeho doplnění a přizpůsobení moderní době. Autorské právo je staré a nevyhovuje tempu a směru vývoje. Co platilo před desetiletími, je v časech internetu a digitálních technologií zastaralé.

Velmi zajímavé je také zamyšlení a vysvětlení pohnutek autora k vystavení svého díla pod licencemi CC. Lessig vysvětluje toto počínání rozdělením uživatelů na několik skupin. Jsou tací, kteří si knihu koupí, ať již bude na internetu vystavena a volně dostupná, či ne, zkrátka proto, že ji chtějí mít fyzicky ve své knihovně. Někdo se o knize dozví na internetu, stáhne si ji a přečte digitálně. Další uživatele tato online upoutávka pouze přesvědčí k samotné koupi knihy. Licencemi CC se však jednoznačně předejde tomu, že určitá skupina lidí se o existenci díla vůbec nedozví, nebude-li zveřejněno online. Je tak dokázán přímý pozitivní vliv licencí CC na zvyšování hodnoty obsahu děl a jejich šíření. Licence upozorňují, že existuje i jiná možnost, než se podvolit zákonům a přijmout formuli „všechna práva vyhrazena“, nyní si můžeme svobodně vybrat a zvolit vlastní cestu s vyhrazením pouze „některých práv“ [LESSIG, 2004].

2.1 Implementace národních licencí CC

Licence CC vešly v platnost ve Spojených státech amerických již před sedmi lety v roce 2003. Od té doby se rozšířily do mnoha zemí po celém světě a v mnoha dalších probíhají jednání o jejich přijetí a implementaci do národního práva. Mezi státy, které za sebou mají již první kroky, a otevřela se jim tak cesta k větší svobodě a sdílení informací, patří od dubna 2009 i Česká republika.

2.1.1 Česká republika

O zdárném postupu implementace licencí CC do českého prostředí psal Karel Wolf na serveru Lupa.cz již v roce 2008 [WOLF, 2008]. V článku zmiňuje jednotlivé subjekty pracovní skupiny, které se svou iniciativou zasadily o českou verzi licencí, jako např. WebArchiv [WebArchiv (projekt), 2010a], Národní knihovna [Národní knihovna, 2006] nebo sdružení Iuridicum Remedium [Iuridicum Remedium, 2010]. Bude o nich pojednáno dále v textu. Autor se zmiňuje i o způsobu překladu, kdy byly české licence porovnávány s německou verzí, jelikož americká Unported 3.0 nevyhovovala českému právnímu prostředí. Článek uzavírá možnosti profitování z licencí, založené především na zvyšování prestiže a zviditelnění tvůrců.

Dalším zajímavým příspěvkem, tentokrát do elektronického časopisu o informační společnosti Ikaros [Ikaros, 2010] je článek Františka Zachovala „Demytizace licencí Creative Commons“ [ZACHOVAL, 2008] popisující konferenci, která se konala 4. Listopadu 2008 v kině Oko ve spolupráci českých zástupců licencí Creative Commons a slovenských příspěvovatelů z Anti-copyright hysteria.sk. Konference měla za úkol rozšířit povědomí občanů o licencích a možnostech, které jim nabízí. Ve vystoupení Dušana Baroka zazněly problémy, s kterými se potýkali v té době na Slovensku, kde byl hlavním problémem nevyhovující zákon. Autorský zákon totiž obsahuje licenční smlouvy pouze v tištěné podobě. Neuvažuje tedy o označování děl online. Druhou překážkou byl občanský zákoník, ve kterém se trvalo na konkrétním adresátovi uvedeném ve smlouvě, což popírá filosofii licencí CC, kde se tvůrce a nabyvatel ve většině případů nikdy nepoznají, ani nepotkají. V konferenci dále zazněly příspěvky o Wikipedii a jejím plánovaném přechodu na licence CC, představena byla kniha Lawrence Lessiga „Free Culture“ [LESSIG, 2004] a několika dalších

s podobnou tematikou. To vše jsou však pohledy do minulosti. Současnost ukazuje, že na zásadní překážky se v České republice našla řešení a autoři smějí legálně označovat digitalizovaná díla licencemi CC. Na Slovensku je situace bohužel stále nedořešená a tato země tak patří mezi některé další čekatele na právní schválení (viz kapitola 2.1.3).

Spolupráce mezi českou skupinou pro zavedení licencí CC a organizací Creative Commons byla stvrzena podepsáním dokumentu s názvem Memorandum of Understanding⁵. Za Českou republiku dokument podepsalo občanské sdružení Iuridicum Remedium [Iuridicum Remedium, 2010], Národní knihovna České republiky (konkrétně děkan Michal Stehlík) [Národní knihovna, 2006], Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze [Univerzita Karlova, 2009], Sdružení nezávislých autorů [Sdružení nezávislých autorů] a Společnost pro Autorské právo a informační technologie (SPAP&IT) [Společnost pro Autorské]. Česká verze licencí CC je tak v pořadí 52., a snad zdaleka ne poslední, národní licencí. Národní verze licencí jsou tvořeny právníky dané země ve spolupráci s organizací Creative Commons. Text vychází z původního znění licencí CC, je v příslušném jazyce a přizpůsoben národní legislativě. Jednotlivé národní verze jsou kompatibilní [Creative Commons (organizace), 2010]. Česká verze primárně čerpá z anglické s označením Unported 3.0, což je obecná verze licenčního textu, nezátížená vlivem autorského práva konkrétní země. Překlad se poté vytvářel v kontextu a s přihlédnutím ke specifitě českého autorského práva a byl porovnáván s německou národní verzí licencí CC z důvodu ověření kompletnosti dokumentu a všech právních souvislostí.

Česká republika se tímto krokem přidala k desítkám zemí z celého světa podporujících tuto myšlenku. Implementace licencí byla u nás zahájena novelizací autorského zákona č. 121/2000 Sb. [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb, 2000], zákonem č. 216/2006 [Česko. Zákon č. 216/2006 Sb]. Odlišnosti těchto dvou zákonů v závislosti na licencích CC budou podrobně rozebrány v kapitole 3.6 „CC a vztah k české legislativě“. Zaváděcí proces byl zdárně ukončen a licence vešly v platnost 16. dubna 2009, kdy se na půdě DigiLabu Akademie výtvarných umění v Praze [Akademie výtvarných umění, 2004] k této příležitosti

---

⁵ MoU, česky Memorandum o porozumění. Jedná se o neveřejnou smlouvu upravující spolupráci tvůrců národní verze licencí CC a organizace Creative Commons. Je v ní vyjádřen souhlas obou stran se zavedením licence. K prostudování prezenčně v Národní knihovně ČR [NK ČR, 2006].

konala tisková a diskusní konference, slavnostní uvedení české verze licencí CC [DigiLab].

Program konference byl v 10:00 zahájen 45 minutovým workshopem aplikace licencí CC, kterým provázeli Marek Tichý a Petr Jansa.

Následovala tisková konference a slavnostní uvedení české verze licencí Creative Commons, kde hovořili Vít Richter jako zástupce Národní knihovny ČR, Marek Tichý za sdružení Iuridicum Remedium, Jan Pavelka ze Svazu nezávislých autorů, knihu Lawrence Lessiga „Free Culture“ představil Adam Hazdra z Root.cz a jako hosté vystoupili Pavel Klusák z časopisu Respekt, Patrik Zandl ze serveru Lupa.cz a holandský copyrightový specialista Paul Keller.⁶

Jednotlivé výstupy byly rozděleny do dvou tematických panelů. Publicistický, zahájený v 13:00 Patrikem Zandlem⁷, vysvětlil význam licencí CC pro informační svobodu. Pokračoval Pavel Klusák⁸ s příspěvkem „Creative Commons mezi mainstreamem a undergroundem“, ve kterém poukazoval na používání licencí CC jako marketingového nástroje a určitého nezávislého „free“ image tvůrců. Adam Hazdra⁹ představil český nekomerční překlad knihy Free Culture, který byl nedávno jako open-source dokončen a je dostupný na serveru Root.cz [Root.cz, 2010b].

Paul Keller otevřel v 14:30 Creative Commons panel prezentací „Between Creative Commons and Collective Rights management organisations“ a pohovořil o situaci se zaváděním licencí CC v Nizozemí. Druhým příspěvatelem byl Petr Kadlec¹⁰, který hovořil o přechodu Wikipedie na licence Creative Commons, konkrétně na licenci Uveďte autora - Zachovejte licenci (BY-SA) [Creative Commons Česká republika, 2010h]. Na konferenci také vystoupil Martin Čechura¹¹ s příspěvkem o licencích CC na internetovém rádiu Radio23.cz, které vysílá od roku 2004 pouze hudbu autorů, kteří nejsou zastupováni kolektivními

---

⁶ Na webu DigiLabu je místo Paula Kellera nesprávně uvedeno jméno polského zástupce Aleka Tarkowskiho (sociologický pracovník v Interdisciplinárním centru pro výpočetní a matematické modelování varšavské Univerzity, vedoucí Creative Commons v Polsku a člen poradního sboru předsedy vlády Polské republiky).

⁷Patrik Zandl je internetový podnikatel, zakladatel zpravodajského serveru Mobil.cz a šéfredaktor portálu Lupa.cz.

⁸Pavel Klusák je hudební publicista, scénárista a překladatel.

⁹Adam Hazdra je mimojiné příspěvatelem nezávislých bloggerů BuzzMag (buzzmag.cz). Zabývá se řízením inovací a produktovým managementem.

¹⁰ Petr Kadlec, správce české Wikipedie a člen občanského sdružení Wikimedia ČR.

¹¹ Martin Čechura je zakládající člen SNA a jeden ze správců internetového Radia23.cz.

správci autorských práv. Audio nahrávka z této konference je ke stažení ve formátu mp3 na stránkách DigiLabu [DigiLab].

2.1.2 Státy využívající licence CC

K únoru 2010 byly, spolu s Českou republikou (od 16. 4. 2009), licence CC úspěšně implementovány v 51 dalších zemích. Jako první byly Spojené státy americké v roce 2002. Po nich s dvouletým odstupem následovaly další, jak je patrné z tabulky č. 4.¹²

Tabulka 1: Přehled států a roky jejich přijetí licencí CC.

2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009
USA	Japonsko (3. 3.)	Chorvatsko (leden)	Malajsie (4. 3.)	Indie (26. 1.)	Portoriko (22. 2.)	Česká republika (16. 4.)
	Finsko (květen)	Austrálie (15. 1.)	Bulharsko (březen)	Švýcarsko (květen)	Ekvádor (22. 4.)	Thajsko (březen)
	Japonsko (3. 3.)	Jižní Korea (21. 3.)	Mexiko (16. 3.)	Makedonie (19. 6.)	Norsko (6. 6.)	
	Brazílie (červen)	Anglie a Wales (22. 3.)	Malta (7. 4.)	Řecko (13. 7.)	Singapur (27. 7.)	
	Německo (11. 6.)	Polsko (duben)	Čína (29. 5.)	Lucembursko (14. 10.)	Rumunsko (2. 9.)	
	Nizozemsko (červen)	Jihoafrická republika (1. 6.)	Dánsko (10. 6.)	Nový Zéland (27. 10.)	Guatemala (23. 10.)	
	Taiwan (4. 9.)	Izrael (9. 6.)	Peru (29. 6.)	Filipíny (15. 12.)	Hong Kong (25. 10.)	
	Španělsko (1. 10.)	Chile (1. 7.)	Kolumbie (22. 8.)	Srbsko (17. 12.)		
	Kanada (říjen)	Argentina (1. 10.)	Portugalsko (13. 12.)			
	Francie (22. 11.)	Slovinsko (28. 10.)				
	Belgie (10. 12.)	Maďarsko (říjen)				

¹² Data byla shromážděna z webu mezinárodní organizace CC [Creative Commons (organizace)] a z materiálů vystavovaných na výstavě „Free Culture“ (Svobodná kultura) v Centru současného umění DOX, ve dnech 18. 3. – 16. 5. 2010.

	Itálie (16. 12.)	Švédsko (30. 11.)				
	Rakousko	Skotsko (2. 12.)				

2.1.3 Státy s probíhajícím procesem zavádění licencí CC

Státy, ve kterých proces zavádění licencí CC stále pokračuje, jsou: Arménie, Azerbajdžán, Gruzie, Irsko, Jordánsko, Nigérie, Ukrajina, Vietnam. S výjimkou Indonésie a Vietnamu, kde se schválení předpokládá v létě 2010, ve zbývajících zemích by to mělo být již v zimě na přelomu let 2009/10.

Na právní schválení čekají ve státech: Bangladéš, Costa Rica, Egypt, Estonsko, Indonésie, Island, Slovensko, Tanzánie, Tunisko, Turecko a Venezuela [Creative Commons (organizace), 2010].

3 České licence CC

V této kapitole jsou nejprve představeny jednotlivé organizace a uskupení tvořící pracovní skupinu pro implementaci české verze licencí CC. V druhé části kapitoly je přehled jednotlivých licenčních prvků a šest základních typů licencí CC, jejich praktické použití na internetu a vybrané příklady projektů, které již tyto licence aktivně používají.

3.1 Základní informace a představení licence CC

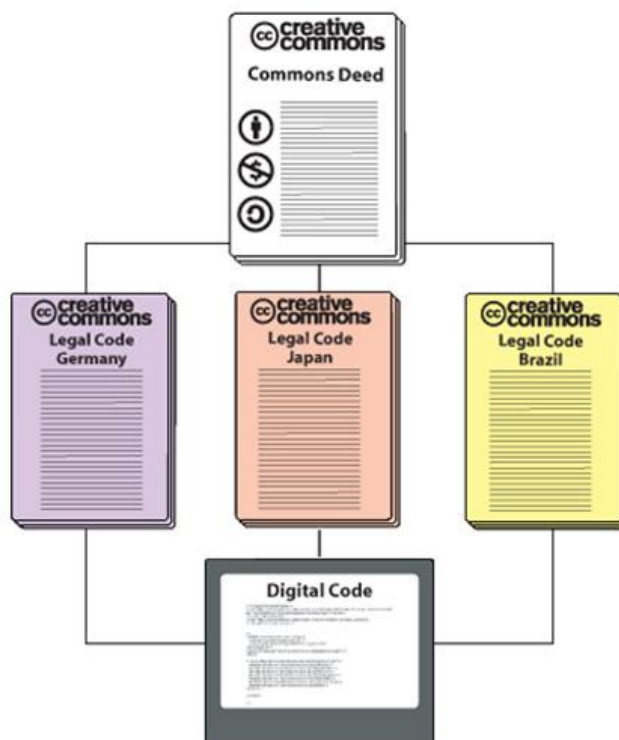
Licence CC jsou souborem veřejných licencí, které přinášejí nové možnosti v oblasti publikování autorských děl. Představují pro autora volbu zpřístupňovat své dílo na základě jím definovaných podmínek. CC nejsou popřením copyrightu, ale pouze jeho rozšířením a doplněním. Licence dávají tvůrci svobodu rozhodnout, jak má být s jeho dílem nakládáno; uživatelům snadnější, rychlejší a levnější přístup k informacím a společnosti větší potenciál kulturního rozvoje. Označit ikonkou CC je možné díla grafická, fotografie, videa, hudbu, literaturu, prezentace, dokumenty šedé literatury (disertační, diplomové práce) apod. Kdokoli pak může, s uvedením autora, dílo upravit, přeložit, použít při výuce např. ve formě prezentace, zremixovat písničku, udělat koláž z fotografie apod. Hlavní myšlenkou je vzájemná autorská inspirace, vylepšování tvůrčích děl, ovlivňování se navzájem svými nápady a znalostmi. Jinak řečeno, zachování autorství bez zbytečné a zdlouhavé byrokracie a vyřizování schválení užití od původce díla. Hlavní předností licencí CC je jejich všestranná srozumitelnost. Jak pro běžného uživatele ve zjednodušené podobě, tak pro právníky v plném znění i strojově díky ikonografickému ztvárnění a počítačovému kódu, jak nastiňuje obr. č. 1 [Creative Commons Česká, 2010a]. Vrchol stromové struktury je tvořen plným právním textem licencí, následují jednotlivé národní překlady s upraveným zněním podle konkrétních právních podmínek a nakonec strojově čitelný kód obsahující metadata dokumentu, který chceme označit [Creative Commons Česká, 2010; GRUBER, 2008a]. Na počátku vzniku licencovaného díla je vůle autora (poskytovatele licence / vlastníka autorských práv k dílu) sdílet svou tvůrčí činnost s dalším, blíže nespecifikovaným okruhem osob (nabyvatelé licence).

Svou ochotu promítne tvůrce do licence prostřednictvím kombinace licenčních prvků, na jejichž základě vznikne daná licence CC. Smlouva se považuje za uzavřenou okamžikem užití díla při akceptaci podmínek uvedených autorem (v souladu s licenčními podmínkami). Právním základem je text licenční smlouvy ve svém plném znění (legal code) vytvořený v souladu s legislativní terminologií a určený především pro právníky nebo pokud se nabyvatel chce seznámit s kompletními licenčními podmínkami. Tento 6 - 7 stránkový dokument upravuje podmínky spjaté s využíváním licencí CC (vymezení základních pojmů, podmínky poskytnutí licence, omezení licence, ukončení licence apod.). Derivací tohoto textu je zkrácené znění (common deed) licence, určené pro základní, přesto však dostačující informace. Text je přehledně graficky strukturován na práva a povinnosti nabyvatele licence. Je psán srozumitelným jazykem, není však právně závazný. Obsahuje proto odkaz na plné znění licence. Třetí a poslední součástí jsou metadata (digital code). V souvislosti s provozováním licencí CC v prostředí internetu zastávají tři základní funkce:

- propojit dané dílo (předmět licence) se zkráceným zněním licence (a tím i s plným zněním)
- viditelně dílo označit, aby bylo na první pohled jasné, že je dílo licencováno pod CC
- umožnit vyhledávání licencovaných děl pomocí search engineů (Google, Yahoo).

Momentálně jsou metadata přiřazována pouze webovým dokumentům. Chce-li autor licencovat samostatně díla jiného formátu (pdf, jpeg, gif), je třeba licenci aplikovat manuálně. V dokumentu by měl být uveden URL odkaz na text konkrétní licence, ikonka licence CC a prohlášení, že dokument je vystaven pod licencí CC. U textového dokumentu je praxí uvádět tyto informace na titulní stránce dokumentu, případně v zápatí. U fotografií, nákresů a grafik postačí tyto údaje uvést kamkoli pod daný objekt [GRUBER, 2008c].

Obrázek 1: Tři podoby zobrazení licencí CC [GRUBER, 2008a].

3.2 Pracovní skupina pro zavedení licencí CC

Na uzákonění a zavedení licence do českého prostředí spolupracoval tým lidí z několika organizací, který vytvořil pracovní skupinu a zasadil se o českou podobu licencí CC. Těmito osobami jsou zaměstnanci několika institucí: sdružení Iuridicum Remedium (IuRe), Národní knihovna České republiky – WebArchiv, Sdružení nezávislých autorů (SNA) a Společnost pro autorské právo a informační technologie (SPA&IT). Projekt podpořil i odbor autorského práva při Ministerstvu kultury a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze (FF UK).

3.2.1 Iuridicum Remedium, o.s.

IuRe, jak zní zkratka pro občanské sdružení Iuridicum Remedium, je nevládní nezisková organizace, jejímž hlavním cílem je ochrana osobních údajů, lidských práv a soukromí jedince. Zaměřuje se především na zneužívání osobních dat pro komerční a jiné účely a na technologický vývoj v oblasti monitorovacích zařízení. Problematiku lidských práv rozděluje IuRe do třech programů:

- Právní pomoc proti sociálnímu vyloučení.

- Lidská práva a technologie.
- Lidská práva a veřejná správa.

Podrobné informace o aktivitách sdružení jsou k dispozici na internetové adrese <http://www.iure.org> [Iuridicum Remedium (sdružení)]. O licencích Creative Commons se již v září 2008 vyjadřuje Václav Mlynařík jako o způsobu, jak zvýšit prestiž autora a propagovat jeho dílo. Upřesňuje také roli IuRe v tomto projektu jako koordinátora právních aspektů činnosti pracovní skupiny k zavádění licencí [MLYNAŘÍK, 2008].

3.2.2 WebArchiv

Digitální archiv webových zdrojů WebArchiv, dostupný online na adrese <http://www.webarchiv.cz>, je od roku 2000 projektem Národní knihovny ČR ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně¹³ [Moravská zemská knihovna (Brno, Česko), 2010] a externě s Ústavem výpočetní techniky Masarykovy univerzity v Brně [Masarykova univerzita, 2009]. Zaměřuje se na archivaci národního webu prostřednictvím tvorby volně dostupného archivu kopií webových stránek. Do těchto typů bohemikálních dokumentů jsou zahrnuty publikace odborného, uměleckého a zpravodajsko-publicistického zaměření, periodika, monografie, konferenční příspěvky, výzkumné zprávy, akademické práce a jiné dokumenty existující pouze v digitální podobě. Dokumenty jsou ukládány ve standardech MARC21, Dublin Core a XML pro popis, používají se mezinárodní identifikátory ISSN a URN pro jednoznačnou identifikaci zdrojů a formát ARC pro archivaci. Popisy dokumentů jsou ukládány v systému ALEPH za podpory protokolu Z39.50 a OAI-PMH pro sběr i ukládání dat. Na serveru se průběžně objevují aktualizované články s tematikou licencí CC, na jedné z podstránek se autor přímo krok za krokem dozví, jak postupovat, chce-li označit své dílo jednou ze šesti typů licencí [WebArchiv, 2010b].

Prozatím jednájí zástupci projektu s každým autorem individuálně, do budoucna by však jistě bylo efektivnější celý proces více zautomatizovat. Co konkrétně autor touto spoluprací získá? V případě, že by zdroj byl zrušen, nahrazen apod., ručí NK za to, že bude jeho archivní verze stále přístupná ve WebArchivu, a to ve

---

¹³ Pro zajímavost, knihovna je vystavena pod licencemi CC, konkrétně BY-NC-ND <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz>.

stejně podobě jako tomu bylo na internetu, to vše navíc v několika časových verzích dokumentujících jeho vývoj. Zdroje jsou dlouhodobě uchovávány tak, aby byly přístupné veřejnosti i za předpokladu změny hardwarových či softwarových prostředků použitých při vytvoření zdroje (migrace formátů, emulace SW). Dokumenty jsou zkatologizovány jako by se jednalo o knižní publikaci a jsou zařazovány do České národní bibliografické databáze a do online katalogu Národní knihovny. Vydavatel a poskytovatel jsou zapsáni do seznamu partnerů spolupracujících s Národní knihovnou a dá se říct, že kromě samotné prestiže se podílejí na záchraně českého kulturního dědictví [ZANDL, 2007]. Archivace webů je prováděna několikrát do roka, je proto zapotřebí, aby daný dokument byl uložen pod stejnou licencí CC. Rozhodne-li se autor změnit, či úplně odstranit licenční označení, měl by WebArchivu zaslat informační zprávu. WebArchiv sám je server opatřený nejvíce omezujícím typem licencí CC - Uveďte autora - Nevyužívejte komerčně - Nezasahujte do díla [Creative Commons Česká, 2010f; WebArchiv (projekt), 2010a, c].

3.2.3 Sdružení nezávislých autorů

Sdružení nezávislých autorů (SNA), je občanské sdružení, které si klade za cíl podporovat nezávislou kulturu, autory, pořadatele kulturních akcí a stran, provozovatele klubů či kulturních center, nezávislých vydavatelů apod. Staví se tím do přímé opozice vůči občanskému sdružení OSA - Ochranného svazu autorského pro práva k dílům hudebním [Ochranný svaz autorský]. SNA upřednostňují individuální správu autorských práv. Věří, že každý tvůrce je schopen a mělo by mu být umožněno rozhodovat se dle vlastní vůle, bez kolektivní správy práv, jakou nabízí právě OSA, sdružení Intergram [Intergram, 2010], sdružení Dilia, divadelní, literární audiovizuální agentura [Dilia (agentura), 2004], Ochranná organizace autorská – sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl [OOAS, 2010], GESTOR - ochranný svaz autorský [Gestor, 2008] anebo sdružení OAZA - Ochranná asociace zvukařů – autorů [OAZA, 2010]. Členství v SNA je bezplatné, podmíněné pouze vzdáním se být zastupován některým z výše jmenovaných typů kolektivní správy práv. O licencích CC informují na svém webu již od prosince roku 2006. Po zadání klíčového sousloví „creative commons“ je možné si na

adrese <http://www.svazautoru.org> přečíst další články s názory lidí zasvěcených do problémů užívání licencí CC [Sdružení nezávislých autorů].

OSA má nepopiratelnou výhodu zavedené organizace fungující již od roku 1919 z iniciativy tehdejších českých skladatelů, textařů a hudebních nakladatelů. V současné době zastupuje kolem 6000 umělců a dědiců autorských práv. Na základě smluv o kolektivní autorské správě uděluje souhlas k užití děl, vybírá a vyplácí autorské odměny autorům, dědicům a hudebním nakladatelům, umožňuje legální užívání hudebních děl. Nechtějí-li majitelé barů a klubů oslovovat jednotlivě autory a hudební nakladatele a žádat je o povolení k hraní jejich děl, a chtějí-li se řídit platnými zákony, měli by i oni využívat služeb Ochranného svazu autorského [Ochranný svaz autorský]. Již jednou jsem zmiňovala zastaralost a nevyhovující stav českého autorského práva. Není i zakládající rok, kterým se OSA snaží imponovat, známkou byrokratického přežitku, neaktuálnosti a zbytečných finančních výdajů v dnešní moderní době? Současní autoři však mají díky licencím CC na výběr, do které ze skupin chtějí patřit a tím sebe i své dílo prezentovat na veřejnosti.

Na obr. č. 2 je propagační materiál, který byl k dispozici 16. 4. 2009 v aule AVU při příležitosti uvedení české verze licencí CC. Je z něj jasně patrný negativní postoj vůči Ochrannému svazu autorskému (OSA). Licence CC by měly tomuto vymezení se napomoci a pokud možno „přetáhnout“ co nejvíce autorů „upsaných“ v OSA.

Společně **proti** OSA

Jste nositelé autorských práv a neviděli jste od OSA ani korunu?

VADÍ VÁM šikanování provozovatelů klubů
a nesmyslné požadavky a poplatky OSA z kterých má prospěch jen pár členů OSA?

Chcete se aktivně zapojit do odporu vůči OSA a podpořit změnu zákona nebo jen svým jménem podpořit naše snažení?

STAŇTE SE ČLENY SVAZU NEZÁVISLÝCH AUTORŮ!

Svaz nezávislých autorů je dobrovolné neziskové sdružení nositelů autorských práv. Chceme sjednotit autory, kteří nemají zájem, aby za ně OSA vybírala peníze, ze kterých oni sami stejně neuvidí ani korunu. Chceme ulehčit organizátorům veřejných hudebních produkcí, kde vystupují autoři, které OSA nezastupuje. Nechceme, aby byla hudba pouze prodejní komoditou či towarem.

www.svazautoru.org

Pro členy SNA možnost pouštět své skladby na **internetovém rádiu SNA**.

Obrázek 2: Propagační materiál SNA rozdávání 16. 4. 2009 při příležitosti uvedení licencí CC.

3.2.4 Společnost pro autorské právo a informační technologie

Poslední institucí pracovní skupiny za zavedení licencí CC je občanské sdružení, Společnost pro autorské právo a informační technologie (SPAP&IT) zabývající se poradenstvím v oblasti autorského práva zejména v souvislosti s rozvojem informačních technologií. Sdružení provozuje internetový server www.AutorskePravo.cz [www.AutorskePravo.cz].

3.3 Přehled licenčních prvků

Licence CC se tvoří na základě kombinace jednotlivých licenčních prvků, které se, díky svému grafickému ztvárnění, vyznačují mezinárodní srozumitelností. Pro správné vytvoření požadované licence je však naprosto zásadní všem ikonkám správně rozumět.

Licenční prvky je možno rozdělit do dvou skupin, viz tabulka č. 2:

- 1) Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem.
- 2) Prvky určující podmínky, které je uživatel povinen respektovat.

Na základě kombinace těchto piktogramů vznikají jednotlivé typy licencí. Autor se tak sám rozhoduje, jaké udělí pravomoci nakládání se svým dílem, a jaké podmínky bude povinen uživatel respektovat a dodržet.

Tabulka 2: Přehled licenčních prvků CC [Creative Commons Česká, 2010d]

Oprávnění		Povinnosti	
Právo dílo šířit		Uveďte autora	
Právo dílo upravovat		Zachovejte licenci	
		Neužívejte dílo komerčně	
		Nezasahujte do díla	

3.3.1 Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem

Do této skupiny patří prvky, které udělují uživateli oprávnění originální dílo šířit a upravovat.

Právo dílo šířit (z angl. **Share**). Symbol, který je společný pro všechny typy licencí CC, vyjadřuje, že licencovaného dílo je možné šířit, tzn. kopírovat, distribuovat a sdělovat, veřejnosti. Zároveň je možné dílo zařadit do souborného díla (např. časopis, sborník) a jako jeho součást jej v nezměněné podobě šířit dál.

Právo dílo upravovat (z angl. **Remix**). Takto označená licence opravňuje uživatele k pozměňování či doplňování díla. Umožňuje také celé licencované dílo nebo jeho část zpracovat s jiným dílem. Příkladem úprav může být dramatizace, překlad, úprava digitálních fotografií, zhudebnění nebo remixování hudebních skladeb apod.

3.3.2 Prvky určující podmínky, které je nutno respektovat

Do druhé skupiny patří skupina restriktivních opatření a podmínek, které si tvůrce vymíní na základě svého autorského práva.

Uveďte autora (z angl. **Attribution**, zkratka BY). Společný prvek všech licencí. Vždy, když je licencované dílo nebo jeho úprava šířena, je nutno uvést údaje o autorovi a dílu způsobem, jaký autor stanovil. Při bližším nespecifikování je nutné minimálně uvést jeho jméno (pseudonym), název díla a odkaz na původní licenci CC. Pokud je šířeno upravené dílo, je třeba také uvést způsob, jakým bylo dílo upraveno.

Zachovejte licenci (z angl. **Share Alike**, SA). Pokud je licencované dílo jakkoliv upraveno, je nezbytné výsledkem této druhotné práce vystavit pod stejnou nebo slučitelnou licenci. Pokud tedy například upravíte fotografii, která je vystavena pod licencí CC-BY-SA [Creative Commons Česká, 2010h], je nutno pro tento upravený snímek použít stejný typ licence CC-BY-SA.

Neužívejte dílo komerčně (z angl. **Noncommercial**, NC) Tento prvek umožňuje nakládat s dílem pouze pro nekomerční účely, bez jakéhokoliv finančního zisku z díla. Za nekomerční využití se považuje výměna díla za jiné (např. prostřednictvím výměnných sítí).

Nezasahujte do díla (z angl. **No Derivatives**, ND). Zákaz jakékoliv úpravy (tzn. dílo pozměňovat či doplňovat, nebo ho jako celé či jeho část zpracovat s dílem jiným). Jedná se o protiklad k licenčnímu prvku “právo dílo upravovat”, který naopak úpravy díla povoluje. Proto se v žádné licenci CC neobjevují tyto dva prvky společně [Creative Commons Česká, 2010d].

3.4 Typy licencí CC

Kombinací licenčních prvků vzniká šest možných typů licencí CC. Oficiálně a zcela legálně lze uvádět díla pod licencemi CC od 16. dubna 2009. Jednotlivé typy s vysvětlením podmínek užití jsou dostupné ze serveru organizace Creative Commons v originále [Creative Commons (organizace), 2010h] nebo v českém překladu, upravené pro české právní prostředí [Creative Commons Česká, 2010e]. Licence CC jsou odstupňované dle míry oprávnění a omezení. Níže je výčet s popisem, od nejbenevolentnější, k nejvíce omezující.

1)

Uveďte autora (BY)

Licence „Uveďte autora 3.0 Česko“, která je označována zkratkou BY, je nejméně restriktivním typem. Licence dovoluje vybrané dílo šířit i libovolně upravovat, za podmínek uvedení autora originálu [Creative Commons Česká, 2010k].

2)

Uveďte autora - Zachovejte licenci (BY-SA)

Druhou možností je označit dílo licencí s názvem „Uveďte autora - Zachovejte licenci“ s anglickou zkratkou BY-SA. Oproti prvnímu příkladu je uživatel povinen dodržet stejný typ licence, pod jakou je vystaven originál. Pokud tedy

někdo převezme a použije něčí dílo, je povinen vystavit ho pod shodnou licenci. Toto omezení chrání autory, kteří se rozhodnou vystavit své dílo nekomerčně před uživateli, kteří by na něm chtěli profitovat, použili originál a své dílo z něj vzešle publikovali například zcela bez licence CC, to zn. s vidinou přímého finančního zisku. Tvůrce si tak může být jistý, že jeho vůle nakládání s duševním vlastnictvím zůstane ve stejných mezích, jaké on sám nastavil [Creative Commons Česká, 2010h].

3)

Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně (BY-NC)

BY-NC je zkratkou pro třetí typ licence „Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně“. Platí pro ni, oproti dvěma předchozím, zákaz užívání díla pro komerční účely. Je tedy možné si např. stáhnout písničku a zremixovat ji, nesmí se však již objevit na cd nosiči na pultech obchodů [Creative Commons Česká, 2010l].

4)

Uved'te autora - Nezasahujte do díla (BY-ND)

Pro licenci „Uved'te autora - Nezasahujte do díla“ se zkratkou BY-ND je specifické, že dílo nesmí být nijak upravováno nebo pozměňováno. Uživatel ho může použít, ovšem jen jako celek, bez vlastních úprav [Creative Commons Česká, 2010m].

5)

Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně - Zachovejte licenci (BY-NC-SA)

Předposlední z licencí CC má název „Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně - Zachovejte licenci“ (BY-NC-SA). Díla takto označená je možné libovolně šířit i upravovat (platí tedy oba licenční prvky ze skupiny oprávnění uživatele, viz kapitola 3.3.1), ovšem pouze za podmínek uvedení autora, užití pro nekomerční účely a při zachování stejného typu licence [Creative Commons Česká, 2010g].

6)

Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně - Nezasahujte do díla (BY-NC-ND)

Posledním, nejvíce omezujícím, typem licence CC je „Uved'te autora - Nevyužívejte komerčně - Nezasahujte do díla“ (BY-NC-ND). Takovéto dílo je následně možné šířit (kopírovat, distribuovat, sdělovat veřejnosti); povinností uživatele je uvést autora, neužívat dílo komerčně a ponechat ho v původním znění a formě (nijak nezasahovat) [Creative Commons Česká, 2010f].

Tabulka č. 3 přehledně shrnuje všech šest typů licencí CC. K anglické zkratce jsou přiřazeny příslušné piktogramy a jejich vysvětlivky.

Tabulka 3: Typy licencí CC [GRUBER, 2008b].

Označení licence	Použití licence	Vysvětlivky
by		uvedení autora
by-sa		uvedení autora, zachování licence
by-nd		uvedení autora, žádné odvozeniny
by-nc		uvedení autora, nekomerční využití
by-nc-sa		uvedení autora, nekomerční využití, zachování licence
by-nc-nd		uvedení autora, nekomerční využití, žádné odvozeniny

3.4.1 Shodné charakteristiky licencí CC

I přesto, že každý ze šesti způsobů, jak označit dílo licencemi CC, se něčím liší, můžeme najít prvky, které jsou shodné pro všechny. Jsou jimi:

- Právo dílo šířit - kopírovat, distribuovat a sdělovat dílo veřejnosti.

Toto právo je poskytováno bezúplatně, není omezeno množstvím ani místem užití licence, není vyhrazena žádná časová lhůta (platnost je po celou dobu trvání majetkových práv k dílu), není stanoven druh nosiče ani formátu. Nabyvatel je oprávněn dílo rozšiřovat, rozmnožovat, popř. nejprve zařadit jako součást mezi jiná souborná díla a poté pořizovat kopie z celého souboru.

- Povinnost uvádět údaje o díle (autor, název díla, url, ...).

Podle druhu daného nosiče je nabyvatel povinen uvádět všechny dostupné identifikační údaje, které jsou mu známy. Jedná se především o jméno případně pseudonym autora nebo jména či označení jiných osob, které jsou uvedeny v copyrightové doložce, název díla a odkaz ve formátu URI, který poskytovatel k dílu připojil (u upraveného díla je třeba uvést údaje o tom, jakým způsobem bylo dílo pozměněno).

- Neodvolatelnost licence.

Licence je platná po celou dobu trvání autorských práv k danému dílu a nikdo nemá právo tuto licenci opomenout nebo pozměnit, pokud je to v licenčních podmínkách zakázáno.

- Zánik licence při porušení licenčních podmínek ze strany uživatele

[Creative Commons Česká, 2010n].

3.5 Princip vytváření licencí CC

Organizace CC na svém webu upozorňuje na několik základních vstupních požadavků, se kterými by se měl potenciální autor či poskytovatel díla seznámit, a které musí splňovat, rozhodne-li se využít licence CC.

Je důležité si uvědomit, zdali dílo náleží do druhů dokumentů, které je možné licencovat. Jelikož licence CC vycházejí z copyrightu, platí pro ně stejná pravidla. Není možné označit dílo licencemi CC, pokud zároveň nepatří mezi díla, na která se vztahují pravidla autorského zákona. Dílem rozumíme, podle § 2 autorského zákona [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb.], dílo literární, umělecké, vědecké, hudební, dramatické, choreografické, pantomimické, fotografické, audiovizuální, výtvarné, architektonické, užitého umění, kartografické, počítačový program, dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně jazykového překladu. Za dílo se nepovažuje pouhý námět díla, denní zpráva, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický vzorec nebo statistický graf. Pokud si autor není jistý, zda zcela rozumí systému užívání licencí, měl by prostudovat webové stránky organizace CC, případně své národní organizace, kde najde veškeré potřebné informace a může položit dotaz odborníkům.

Před použitím licence si poskytovatel musí být jistý, že má právo na to označit dílo licencí CC. Ověřit si, zda osoba/y která/é mají na dílo autorská práva,

souhlasí s poskytováním díla pod licencemi CC. Pokud je osoba sama tvůrcem, má oprávnění s dílem nakládat jak uzná za vhodné. Vystaví-li autor své dílo pod licencemi CC jako součást svého zaměstnání, má jeho zaměstnavatel právo na práci a musí souhlasit s použitím licencí. Pokud má tvůrce v zaměstnání uzavřenou dohodu o provedení pracovní činnosti, je třeba pečlivě nastudovat dané podmínky ve smlouvě, na koho jsou v tomto případě převedena vlastnická práva. Spoluautor a tudíž i spoluvlastník majetkových práv na dílo se musí před vystavením díla pod licencemi CC ujistit, že všichni ostatní spoluautoři s tímto souhlasí.

Licence CC jsou neodvolatelné. Z toho vyplývá, že tvůrce by si měl být jist a zvážit důkladně své rozhodnutí zpřístupnit své dílo široké veřejnosti. Pokud dojde v budoucnu ke změně názoru, autor na to má samozřejmě právo, nemůže si však osobovat právo na díla, která vzešla z jeho, když bylo ještě označeno jednou z licencí CC. Jsou autoři, zejména z řad pedagogů, kteří oceňují šíření svého díla do co největšího uživatelského okruhu a jsou rádi za jeho legální sdílení. Stejný postup se osvědčil například i muzikantům jako jakási upoutávka na jejich vycházející album případně jednotlivé písničky zpřístupňované pod licencemi jako singly. Je to způsob, jak přilákat posluchače a zvýšit prodej disku a v neposlední řadě i navnadit fanoušky na živá vystoupení. Závisí-li však autorova obživa na publikační činnosti, měl by důkladně zvážit použití licencí CC nebo zachování standardních autorských práv.

Dalším důležitým faktorem je specifičnost. Co přesně autor zamýšlí vystavit pod licencemi CC. Jedná-li se o webovou stránku, vztahuje se licence pouze na text a obrázky, nebo i na kód a styly použité při tvorbě webu? Toto je třeba zvážit a uvést jako text u licence, např.: „Všechny texty publikované na tomto webu jsou vystaveny pod licencí CC „Uveďte autora 3.0 Česko“ [Creative Commons (organizace), 2010i].

3.5.1 Princip vytváření licencí CC v internetovém prostředí

Jelikož licence CC byly koncipovány především pro díla dostupná elektronicky (v současné době jsou licencemi nejčastěji označovány celé WWW stránky), měl by se každý autor seznámit s principem vytvoření licence ke svému dílu prostřednictvím online formuláře dostupného z českého webu licencí CC [Creative Commons Česká, 2010i]. Návod, jak krok za krokem postupovat při

licencování tvůrčího díla, obsahují např. i internetové stránky WebArchivu [WebArchiv, 2010b].

Vytváření licence probíhá na základě zodpovězení dvou základních otázek, jak je znázorněno na obr. č. 3:

- 1) Souhlasíte, aby Vaše dílo bylo využíváno pro komerční účely?
- 2) Dovolujete vytváření odvozených děl?

Dále si poskytovatel zvolí stát, na který se má licence vztahovat, a to je vše. Druhou část formuláře tvoří nepovinné údaje jako je formát a název díla, autor a jeho URL, URL odkaz na původní dílo a na stránku s dalšími možnostmi využití díla.

Dovolit využití vašeho díla pro komerční účely ?

Ano [i](#)

Ne [i](#)

Dovolit vytváření odvozených děl?

Ano [i](#)

Ano, pokud upravené dílo bude k dispozici pod stejnou (nebo podobnou) licenci. [i](#)

Ne [i](#)

Stát, ve kterém chcete licenci použít [i](#)

Česko

Další informace

Tato doplňková políčka jsou **nepovinná**, ale budou zahrnuta v HTML kódu vygenerovaném pro vaši licenci. To usnadňuje uživatelům vašeho díla určit, jakým způsobem uvést autora díla a kde získat další informace o díle samotném. [i](#)

V jakém formátu je vaše dílo: Other

Název díla [i](#)

Jméno autora [i](#)

URL pro uvedení autora [i](#)

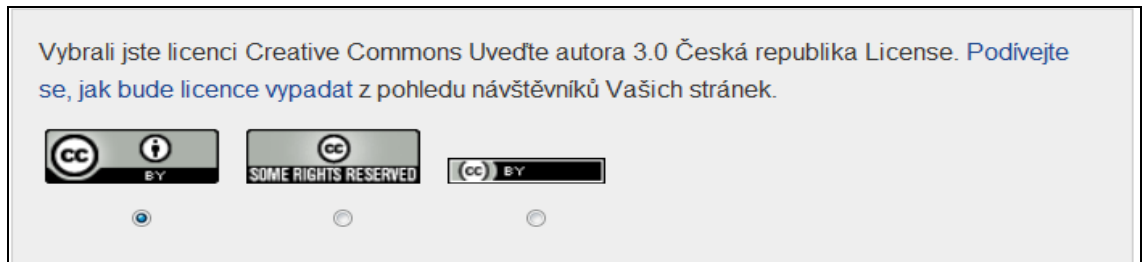
URL odkaz na původní dílo [i](#)

URL odkaz na stránku popisující další možnosti užití díla [i](#)

Zvolte licenci

Obrázek č. 3: Formulář pro vygenerování CC licence [Creative Commons Česká, 2010i].

Po vyplnění tohoto krátkého formuláře a potvrzení kliknutím na možnost „Zvolte licenci“, se autor dostane na stránku, kde si ze tří různých podob ikoněk zvolí, jak má vypadat piktogram na jím poskytovaném dílu (viz obr. č. 4).

Obrázek 4: Webové rozhraní pro tvorbu vlastní licence CC - výběr zobrazení ikonky [Creative Commons Česká, 2010k].

Autor pak již jen zkopíruje vygenerovaný, strojem čitelný HTML kód (viz obr. č. 5) zvolené licence, který pak stačí zkopírovat do zdrojového kódu např. licencovaného webu. U možností výběru typu ikonky je hypertextový odkaz s náhledem, který se objeví každému uživateli, který klikne na ikonku a bude se chtít dozvědět, co přesně znamená (viz obr. č. 6) [Creative Commons Česká, 2010k].

```
<a rel="license" href="http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/cz/"></a><br />Uveden&#225; pr&#225;ce (d&#237;lo) podl&#233;h&#225; licenci <a rel="license" href="http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/cz/">Creative Commons Uve&#271;te autora 3.0 &#268;esk&#225; republika</a>
```

Obrázek 5: Strojově čitelný kód licence „Uved’te autora 3.0 Česko“ [CC ČR, 2010k].

Každá jednotlivá licence je dostupná jako výrazně zjednodušený text pro běžného uživatele (viz obr. č. 6 s ukázkou licence „Uved’te autora“ [Creative Commons Česká, 2010i]).

Dílo smíte:

Šířit — kopírovat, distribuovat a sdělovat dílo veřejnosti

Upravovat — pozměňovat, doplňovat, využívat celé nebo částečně v jiných dílech

Za těchto podmínek

Uved'te autora — Máte povinnost uvést údaje o autorovi a tomto díle způsobem, který stanovil autor nebo poskytovatel licence (ne však tak, aby vznikl dojem, že podporují Vás nebo způsob, jakým dílo užíváte).

Dále berete na vědomí:

Jiné podmínky — Výše uvedené podmínky se na Vás nevztahují, pokud jste k tomu získali souhlas nositele autorských práv.

Volná díla — Je-li dílo nebo jeho část **volným dílem** dle příslušného právního řádu, má status volného díla před licencií přednost.

Další práva — Touto licencií nejsou dotčena následující práva:

- Volná užití díla, zákonné licence nebo jiná zákonná omezení autorského práva.
- Autorova **osobnostní** práva;
- Případná práva třetích osob k dílu samotnému nebo způsobům jeho užití, jako například práva na ochranu osobnosti a soukromí.

Obrázek 6: Základní vysvětlení oprávnění a podmínek využití licence „Uved'te autora“ [CC ČR, 2010i].

V zápatí stránky je odkaz na plné znění licence určené právnickům dostupné z prolinku. Další možností je použít danou licenci pro své vlastní dílo. Hypertextový odkaz „Použijte tuto licenci pro Vaši vlastní práci“ navede zájemce opět na stránku s volbou ikonky a vygenerovanými metadaty k dané licenci [Creative Commons Česká, 2010i].

3.6 Licence CC a jejich vztah k české legislativě

Problematika týkající se licenčních smluv je upravena v zákoně č. 121/ 2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně

některých zákonů (dále jen AZ) [Česko. Zákon č. 121/ 2000 Sb]. V AZ jsou rozlišeny dva typy licencí: výhradní a nevýhradní. Licence CC spadá pod nevýhradní typ, který je uzavírán pro větší počet osob a není nutná písemná podoba vyhotovení. Naopak výhradní licencí autor poskytuje své dílo konkrétnímu nabyvateli, sám může dílo využít jen příslušným způsobem a nezbytností je papírová forma vyhotovení.

AZ upravuje licenční smlouvy v § 46-55. Důležitá je zejména možnost licencování online zdrojů v síťovém prostředí internetu a specifika z toho plynoucí. Pro uzákonění licencí CC byla nutná jeho novelizace. Zatím poslední je z roku 2006 a jedná se konkrétně o zákon č. 216/2006 Sb o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony [Česko. Zákon č. 216/2006 Sb]. Specifikám licencí je věnován § 46 přidáním dvou odstavců 5 a 6. Jedná se zejména o:

- neadresnost spojenou s udělováním licence

Neadresnost znamená, že autor poskytuje své dílo k užití libovolnému počtu uživatelů internetu bez nutnosti jakéhokoliv kontaktu.

„(5) O podání návrhu na uzavření smlouvy jde i tehdy, směřuje-li projev vůle i vůči neurčitému okruhu osob.“

- způsob udělení souhlasu k užívání díla dle licenčních podmínek ze strany koncového uživatele

Šestý odstavec souvisí s pátým a stanovuje se v něm, že podmínky návrhu lze akceptovat, aniž se o tom poskytovatel licence dozví. Oproti případům tištěných smluv, kde je nutný podpis obou zúčastněných stran. Vyjádřit souhlas s licenčními podmínkami lze jejich plněním, tzn. nakládáním s licencovaným dílem takovým způsobem, jaký licence specifikuje.

„(6) S přihlédnutím k obsahu návrhu nebo k praxi, kterou strany mezi sebou zavedly, nebo zvyklostem může osoba, které je návrh určen, vyjádřit souhlas s návrhem na uzavření smlouvy provedením určitého úkonu bez vyrozumění navrhovatele tím, že se podle ní zachová, zejména že poskytne nebo přijme plnění. V tomto případě je přijetí návrhu účinné v okamžiku, kdy byl tento úkon učiněn.“

Z právního hlediska toto opatření znamená, že každý, kdo užije dílo v souladu s licencií CC, automaticky uzavírá s původcem díla smlouvu, která ho opravňuje k užití díla. Aniž by byl autor neustále obtěžován žádostmi o souhlas, vzniká tolik smluv, kolik uživatelů se rozhodne dílo využít. Legitimní využívání CC v České republice je reálně možné od uzákonění novelizace autorského zákona z května roku 2006. Oficiálně byla Česká verze licencí CC spuštěna 16. dubna 2009 [Česko. Zákon č. 216/2006 Sb; JANSÁ, 2008].

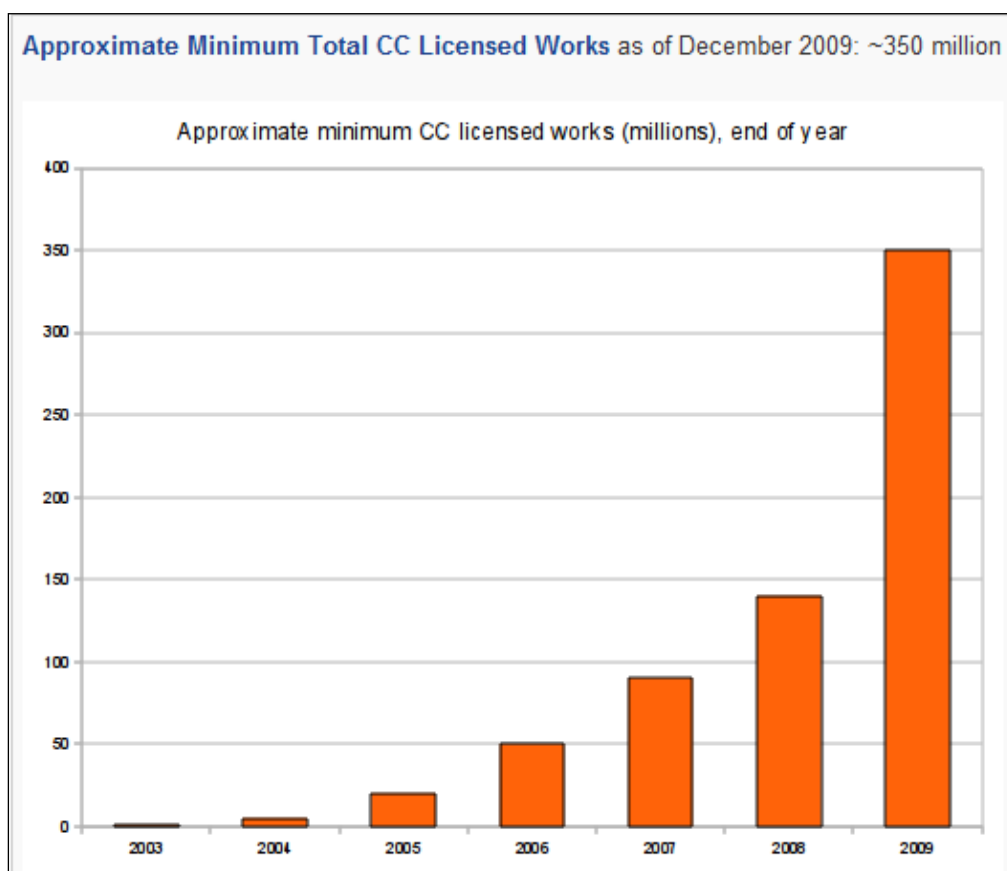
4 Využití licencí CC v praxi

Po teoretické části, ve které byly vysvětleny hlavní termíny a představeny jednotlivé možnosti a typy licencí spolu s právními zákonitostmi, bude druhá část práce soustředěna na příklady informačních zdrojů, které jsou v praxi nabízeny pod licencemi CC, případně plní roli alespoň částečných databází licencovaných děl. Protože jen tak se nejlépe poznají úspěchy či neúspěchy zavedení licencí. Vybrané příklady jsou reprezentovány množstvím organizací, institucí, webů, knih, fotografií, či videí, které jsou vystaveny pod některou ze šesti licencí CC. Patrné je, jakým způsobem se autoři a poskytovatelé děl zapojili do sedmiletého procesu ve světě a jak vypadá situace po necelém roce od zavedení v České republice. Představeny budou mezinárodní stránky licencí CC i jejich český zástupce.

V prosinci 2009 slavily licence CC sedm let své existence [Creative Commons (organizace), 2010e]. V tabulce č. 4 jsou zaznamenány výsledky jejich práce a vývoj publikování děl pod licencemi CC za jednotlivá roční období v milionech kusů. Údaje byly převzaty ze stránky organizace Creative Commons, online platformy s názvem CC-Monitor, která automaticky shromažďuje data, grafy, statistické informace apod. Za rok 2009 se jedná již o zhruba 350 milionů děl [Creative Commons (organizace), 2010d].

Nejobsáhlejší, nejpresnější a nejaktuálnější informace a novinky ve vývoji a používání licencí CC poskytují WWW stránky organizace CC [Creative Commons (organizace), 2010a] a národní weby vytvořené pracovními skupinami jednotlivých zemí. Pro Českou republiku jsou to stránky CC Česká republika [Creative Commons Česká, 2010a]. Oba weby jsou shodně vystaveny pod nejbenevolentnější licencí „Uveďte autora“ [Creative Commons Česká, 2010j]. Pro uživatele by měly představovat stěžejní zdroj informací pro seznámení se s problematikou licencí CC. Jejich stručná charakteristika předjímá české i světové příklady WWW stránek licencovaných pod CC v kapitolách 4.1.1 a 4.2.2.

Tabulka 4: Množství informačních zdrojů zveřejněných pod licencemi CC v rozmezí let 2003–2009 [CC (org.), 2010d].

4.1 Česká republika

V následujících podkapitolách jsou uvedeny příklady domácích projektů, které se zapojily do podpory veřejných licencí. Konkrétně se jedná o digitální archiv WebArchiv, Polytematický strukturovaný heslář (PSH), Digitální učební materiály (DUMy), nezávislou internetovou televizi Artyčok.tv a portál pro informační gramotnost Infogram.

4.1.1 Creative Commons Česká republika

České stránky pracovní skupiny licencí CC jsou dostupné na internetové adrese <http://www.creativecommons.cz> [Creative Commons Česká, 2010a]. Web byl vytvořen na platformě redakčních systémů WordPress [WordPress.org], konkrétně systém Atahualpa Theme [BytesForAll WordPress, 2010] ve spolupráci se společností Bytes For All Webdesign [Bytes For All WebDesign, 2010]. Poslední aktualizace webu je z roku 2010 a, jak již bylo zmíněno

v předchozím textu, pokud není uvedeno jinak, podléhá text na stránkách licenci CC „Uveďte autora 3.0 Česko“ [Creative Commons Česká, 2010j].

Hlavní rozcestník je tvořen nabídkovou rozbalovací lištou v horní části stránky. Záložka „Home“ odkazuje na hlavní stránku s průvodním textem, ilustračním videem v angličtině s titulky od Marka Tichého ze sdružení Iuridicum Remedium „Jak lze Creative Commons využít?“ a dvěma prolinky. Obrázek s komentářem „Vystavte své dílo pod licenci Creative Commons“ vede na stránku s formulářem, kde je možné dílo opatřit licencemi CC [Creative Commons Česká, 2010i]. Ikonka „Vyhledejte licencovaná díla“ odkazuje na stránky mezinárodní organizace CC, konkrétně na vyhledávací službu „Search by Creative Commons“ [Creative Commons (organizace), 2010b].

Obrázek 7: Hyperlinkované ikonky z hlavní stránky českého webu Creative Commons [Creative Commons Česká, 2010].

Druhá záložka „CC projekty“ obsahuje seznam českých projektů, které se zapojily do využívání licencí CC. Jedná se pouze o náhodný výběr, který zdaleka není úplný. Jednotlivé projekty jsou charakterizovány v kapitolách 4.1.2 – 4.1.7.

Třetí částí v nabídce jsou informace o licencích CC. Nabídka se rozděluje do několika podskupin:

- „České CC licence“ uvádí šest možností, jak k dílu přiřadit licence CC s odkazy na stránky s jejich zněním v obecném jazyce s možností plného právního textu a s odkazem na použití této licence pro své vlastní dílo [Creative Commons Česká, 2010e].
- „Licenční prvky“ obsahují přehled jednotlivých prvků, jejichž kombinací se vytváří konkrétní licence. Prvky se vyznačují mezinárodní srozumitelností díky grafickému ztvárnění. Autor udílí svolení a omezení, jak má být nakládáno s jeho vlastnictvím [Creative Commons Česká, 2010d].

- „Typy CC licencí“ tvoří přehledně sestavená tabulka od Lukáše Grubera, která znázorňuje jednotlivé kombinace licenčních prvků a licencí z nich vzniklých [Creative Commons Česká, 2010o].
- „Vztah CC k české legislativě“, poslední část zpracoval Petr Jansa, který se právní problematikou licencí CC zabýval již ve své diplomové práci „Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice“ [JANSA, 2008]. Týká se zavedení licencí do českého právního prostředí, upozorňuje na změny v autorském zákoně a vysvětluje, co změny znamenají v praxi [Creative Commons Česká, 2010c].

Další položkou jsou „Odkazy“, kde se uživatel dozví o dalších možných zdrojích informací o licencích CC. Vybrané příspěvky jsou jak v češtině, tak v angličtině [Creative Commons Česká, 2010p].

„Otázky a odpovědi“ jsou dále členěny na „Otázky pro autory“, „Otázky pro uživatele díla“ a „Otázky ohledně autorského práva“. Obsahují nejfrekventovanější dotazy ohledně licencí. Neustále se rozšiřují a každý může přispět zasláním svého dotazu na e-mail organizace (info@creativecommons.cz) [Creative Commons Česká, 2010q].

„Kolektivní správa“ je částí webu, která je evidentně ve stádiu vývoje. Obsahuje jediného zástupce - občanské sdružení autorů a dalších nositelů autorských práv DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura [Dilia, 2004]. S dalšími subjekty kolektivní správy zatím nebyla spolupráce navázána [Creative Commons Česká, 2010r].

Informační lišta je zakončena odkazem na „Kontakt“, který se omezuje pouze na e-mail organizace (viz výše).

Po pravé straně jsou vertikálně umístěny „Aktuality“, řazené dle měsíců s počtem příspěvků uvedených v závorce. Nejstarší článek je z května 2008. Zajímavostí je, že měsíce jsou uvedeny v jazyce anglickém, jednotlivé dokumenty a popis k nim je však již v češtině [Creative Commons Česká, 2010a].

Tato jazyková kolísavost je dle mého názoru největším nedostatkem celého webu. Překlad je nekomplexní, uživatel je často odkazem přesměrován na text v angličtině, což považuji za nešťastné, má-li český poskytovatel či nabyvatel s jistotou rozumět licencím CC. Nelze než doufat, že se jedná o přechodné znění

a s postupem času bude web vylepšen a dopracován. Další výtkou je nejednoznačnost používaných termínů. V textech na WWW stránkách se setkáváme jak s termínem „licence CC“, tak i s „CC licence“, občas kolísá také užití jednotného a množného čísla ve slově „licence“. Toto slovní spojení by mělo být standardizováno a užíváno jednotně. Svou relativní jednoduchostí je web poměrně srozumitelný a dá se v něm naučit orientovat. V porovnání s anglickou verzí je daleko jasnější a kompaktnější.

Další kapitoly jsou věnovány českým zdrojům využívajícím licence CC.

4.1.2 WebArchiv

O digitálním archivu „českých“ webových zdrojů, které jsou zde shromažďovány za účelem jejich dlouhodobého uchování, bylo již pojednáno v kapitole 3.2.2. Je jen dobře, že jeden ze subjektů pracovní skupiny za zavedení českých licencí CC je sám licencován typem „Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko“ (s anglickou zkratkou BY-NC-ND) [Creative Commons Česká, 2010f] a spatřuje v licencích CC cestu ke snadnější a rychlejší archivaci našeho národního dědictví a snadnější využívání děl. Podrobný návod k využívání licence je na adrese <http://www.webarchiv.cz/cc> [WebArchiv, 2010b]. V levém dolním rohu hlavní stránky je umístěna ikonka licence CC, která odkazuje na české znění zkráceného textu (viz obr. č. 8) [Creative Commons Česká, 2010f]. Není zde však již žádný doprovodný text vysvětlující, co konkrétně je licencováno. Bohužel neexistuje žádný standard v označování, a tudíž je dosti problematické jak vyhledávání, tak užívání licencovaného díla.

Obrázek 8: Výřez z webového rozhraní hlavní stránky WebArchivu s ukázkou označení webu licencí CC.

4.1.3 Polytematický strukturovaný heslář

Polytematický strukturovaný heslář (PSH) projekt Národní technické knihovny [Národní technická knihovna, 2010], slouží k pořádání a vyhledávání dokumentů podle tématu. Práce na hesláři byla zahájena již v letech 1991-1993. Databáze obsahuje více než 13 500 dvoujazyčných (česko-anglických) hesel ve 44 tematických oborech vyjadřujících předmět dokumentu. V rámci svého oboru je heslo dále rozděleno do šesti-, až sedmistupňové stromové struktury s rozlišením vztahů hierarchie, asociace a ekvivalence. Všechna hesla jsou označena zkratkou dvou písmen, která je zařazuje do příslušné tematické skupiny. Heslář je neustále rozvíjen a vylepšován. Od roku 2000 je dostupný i v anglickém jazyce ve verzi PSH 1.4. V současnosti je aktuální verze z roku 2006 PSH 2.1, která byla oproti předešlé implementována do systému ALEPH. Kromě formátu MARC 21, který se ukázal jako nevyhovující pro účely webové distribuce, byl PSH v roce 2009 převeden do formátu SKOS (Simple Knowledge Organization System), určeného pro reprezentaci, sdílení a odkazování znalostních systémů. Byla tak umožněna navigace v hesláři od obecných ke specifickým heslům nebo pomocí vyhledávání. Pro strojově čitelné vyjádření licencí CC byl aplikován jazyk Creative Commons Rights Expression Language (ccREL). Jeho výhodou je stejný základ se systémem SKOS ve schématu RDF, což umožňuje jeho převod do mnoha dalších formátů (XHTML, XML, SKOS aj.) [SKOS, 2006; KAMRÁDKOVÁ et al., 2009].

Na obr. č. 9 je příklad prohlížení hesláře po výběru hesla „informační věda“ ze základní nabídky kategorií. Záznam obsahuje URI, anglický ekvivalent, příbuzná hesla, podřazená hesla (i ve vizuálním ztvárnění), citaci zdrojů z katalogu Národní technické knihovny a Národní knihovny ČR. V zápatí je uvedena příslušnost zobrazeného hesla k licencím CC (obr. č. 10).

informační věda

URI: <http://psh.ntkcz.cz/skos/PSH6445>

Anglický ekvivalent: information science

Příbuzná hesla:

- informace
- informatika

Podřazená hesla:

- automatizace knihoven
- informační fondy
- informační pracoviště
- informační prameny
- informační procesy
- informační služby
- informační systémy
- informatizace
- knihovnictví
- příprava uživatelů
- vybavení knihoven

Zobrazení hesla ve formátu SKOS

Chybí mi tu — návrh nového hesla

Zobrazit tag z řízeného hesláře

Katalog Národní technické knihovny

Zobrazují záznamy 1-10 z celkového počtu 22 nalezených záznamů.

Pořadí	Dokument	Forma	Obálka
1	GOLDREICH, Oded. <i>Computational complexity : a conceptual perspective</i>. Cambridge : Cambridge University Press, 2008. ISBN 978-0-521-88473-0	 Kniha	
2	Invex - Digitex : 17. mezinárodní veletrh informačních a komunikačních technologií. Brno : EXPO DATA, 2007. ISBN 978-80-7293-196-5	 Kniha	
3	Computer and information sciences : ISCIS 2006 : 21th international symposium, Istanbul, Turkey, November 1-3, 2006 : proceedings. Berlin : Springer, c2006. ISBN 3-540-47242-8	 Kniha	

Obrázek 9: Webové rozhraní hesla „informační věda“ v PSH.

Polytematický strukturovaný heslář vytvořený Národní technickou knihovnou ^{NTK} podléhá licenci [Creative Commons Uvedte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Práva nad rámec této licence jsou popsána [na zde](#).

Jak lze získat PSH ve formátu SKOS? ^{NTK}

Obrázek 10: Webové rozhraní zápatí PSH s uvedením licence CC [NTK, 2010].

Vzápětí po schválení české verze licencí CC byl přijat návrh na vystavení PSH pod jednou z těchto licencí. Od května roku 2009 byl PSH uvolněn pod českou verzi licence CC typu „Uvedte autora Neužívejte dílo komerčně Zachovejte licenci 3.0 Česko“ (BY-NC-SA) [Creative Commons Česká, 2010g]. Znamená to, že Národní technická knihovna dovoluje PSH/SKOS zdarma a libovolně používat, kopírovat, šířit a upravovat za podmínek uvedení autora, nevyužívání díla ke komerčním účelům a zachování stejné licence u odvozenin z původního

díla. Hlavním přínosem je větší využití hesláře širší veřejností a jeho dostupnost zdarma. To platí pouze pro nekomerční účely. V opačném případě je heslář zpoplatněn ve výši 6 000 Kč [Národní technická knihovna, 2010, 2010a].

4.1.4 Digitální učební materiály

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁLY

Digitální učební materiály (DUMy) tvoří součást Metodického portálu www.rvp.cz¹⁴, internetového prostoru pro pedagogy, který by měl sloužit jejich vzájemnému setkávání, vyměňování zkušeností a nápadů a být nápomocen inovacím ve výuce poskytovanými digitálními materiály. Mezi zdroje patří např. pracovní listy, prezentace, testy, videa a zvukové ukázky. Po registraci může autor vkládat textové dokumenty ve formátech ODT, DOC, RTF, tabulky ODS, XLS, prezentace ODP, PPT, vektorovou grafiku SVG, zvukové nahrávky MP3, video MPEG, AVI nebo obrázky JPG, PDF. Portál nepřijímá soubory MS Office 2007 a jeho formáty DOCX, XLSX, PPTX a textová PDF. Cílovou skupinou, jak z hlediska uživatelů, tak i potenciálních autorů, jsou především ředitelé a učitelé základních škol a gymnázií. Web je tematicky rozčleněn podle typu vzdělávání na:

- předškolní,
- základní,
- základní umělecké,
- speciální,
- gymnaziální,
- odborné
- jazykové.

Kromě DUMů je portál dále rozdělen do několika dalších modulů – Články, Wiki (modul pro rychlé sdílení), Diskuze, Blogy, Digifolio a E-learning [Výzkumný ústav pedagogický, 2010a, b]. Všechny materiály publikované na portálu jsou pod licencí CC „Uveďte autora-Neužívejte komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko“ BY-NC-SA [Creative Commons Česká, 2010g]. Výjimkou jsou e-learningové kurzy v modulu E-learning. Ty se řídí běžnými podmínkami stanovenými autorským zákonem [Česko. Zákon č. 121/2000 Sb]. Autor tedy souhlasí s publikací a využíváním svého díla v portálu pod licencemi CC. Po posouzení

¹⁴ Zkratka rvp znamená rámcové a vzdělávací programy.

příspěvku je autorovi vyměřena odměna za vložení vyplácená prostřednictvím dohody o provedení práce [Výzkumný ústav pedagogický, 2010c]. Na obr. č. 11 je webové rozhraní po vyhledání jednoho záznamu dokumentu z modulu DUMy. Popis jednotlivých zdrojů je precizní a poměrně podrobný, obsahuje základní informace o příspěvku, které by měly pomoci v prvotním rozhodování, zda je dokument pro požadované účely relevantní. Každý záznam je opatřen identifikátorem materiálu, anotací, jménem autora, jazykem dokumentu, očekávaným výstupem po uplatnění výukového zdroje, uvedeny jsou případné speciální vzdělávací potřeby, klíčová slova, o jaký druh učebního materiálu se jedná, druh interaktivity, pro kterou cílovou skupinu je materiál určen, stupeň a typ vzdělávání, typická věková skupina a celková velikost dokumentu. Pod tímto seznamem je volně ke stažení samotný soubor dokumentu ve formátech poskytnutých autorem a povolených Metodickým portálem. Lišta vpravo informuje o statistice zobrazení materiálu (datum publikace a počet zobrazení), dalších materiálech stejného zaměření nebo od téhož autora, dále pak hodnocení materiálu týmem rvp.cz a uživatelů společně se statistikou hodnocení. Připojen je též záznam doporučené citace a informace týkající se licencí CC (ikonka s textem), pod kterými jsou publikovány všechny materiály na portálu [Výzkumný ústav pedagogický, 2010].

TITULKA | ČLÁNKY | DUM | WIKI | DISKUZE | BLOGY | DIGIFOLIO | E-LEARNING

RVP METODICKÝ PORTÁL DUM

Hledej... Pokročilé hledání

uživatel: nepřihlášený
Přihlásit se
Registrovat se

Předškolní vzdělávání | Základní vzdělávání | Zákl. umělecké vzdělávání | Speciální vzdělávání | Gymnaziální vzdělávání | Odborné vzdělávání | Jazykové vzdělávání

Prvníáci a matematika - počítáme do 4

základní vzdělávání » Matematika a její aplikace » 1. stupeň » Matematika a její aplikace » Číslo a početní operace » 1. období

Identifikátor materiálu: 30645

Anotace: Materiál je určen pro žáky prvního ročníku, kteří se seznamují s jednocifernými čísly. Po spuštění prezentace se objevují i řešení úkolů tak, že si žáci mohou provádět kontrolu řešení v pracovních listech podle tabule.

Autor: (Autor)

Jazyk: Čeština

Očekávaný výstup: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
další materiály k tomuto očekávanému výstupu »

Speciální vzdělávací potřeby: - žádné -

Klíčová slova: číslo 4, porovnávání čísel, sčítání, odčítání, aplikační úloha

Druh učebního materiálu: Prezentace

Druh interaktivity: Aktivita

Cílová skupina: Žák

Stupeň a typ vzdělávání: základní vzdělávání – první stupeň – první období

Typická věková skupina: 7 - 9 let

Celková velikost: 4,42 MB

Statistika: Materiál byl publikován 03. 03. 2010 a od té doby byl 83x zobrazen.

Další materiály:

- Další materiály k tomuto očekávanému výstupu
- Další materiály autora

Hodnocení materiálu

Hodnocení týmu rvp.cz

★★★★☆

Hodnocení uživatelů

★★★★☆

Průměrné hodnocení: 4, počet hodnocení: 1.
Hodnotit materiály mohou pouze registrovaní uživatelé.

Statistika hodnocení

★★★★☆ zatím nikdo
★★★★☆ 1 uživatel
★★★★☆ zatím nikdo
★★★★☆ zatím nikdo

Jak citovat

Licence

CC BY-NC-SA

Všechny Digitální učební materiály jsou publikovány pod licencí Creative Commons.

Soubory materiálu

V tomto seznamu se zobrazují soubory tvořící samotný učební materiál. Do úložiště jsou přijímány pouze materiály v běžně používaných formátech, ke kterým existují volně stažitelné prohlížeče.

	Název souboru	Popis	Typ souboru	Velikost
STÁHNOUT	Prvníáci a matematika – počítáme do 4.ppt	Prezentace	Prezentace Microsoft Powerpoint	3,64 MB
STÁHNOUT	Prvníáci a matematika – počítáme do 4.doc	Pracovní list	Dokument Microsoft Word	783,87 kB

Obrázek 11: Webové rozhraní metodického portálu s ukázkou vyhledaného záznamu dokumentu v modulu DUMy.

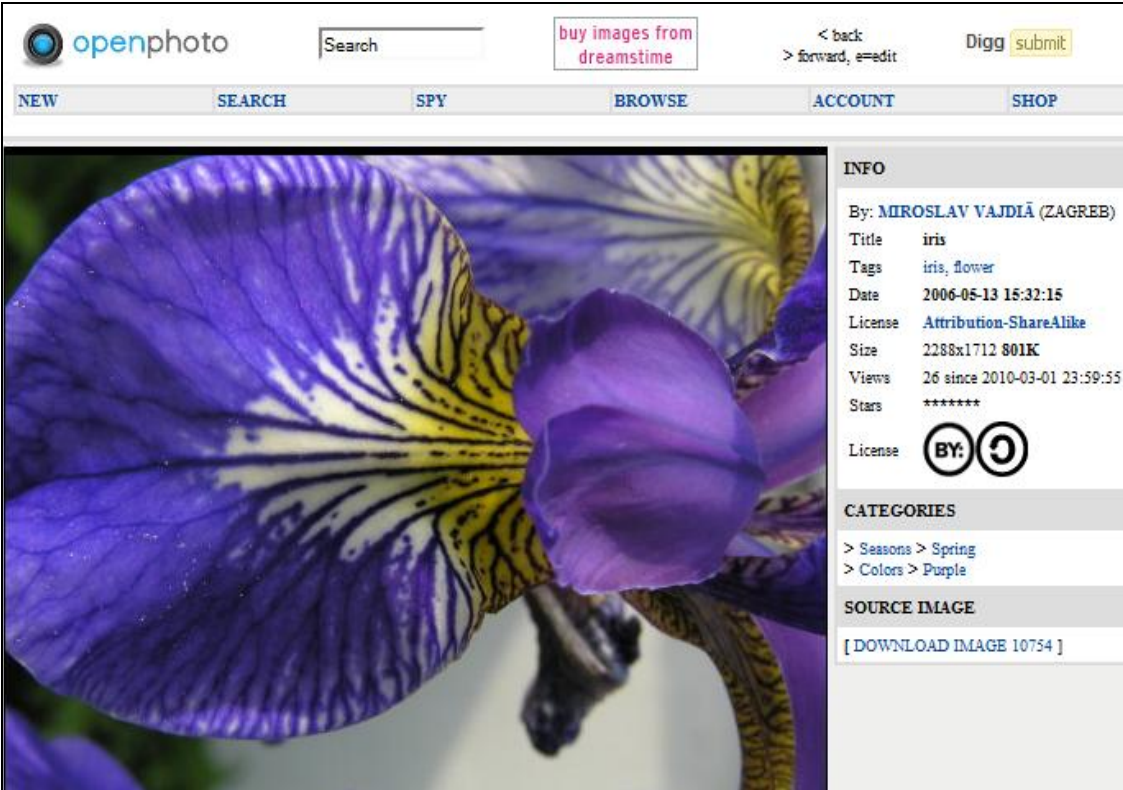
Metodický portál klade důraz na dodržování autorského práva, správné citace a výběr pramenů. Doporučuje svým přispěvatelům, aby se vyhnuli složitým otázkám autorského práva a soustředili se na zdroje, které jsou vystavovány pod některou z volných licencí. Doporučují, zejména při použití obrázku z internetu, licence CC, public domain nebo přímo nabízejí konkrétní seznam obrazových galerií, které obsahují volně použitelná díla:

- Open Photo – <http://www.openphoto.net/>
- PDphoto – <http://pdphoto.org/>
- Wikimedia Commons – <http://commons.wikimedia.org/wiki>
- Gimp Savvy – <http://gimp-savvy.com/PHOTO-ARCHIVE/>
- Tripod Image Gallery – <http://www.tripod.lycos.com/imagebrowser/>
- National Park Service (NPS) – <http://www.nps.gov/features/yell/slidefile>
- Visual Dictionary Online – <http://visual.merriam-webster.com/>

- Living Archives Collections – <http://livingarchives.ca/node/318>
- Dreamstime – <http://www.dreamstime.com>
- Flickr – <http://www.flickr.com/>
- Clker – <http://www.clker.com/>
- WPClipart – <http://www.wpclipart.com>
- All Free Klipart – <http://www.allfreeclipart.com/>
- PDClipart – <http://www.pdclipart.org>

[Výzkumný ústav pedagogický, 2010d].

Na obrázku č. 12 je ukázka z online obrazové galerie Open Photo [Openphoto.net, 2010]. V legendě k fotografii jsou uvedeny údaje o autorovi a zemi, ze které pochází, název fotografie, tagy, datum vložení, příslušná licence CC (textem i piktogramy), velikost materiálu, počet zobrazení a hodnocení (počet hvězdiček). V další části popisu jsou kategorie, do kterých je fotografie zařazena a zdroj pro stažení.

The screenshot shows the Open Photo website interface. At the top, there is a search bar and a navigation menu with options like NEW, SEARCH, SPY, BROWSE, ACCOUNT, and SHOP. A prominent advertisement for 'buy images from dreamstime' is visible. The main content area features a large image of a purple iris flower with yellow and white markings. To the right of the image is an 'INFO' section with the following details:

By:	MIROSLAV VAJDIÁ (ZAGREB)
Title	iris
Tags	iris, flower
Date	2006-05-13 15:32:15
License	Attribution-ShareAlike
Size	2288x1712 801K
Views	26 since 2010-03-01 23:59:55
Stars	*****
License	

Below the 'INFO' section, there are 'CATEGORIES' listed as '> Seasons > Spring' and '> Colors > Purple'. At the bottom, there is a 'SOURCE IMAGE' section with a '[DOWNLOAD IMAGE 10754]' button.

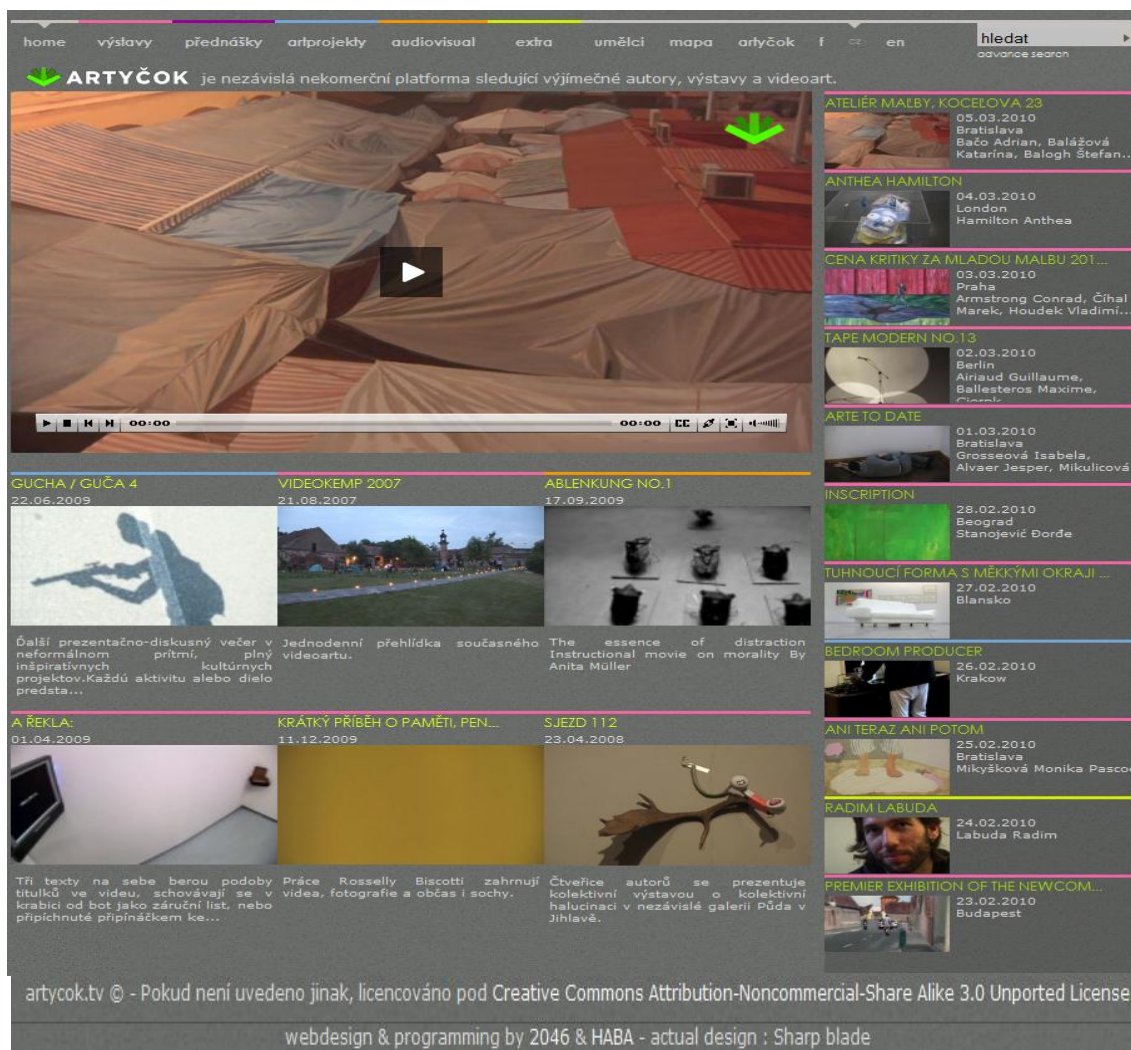
Obrázek 12: Ukázka fotografie publikované pod licencí BY-SA [CC ČR, 2010h] na webu Open Photo [Openphoto.net, 2010].

4.1.5 Artyčok.TV

Nezávislá internetová televize při Akademii výtvarných umění v Praze

[Akademie výtvarných umění, 2004] Artyčok.tv sleduje výjimečné autory, výstavy a videoart současné umělecké scény v Česku, Slovensku, Maďarsku, Německu, Rakousku a Polsku. Zaměřuje se především na mladé autory a snaží se vymezit vůči střednímu proudu veřejnoprávních českých televizí, zaujmout objektivní pohled na projekty, poskytnout prostor dílům, která by jinak zůstala veřejností nepovšimnuta. Archiv televize sahá do roku 2005, obsahuje zejména ohlasy na vernisáže výstav, rozhovory, záznamy přednášek apod. Na vzniku Artyčoku se podíleli Dušan Záhoranský a Jan Zahradníček. Vzhled a obsah webu spravují Jan Vidlička, František Zachoval, Jan Habrman a Ivan Svoboda. Portál byl naprogramován Janem Mucskou a cizojazyčné texty překládají do češtiny Zuzka Frantíková a Eva Maršíková [Artyčok.tv, 2010]. Z hlediska zapojení se do projektu licencí CC je důležité, že jak samotný web, tak sekce výstavy, artprojekty a přednášky jsou šířeny pod licencí BY-NC-SA [Creative Commons Česká, 2010g]. S dovětkem „pokud ovšem není uvedeno jinak“, což se týká v tomto případě databáze videoartu, která je publikována pod licencí BY-NC-ND [Creative Commons Česká, 2010f]. Správci webu zvolili kombinaci češtiny s angličtinou, když na vysvětlující větu použili češtinu, licence je však uvedena a hyperlinkována na anglickou verzi (Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported). V horní části stránky je možné zvolit jeden z jazyků států, které již přijaly licence CC. I tak se domnívám, že pro naprosté pochopení v českém prostředí by měl být celkový popis i odkazy v češtině. Na obrázku č. 13 je zachyceno webové rozhraní hlavní strany online televize.

Obrázek 13: Webové rozhraní domovské stránky se záhlavím informujícím o užití licence CC Artyčok.tv [Artyčok.tv, 2010].

4.1.6 Infogram: portál pro informační gramotnost

Infogram, portál pro informační gramotnost (<http://www.infogram.cz>), vznikl za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR [Česko. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006.] jako online učební pomůcka pro učitele, knihovníky i studenty. Cílem je podpora informačního vzdělávání na vysokých školách za využití online nástrojů. Na projektu spolupracovalo několik vysokých škol. Úlohu koordinátora zastávala Česká zemědělská univerzita v Praze [Česká zemědělská univerzita, 2007], dále pak České vysoké učení technické v Praze [České vysoké učení, 2005] a Západočeská univerzita v Plzni [Západočeská univerzita, 2009]. Web je

rozdělen, jak je patrné z obr. č. 14, do několika podsekcí zaměřených na jednotlivé koncové uživatele a předměty zájmu:

Pro studenty, Pro vyučující, Plagiátorství, Zajímavé odkazy [Infogram, 2009a].

CS Čeština (Česká republika)

Home O portálu FAQ Vzkazy Mapa stránek

Infogram
Portál pro podporu informační gramotnosti

HLEDEJ + enter

Pro studenty

- Výukové materiály
- Zásady vyhledávání
- Vyhledávání v katalozích
- Vyhledávání v databázích
- Vyhledávání na Internetu
- Trocha zábavy

Pro vyučující

- Koncepce a vzory
- Strategie a koncepce
- Projekty informačního vzdělávání
- Vzorový projekt předmětu
- Didaktika a metodika
- Vzdělávání dospělých
- Vyučovací metody a formy
- Plánování a příprava výuky
- Hodnocení vzdělávací činnosti
- Výukové materiály
- Vyhledávání v katalozích
- Vyhledávání v databázích
- Vyhledávání na Internetu

Aktuální zprávy

Vítejte na portálu Infogram V únoru 2009 byl spuštěn nový portál zabývající se problematikou informačního vzdělávání.

Anketa

Jste spokojeni se strukturou a obsahem portálu Infogram?

ano	57%
ne	26%
částečně	17%

Celkový počet hlasů je 108

Plagiátorství

- Plagiátorství
- Definice
- Právní minimum
- Prevence
- Zásady vědecké práce
- Citační etika
- Pomůcky a manuály
- Citační normy
- Bibliografické manažery
- Zdroje informací a řešení problematiky
- Články
- Knihy
- Projekty
- Akce
- Kauzy
- Odhalování plagiátu
- Materiály pro podporu výuky

Zajímavé odkazy

- Výukové programy
- Softwary pro výukové programy
- Grantové možnosti
- Konference
- Diskuzní fóra
- Blogy
- Lidé

© 2009 – INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti
Portál vznikl s podporou centralizovaného rozvojového projektu MŠMT v roce 2008

webmaster

(cc) BY-NC-SA infogram.cz is licensed under a Creative Commons Uvedte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Unported License.

Obrázek 14: Webové rozhraní domovské stránky portálu Infogram.

Sekce „Pro studenty“, zpracovaná Západočeskou univerzitou v Plzni, obsahuje výukové materiály a prezentace, které by studentům měly pomoci orientovat se lépe v prostředí odborných informací. Studenti zde naleznou jistě vítanou pomoc a vyřešení nejasností při psaní svých bakalářských, diplomových a jiných prací:

- jaké existují vyhledávací zdroje,
- jak správně citovat,
- jak vyhledávat na internetu.

Vše opatřeno návody, příklady a cvičeními. Materiály jsou tříděny tematicky a v rámci jednotlivých témat pak dle typu materiálu (návody a příklady, cvičení a testy) [Infogram, 2009b].

Sekci „Pro vyučující“ připravil tým Fakulty strojní Českého vysokého učení technického ve spolupráci s Masarykovým ústavem vyšších studií ČVUT a Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně. Je určena vyučujícím, pedagogům, knihovníkům, všem, kteří se zabývají problematikou informačního vzdělávání z pohledu pedagoga. Sekce obsahuje ve své první části výukové materiály využitelné pro přípravu vzdělávacích akcí i vlastního pojetí informačního vzdělávání. Další oddíl obsahuje materiály týkající se teoretických poznatků z didaktiky a metodiky určené pro ty, kteří nemají pedagogické vzdělání. Třetí část je zaměřena na výukové materiály k vyhledávání informací v knihovních katalozích, elektronických databázích a na internetu opatřených množstvím praktických příkladů na procvičení [Infogram, 2009c].

Sekce „Plagiátorství“ obsahuje definici pojmu, přehled softwarů odhalujících plagiát, co je a co není etické při psaní vědecké práce, jaké jsou k dispozici citační normy a mnoho dalších zajímavých informací. Tato část portálu byla zpracována týmem České zemědělské univerzity v Praze. Se stále větším a rozšiřujícím se vlivem dostupnosti informací na internetu a informačních technologií je velice důležité se tímto problémem zabývat a informovat studenty a profesory, jak správně postupovat při stahování a používání především digitálních dat a zamezit tak neetickému využívání informací [Infogram, 2009d].

V části poslední, „Zajímavé odkazy“, jsou shromážděny odkazy vztahující se ke všem částem portálu. Je zde seznam výukových programů, představeny jsou softwary pro výukové programy, uživatel se dozví o grantových možnostech, pořádaných konferencích, je možné se zapojit do diskusního fóra, či prozkoumat několik dalších, tematicky spřízněných, blogů. Složka „Lidé“ obsahuje seznamy osob věnujících se problematice informační gramotnosti [Infogram, 2009d].

Portál je publikován pod typem licence CC „Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko“. Odkaz na licenci, jak je vidět ze záhlaví na obr. č. 14, je směsí angličtiny a češtiny, což nepovažuji za příliš šťastnou volbu. V českém prostředí by se měl, dle mého názoru, dodržovat jeden standard,

který by napomohl následnému vyhledávání a orientaci uživatelů [Creative Commons Česká, 2010g].

4.1.7 Informační systém abART

Informační systém abART, je projektem Archivu výtvarného umění, který shromažďuje, zpracovává a zpřístupňuje informace o současném výtvarném dění. Jeho online forma vznikla 23. 5. 2006 a je dostupná ve free a full verzi. Volná bezplatná verze zpřístupňuje základní informace pro umělce, galeristy, sběratele, studenty, ale i novináře a různé instituce. Neumožňuje však podrobné vyhledávání, neobsahuje všechna zpracovaná data, nezohledňuje všechny role a vazby, dokumenty jsou omezeny na katalogy, pozvánky, knihy a sborníky, obsahuje pouze jednu portrétní fotografii a maximálně tři reprodukce, zcela chybí kategorie „pojmy“. Oproti tomu placená verze umožňuje vyhledávání podle jakýchkoli klíčů ze všech uložených dat, se zohledněním všech rolí a vazeb, bez jakéhokoli omezení (počet fotografií, vyobrazení). Základem zpracování je šest kategorií - osoba, skupina, instituce/místo, výstava/akce, dokument, pojem. Po zvolení jedné z kategorií se zobrazí další možnosti zpřesnění vyhledávání. U osoby se např. jedná o příjmení, jméno, datum narození. V plné verzi umožňuje systém vyhledávat za pomoci podrobnějšího filtru s omezením na místo narození, datum úmrtí, místo úmrtí nebo obor (výtvarník, autor textu / publikace, typograf, ilustrátor, překladatel, profesor atd.). Zástupné znaky pro vyhledávání jsou symbol * pro více znaků, ? jako náhražka za jeden znak. Poplatky za plnou verzi činí za jeden měsíc 600 Kč, za čtvrtletí 1 500 Kč, za pololetí 2 400 Kč a za jeden rok 3 900 Kč. V současné době jsou v archivu uloženy záznamy o 94 478 osobách, 23 441 institucích, 28 806 výstavách, 2 875 skupinách a 57 379 dokumentech [Archiv výtvarného umění, 2010; Informační systém abART, 2006].

U příležitosti zpřístupnění informačního systému abART pod jednou z licencí CC (BY-NC), uspořádal Archiv výtvarného umění ve spolupráci s Centrem současného umění DOX [DOX, 2008] mezi dny 18.3. - 16. 5. 2010 výstavu s názvem Free Culture (Svobodná kultura). Expozice byla zaměřena na vznik, šíření a návod k použití autorských licencí CC. Připomenuty byly vybrané české i zahraniční kauzy spojené s autorskými právy, na kterých bylo ukázána nejasnost v autorském zákonu. Konkrétně v případě české populární hudební scény narazil

soud v listopadu 2008 v kauze Jana Kalouska proti zpěvákovi kapely Support Lesbiens na § 2, odst. 5 autorského zákona, kde se specifikuje novost díla na základě „jedinečného výsledku tvůrčí činnosti autora“. Není zde však jednoznačně uvedeno, jak moc tvůrčí musí dílo být, aby bylo považováno za originál. Ze světové tvorby byli zmíněni umělci jako Andy Warhol nebo hudební formace Radiohead či Nine Inch Nails, které zpřístupnily buď část, nebo i celá alba online pod licencemi CC a ve finále na tomto projektu vydělaly. Nejprodávanější a světově známý brazilský spisovatel Paolo Coelho vystavuje na svém blogu seznam webů, kde je možné legálně stahovat jeho knihy v různých jazycích.

„Zabývá se problematikou „vlastnictví“ umělecké tvorby, možnostmi sdílení děl a informací v počítačovém světě - proměnou pojmů autorství a originalita; šířením zdrojů po webové síti; přímou dostupností digitalizovaných zdrojů a archivů; nárůstem kolektivní tvořivosti. Soustřeďuje se na svobodné rozhodování tvůrce o užívání díla, o způsobech jeho zveřejnění a šíření. Klade otázky po smyslu umělecké práce. - Zisk? Sláva? Postavení? Poznání? Společné obohacení? - Na konkrétních příkladech a odkazech nabízí některé současné odpovědi.

Generace umělců, vědců, programátorů ad. vytvářejí hodnoty, které překračují tvrdé hranice autorského práva (copyrightu). Stávají se tak kolektivním bohatstvím, a jako takové nabízejí svobodné využití. Inspirace, citace, kopie, parafráze a parodie, textové a obrazové koláže, samplování, opisy a samizdaty jsou běžné formy transformace cizích děl do vlastní tvorby. Příkladů z historie jsou tisíce. Nové technologie a celosvětová síť ale přinesly další možnosti společného sdílení, především rychlé, hromadné a nezprostředkované šíření.“

Výstava i veškeré doprovodné akce a zpřístupněná díla (filmy, texty, hudba, písmo, fotografie atd.) jsou vystaveny pod licencí CC. Kdokoli je může bez svolení užívat a šířit, nesmí je ale použít pro komerční účely a vždy musí udat zdroj [DOX, 2008].

4.2 Svět

Po představení českého internetového prostředí využívajícího licence CC následují ukázky světové. Licence CC byly poprvé zavedeny již před sedmi lety, výběr je tedy pochopitelně mnohem širší. Zvoleny byly projekty, které na svých webových stránkách uvádí organizace CC spolu s některými dalšími, na které je odkazováno. Jmenovitě budou zmíněny vyhledávač Google, aplikace pro sdílení a správu obrázků a fotografií Flickr, vyhledávač Yahoo!, nezávislá online televize Blip.tv, web shromažďující volně licencovanou hudbu Jamendo, americký projekt zaměřený na zpřístupňování video záznamů SpinXpress a multimediální repozitář Wikimedia Commons. Do spolupráce se zapojila i online arabská televize Al Jazeera [Aljazeera.net, 2009], která na svých stránkách vyčlenila část video nahrávek do tzv. repozitáře Creative Commons (Creative Commons Repository), kde jsou shromažďovány pod licencemi CC. Mimo výše jmenovaných byly do výběru v kapitolách 4.2.7 – 4.2.12 zařazeny i další zdroje pro představu, kde všude se dají licence využít a ulehčit práci s online materiály. Stručně představeny jsou: nezisková organizace The Public Library of Science (PLOS) zpřístupňující digitální knihovnu pro vědce z oblasti fyziky a lékařství; geolokačně zaměřený web Panoramio, encyklopedie receptů Foodista, digitální full-textová knihovna IntraText, online cestovatelský průvodce UearthTravel.com a mediální projekt OurMedia. Nejprve však bude představen web samotné mezinárodní organizace CC zastřešující jednotlivé národní pobočky.

WWW stránky nevýdělečné korporace CC, dostupné z internetové adresy <http://creativecommons.org>, s mottem „Share, Remix, Reuse – Legally“, jsou přeplněny informacemi, novinkami, nabídkami, odkazy a dotazy až do takové míry, že mohou působit dosti neuspořádaně, chaoticky a jen těžko se v nich dá zorientovat a najít na poprvé, co uživatel hledá. Stane se, že dva různé linky odkazují na tu samou stránku, popř. na stránku velmi podobnou, takže by se zdálo, že spousta informací je zde zbytečně zdvojená, což k uživatelské spokojenosti jistě nepřispívá. Do jisté míry to může být dáno tím, že organizace CC je velmi činná a aktivní, a má proto co zveřejňovat. Je ale mým osobním názorem, že by příspěvky mohly být

uspořádány přehledněji. Obr. č. 15 je zobrazením domovské stránky organizace, rozčleněné na tři různé oblasti vyhledávání. Dvě horizontální lišty a jedna vertikální budou podrobně představeny dále v textu [Creative Commons (organizace), 2010a].

Obrázek 15: Webové rozhraní domovské stránky organizace Creative Commons [CC (org.), 2010a].

Základní možnost orientace na webu představuje vyhledávací box v levém horním rohu stránky. Ovšem po testu s vložením slova „licenses“, kdy by uživatel předpokládal výsledek s charakteristikou licencí CC, systém vyhledá pouze články obsahující hledaný výraz z kategorie „News“. Výsledky však nejsou aktualizované, tudíž i přesto, že poslední příspěvek obsahující zadaný výraz je např. z předchozího dne, první zobrazený článek je týden starý. Je tedy lepší, se na box s jednoduchým vyhledáváním nespolehat [Creative Commons (organizace), 2010a].

Informačně nejbohatší je pravděpodobně první záložka z horní lišty „About“. Odkazuje na stránku, která se dále větví do několika kategorií. Uživatel si může vybrat, zda se chce dozvědět více o historii (History), samotných licencích

(Licences), pro koho jsou licence určeny (Who Uses CC?), jak zůstat informován o novinkách (Stay Informed), profily zaměstnanců organizace (CC People), prohlédnout a přečíst si tiskové zprávy, novinky a fotografie (Press Room), podívat se na videa a komiksy o licencích CC (Videos and Comics), na základě případových studií (Case Studies) se dozvědět o zkušenostech s užíváním licencí z celého světa, stáhnout si loga, ikonky a plakáty (Downloads) a na závěr se dozvědět o příležitostech zaměstnání (Jobs at CC) [Creative Commons (organizace), 2010n].

Druhou záložkou jsou již zmiňované články o nejnovějších událostech (News), kde jsou příspěvky různého druhu, všechny však se stejnou tematikou – licence CC. K dispozici je archiv s retrospektivou do r. 2002 [Creative Commons (organizace), 2010m].

Třetí v pořadí je záložka nabádající k podpoře a spolupráci s organizací (Donate). Pomoc může být finančního rázu, anebo šířením videa, umístěním ikonky vyjadřující podporu CC na vlastních stránkách apod. [Creative Commons (organizace), 2010o].

Na co se uživatelé nejčastěji ptají a co je zajímavé, je možné se dočíst v záložce FAQ (Frequently Asked Questions). Vpravo je vertikální lišta s hypertextovým vygenerovaným obsahem všech dotazů. Zajímavé, a dle mého názoru matoucí, je horní lišta, která neodpovídá té na domovské stránce, ale obsahuje např. znovu stejný odkaz jako v „About“ – případové studie (Case Studies) anebo obsahy adresářů s licencovanými díly rozdělenými tematicky do několika kategorií (Content Directories). Podobnou stránku však uživatel může najít i ze stránky „Category: Licensed“ [Creative Commons (organizace), 2010j], kam se ale proklikal úplně odjinud. Řekla bych, že v tomto případě opravdu méně znamená více a informace by stačila být použita jednou a ne několikrát ve složitých řetězcích hypertextových odkazů [Creative Commons (organizace), 2010p].

Orientovat se v problematice licencí CC by měl napomáhat i další odkaz na „Creative Commons Wiki“, kde se také zájemci mají možnost zapojit do vývoje projektů licencí CC. K dispozici je seznam plánovaných setkání a konferencí po celém světě (Events), statistické údaje o využívání licencí (Metrics), znovu odkaz na možnosti, jak být pravidelně informován (Stay Informed), varianty podpory

šíření povědomí o licencích (Spread the Word), případové studie (Case Studies) a často kladené otázky (FAQ). Položkou, která se liší, je přehled technických a softwarových projektů organizace CC (Developers) [Creative Commons (organizace), 2010q].

Na podporu veřejných licencí existuje řada projektů, o kterých je možno se dočíst v další položce z hlavní lišty „Projects”. Informace zahrnují licenci public domain, nadstavbu licencí CC – tzv. CC+, což znamená, že k samotné licenci CC se připojí nějaká další forma autorskoprávní ochrany:

Doporučené použití jazyka REL (Rights Expression Language) je vysvětleno v odkaze „CC REL“, pomocí projektu „Search“ můžete jednoduše vyhledávat již s omezením na licencovaná díla např. v systémech Google, Flickr apod. Je zde možnost zapojení se do překladu webu a videí, autoři i uživatelé se dozvědí o svých právech a povinnostech apod. [Creative Commons (organizace), 2010r].

Předposlední položka z horní lišty je opět spojena s podporou a zviditelněním licencí a je vyčleněna pro online prodej reklamních materiálů. V současné době se nabídka omezuje na tři druhy triček s různým potiskem [Creative Commons (organizace), 2010s].

Poslední odkaz (International) pak vede na stránku informující o světovém stavu užívání licencí CC. O zemích, které již licence používají, státy, u kterých je proces zavádění ve vývoji a státy, které se většinou potýkají s právními omezeními a čekají na upravení autorského zákona. Česká republika má na webu své místo na adrese <http://creativecommons.org/international/cz/> [Creative Commons (organizace), 2010t, y].

Dalším rozcestníkem jsou linky pro vyhledávání (Find) odkazující na stránku s hledáním licencovaných děl díky nástroji „Search by Creative Commons“ (viz na horní liště „Projects“), odkaz na možnosti přispívání organizaci CC (Donate, viz třetí položka horní lišty) a prolink na formulář pro vytvoření vlastní licence CC (License) [Creative Commons (organizace), 2010a].

Pomyslnou třetí část tvoří tři sloupce s obecnými novinkami o CC (Commons News, viz horní lišta), mezinárodní novinky o licencích CC (International Community News) a v posledním sloupci (Information) jsou hypertextové odkazy informativního charakteru – o typech licencí (The Licenses), informačním bulletinu (Newsletter), plánovaných událostech (Events), podporovatelích (Supporters), nabídkách zaměstnání (Jobs), komunitě vývojářů (Developers), zkušenostech ze světa (Case Studies), rozhovorech se zajímavými lidmi (CC Talks With...), o stránce se všemi státy, které již přijaly nebo se chystají uzákonit používání licencí CC (International), o projektu vzdělávání ve spolupráci s licencemi CC - ccLearn (Education), o projektu ScienceCommons zahájeném v roce 2005 na podporu vědy a výzkumu (Science) a závěrem kontaktní stránka s formulářem pro e-mailovou komunikaci, možnostmi zapojení se do diskusního fóra a adresy sídel kanceláří organizace v San Franciscu a Berlíně (Contact) [Creative Commons (organizace), 2010a].

Tolik tedy k přiblížení a popisu domovské stránky organizace CC. Dále se v textu budu věnovat vybraným projektům, jako je správa databází s licencovanými díly, problematika disertačních prací nebo vyhledávací nástroj „Search by Creative Commons”.

Organizace CC se pokouší tvořit a spravovat soupis děl, která jsou vystavena pod licencemi CC. Sledovanými kategoriemi jsou knihy, vzdělání, filmy, obrázky, text, video, hry (představení). Výčet položek však zdaleka není kompletní. Seznam se rozrůstá na základě aktivity uživatelů a je tak značně nevyvážený. Projekt funguje na bázi Wikipedie a každý, kdo zná nějaké licencované dílo, může soupisy obohatit o vlastní příspěvek [Creative Commons (organizace), 2010j]. Například sekce knihy je rozdělena do skupin na populárně naučnou literaturu, beletrii a další WWW stránky s volně dostupnou literaturou. Vložení vlastního příspěvku je limitováno minimálním počtem slov dokumentu (přes 35 000 slov) a požadavkem na ISBN [Creative Commons (organizace), 2010k].

Organizace CC dále nabádá k využívání licencí pro disertační a diplomové práce. Upozorňuje na obvyklý nezáměr o práci po jejím obhájení a tím znehodnocení autorova času a úsilí při jejím vypracování. Uvolnění práce pro ostatní studenty a akademickou obec by znamenalo rozšíření výukových zdrojů a pramenů pro

další studium a výzkum. Může sloužit jako online studijní materiál nebo v podobě online výukového kurzu ušetří peníze a náklady na tištěné knihy a učební materiály. Výuka se zrychlí a zefektivní, vzdělání se stane dostupnějším a dosažitelnějším pro více zájemců. Autor textu neupadne v zapomnění a nebude mít pocit, že jeho práce přišla vniveč a posloužila pouze k udělení titulu a na druhé straně studentům, profesorům i uživatelům ze široké veřejnosti se naskytne možnost přečíst si zdarma odbornou literaturu, doplnit ji o své vlastní poznatky a posunout tak výzkum a vývoj vědy kupředu [Creative Commons (organizace), 2010l].

Díky aktivitě organizace CC dostat se do podvědomí co největšího počtu uživatelů, lze na jejich webových stránkách nalézt informace o průběhu zavádění licencí po celém světě. V nabídce je také zasílání novinek v podobě newsletterů, které lze pravidelně doručovat e-mailem [Creative Commons (organizace), 2010c]. Měsíční zasílání informačního e-mailu o připravovaných akcích, konferencích, výstavách a společenských událostech týkajících se CC nabízí sekce Akce/Události (Events). Dalšími možnostmi, jak se dozvědět více a být informován o novinkách, je zapojení se do jedné z veřejných debat o obecných otázkách a tématech souvisejících s licencemi (Community List), moderované diskuze zaměřené na správu a rozvoj verzí licencí CC (License Development and Versioning List), více technicky zaměřené debaty určené zejména pro vývojáře a softwaru typu open source (Developers List), informace se dají čerpat i z Wiki, kam je také možno se zaregistrovat a aktivně se podílet na jejím obsahu. Více technicky a odborně zaměřená je diskusní skupina (Chat), kterou primárně využívá komunita vývojářů k efektivnější komunikaci a nakonec fórum (Web forum), byť uvedeno na samý závěr, je nejlepším zdrojem informací pro seznámení se s tématem licencí CC [Creative Commons (organizace), 2010f].

Jedním z nástrojů, kterým se organizace CC snaží přiblížit licence co nejširšímu okruhu uživatelů za co nejsnazších podmínek užívání, je systém „Search by Creative Commons“ [Creative Commons (organizace), 2010b], který shromažďuje a přes své rozhraní zpřístupňuje příklady světových organizací, které se rozhodly své weby, a mnohdy i všechny obsah na nich uložený,

vystavovat pod licencemi CC. Zdůrazňuje se zde, že je důležité si vždy ověřit, zda a jak je jednotlivé dílo licencováno a v případě nejasností se raději obrátit na vlastníka autorských práv, příp. na zdroj informace, jelikož „search.creativecommons.org“ není vyhledávačem, ale pouze umožňuje snadný přístup ke zdrojům vystavovaným pod licencemi CC a za výsledky vyhledávání na těchto webech organizace CC neručí [Creative Commons (organizace), 2010b]. Z jejích doporučení budou v dalších podkapitolách detailněji představeny webové servery Flickr, Blip.tv, Jamendo, SpinXpress a Wikimedia Commons. Samostatné kapitoly budou věnovány vyhledávačům Google a Yahoo!, u kterých bude proveden test na vyhledávání licencovaných děl.

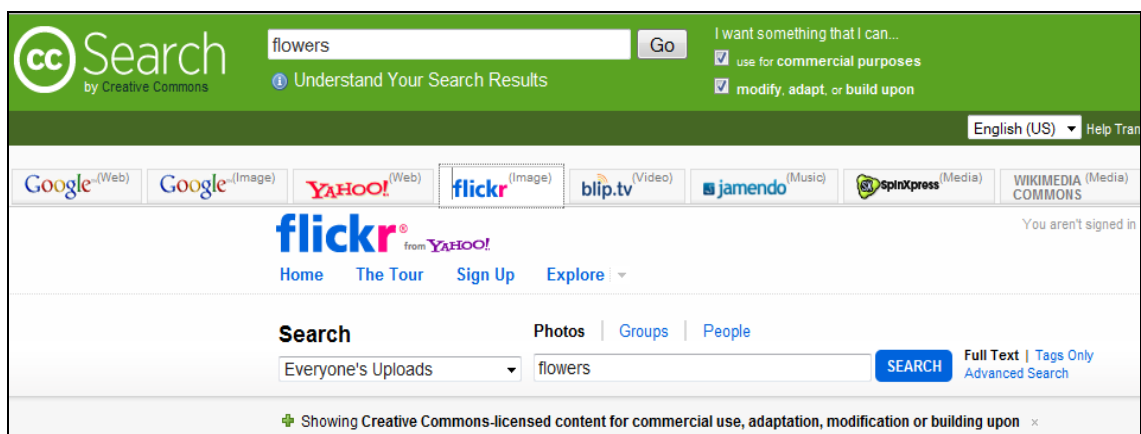
4.2.1 Flickr^(Image)

Vyhledávač Flickr představuje jednu z aplikací Yahoo! pro sdílení a správu obrázků a fotografií. Umožňuje vytvářet, sdílet a komentovat alba, posílat fotografie přátelům prostřednictvím e-mailu, RSS, blogu apod. A jelikož se tento projekt snaží být co nejvíce přístupným a otevřeným zdrojem informací, bylo zavedeno užívání licencí CC [Flickr, 2010a; 2010b]. Webové rozhraní pro omezené vyhledávání je opět dostupné z WWW stránek organizace CC. Filtr vybere pouze ty dokumenty, které jsou komerčně použitelné, upravovatelné a dají se využít pro vlastní další práci¹⁵. Organizace CC na svých stránkách uvádí krok za krokem podrobný návod, jak vložit své obrázky na Flickr.com. Ve třech jednoduchých bodech si lze založit účet, vložit požadované soubory a vybrat licenci, která k nim bude přiřazena [Creative Commons (organizace), 2010b; Creative Commons (organizace), 2010v; Yahoo, 2010a, 2010b].

---

¹⁵ V originále „Showing Creative Commons-licensed content for commercial use, adaptation, modification or building upon.“

Obrázek 16: Vyhledávání dokumentů na www.flickr.com označených licencí CC.

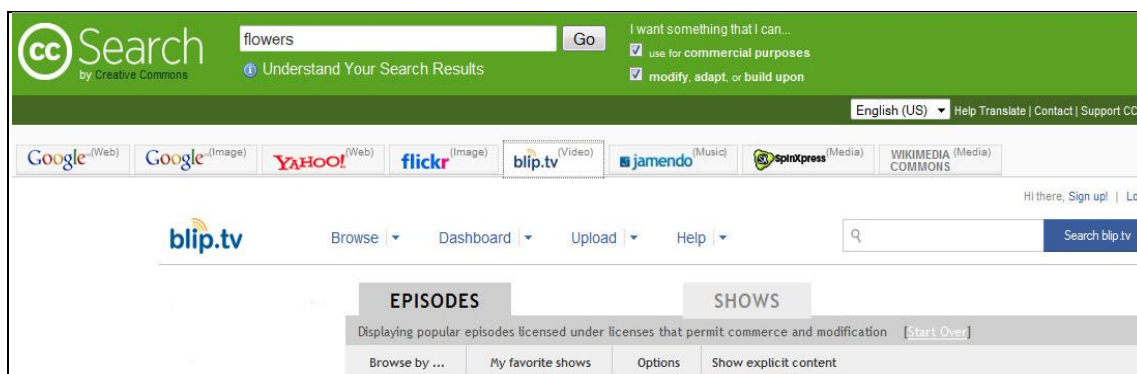
Pro představu o popularitě a zájmu je v tabulce č. 5 uveden přehled počtu vložených fotografií s konkrétními čísly pro jednotlivé licence za poslední čtyři roky [Creative Commons (organizace), 2010w]. Celkový objem uložených souborů se zvýšil více než desetkrát. Zajímavé však je, že počet děl označených licencemi CC zůstává relativně stejný. U licence typu BY-NC-SA [Creative Commons Česká, 2010g] se dokonce jedná o propad o téměř tři procenta. Naopak stále větší popularitě se těší první typ licence BY [Creative Commons Česká, 2010j], z čehož by se dalo usuzovat na větší benevolentnost autorů v otázce sdílení své tvorby.

Tabulka 5: Počet obrázků a fotografií uložených na Flickr.com pod licencí CC [Creative Commons (organizace), 2010w].

Licence CC	2006-03-17	2010-02-25	2006-03-17	2010-02-25	% změna v procentech
BY	1 085 582	17 961 963	10,77 %	13,24 %	+2.48
BY-NC	1 468 755	18 660 010	14,57 %	13,76 %	-0.81
BY-NC-ND	3 241 697	41 621 048	32,15 %	30,68 %	-1.46
BY-NC-SA	3 169 502	39 507 645	31,43 %	29,12 %	-2.31
BY-ND	317 345	6 137 718	3,15 %	4,52 %	+1.38
BY-SA	801 211	11 761 829	7,95 %	8,67 %	+0.73
TOTAL	10 084 092	135 650 213			

4.2.2 Blip.tv (Video)

Nezávislá online televize Blip.tv funguje od května 2005. Za dobu své činnosti vyprodukovala 48 000 nezávislých programů sledovaných více než 22 000 000 uživateli. I tento projekt spolupracuje s organizací Creative Commons na svobodnějším šíření informací. Pokud se autor rozhodne zveřejnit video na těchto webových stránkách, lze si vybrat ze třech typů licencí: copyright, Creative Commons, public domain [Blip.tv, 2009]. Na obrázku č. 17 je webové uživatelské rozhraní pro vyhledávání pod licencemi CC, dostupné z WWW stránek organizace CC a ošetřené větou o zobrazení pouze příspěvků, které jsou licencovány a umožňují komerční šíření a úpravu¹⁶ [Creative Commons (organizace), 2010b].

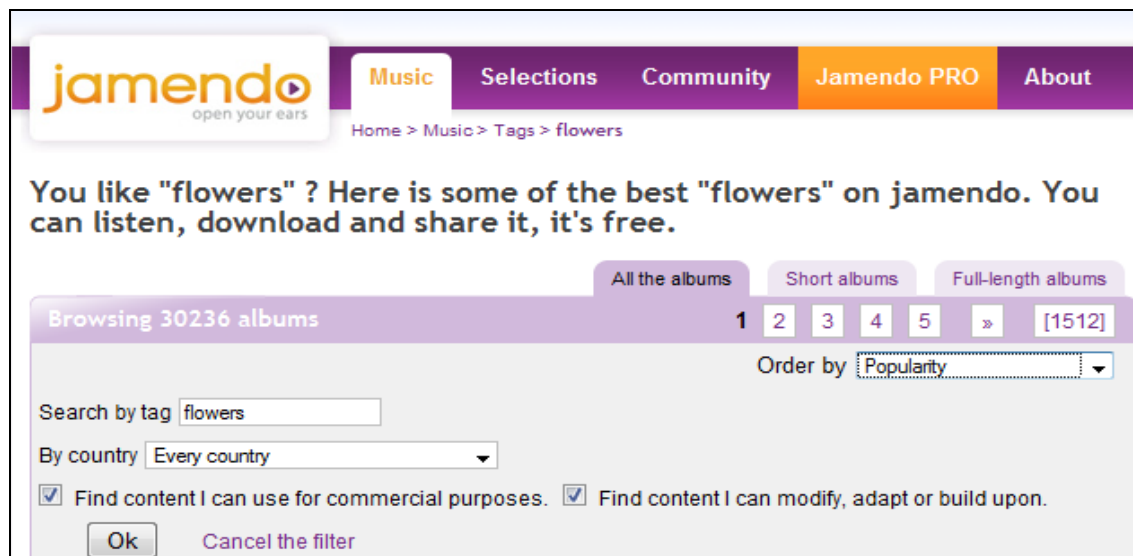
Obrázek 17: Rozhraní pro vyhledávání pod licencí CC na Blip.tv.

4.2.3 Jamendo (Music)

Jamendo s podnázvem „open your ears“ („otevři své uši“) je projekt shromažďující a volně nabízející hudbu zveřejněnou pod licencemi CC. Dovoluje sdílet hudbu, stahovat oblíbené interprety a skladby. K 10. únoru 2010 mělo Jamendo 30 490 publikovaných alb a 715 641 aktivních uživatelů [Jamendo, 2010]. Grafickou úpravu uživatelského rozhraní s omezením na licence CC zachycuje obr. č. 18. Podobně jako v předchozích příkladech, i zde se uživatel orientuje pomocí označení požadovaného omezení na vyhledané dokumenty. Lze

¹⁶ V originále „Displaying popular episodes licensed under licenses that permit commerce and modification.“

zvolit mezi hledáním zdrojů pro komerční použití nebo ty, které se dají libovolně měnit a upravovat¹⁷ [Creative Commons (organizace), 2010b].

Obrázek 18: Webové rozhraní vyhledávání licencovaných děl na Jamendo [CC (org.), 2010b].

Organizace CC věnuje jednu část svého webu právě hudbě [Creative Commons (organizace), 2010x]. Uvádí zde seznam odkazů na stránky, které zpřístupňují licencovaná hudební díla. Kromě vyhledávače Jamendo jsou to např.:

- ccMixer, který shromažďuje remixovanou hudbu [ccMixer],
- Magnatune server, kde lze najít licencované soubory ve formátu MP3 [Magnatune],
- nizozemský projekt Simuze [Simuze, 2005],
- hudební agentura BeatPick, která byla založena v r. 2006, online poskytuje hudbu pro komerční i nekomerční účely. Momentálně je zde zaregistrováno přibližně 250 nezávislých umělců ze 40 zemí světa [Beatpick],
- nezisková organizace CASH Music podporující umělce a hudební organizace v šíření a vystavování open-source materiálů [CASH Music],
- společenství hudebníků a umělců SectionZ dává prostor ke společnému sdílení, remixování, vylepšování a učení se nových věcí od sebe navzájem [SectionZ, 2010],

¹⁷ V originále „Find content I can use for commercial purposes. Find content I can modify, adapt or build upon.“

- Opsound je dalším z experimentů volné hudby pro všechny. Vystavená díla jsou jednak pod licencí CC „Uveďte autora - Zachovejte licenci“ [Creative Commons Česká, 2010h], jednak pod veřejnou licencí public domain [SAMUELS, 1993]. Projekt funguje od r. 2004 a spojuje muzikanty i posluchače pod mottem „svobodná láska, svobodná hudba“ (Free Love, Free Music) [Opsound],
- Jamglue s cílem odstranit bariéry mezi fanoušky a umělci. První skupině nabízí vlastní remixování hudby, s možností výhry v soutěži a zviditelnění se tak před hudebními profesionály, zapojení se do diskuze, komunikace a poznávání nových přátel. Výhodami pro umělce je možnost vložení hudby v různých formátech, propagace vlastní tvorby, komunikace s fanoušky apod [Jamglue, 2010],
- projekt Podsaf Audio s podtitulem „hudba pro revoluci“ (Music for the revolution) [Podsaf Audio, 2009],
- Audiofarm, pomocník pro sdílení souborů a prohledávání zvukových nahrávek z celého světa [Audiofarm, 2010],
- sbírka Netlabels, vystavená na serveru Internet Archive, čítá téměř 30 000 volně stahovatelných položek muziky¹⁸ publikovaných pod licencemi CC. Neziskový projekt poskytuje kvalitní, nekomerční a volně šiřitelné zvukové soubory ve formátech MP3/OGG mnoha žánrů [Internet Archive, 2001].

Ani tento výčet serverů zdaleka není vyčerpávající. Další seznam například zveřejňuje server shromažďující soupisy technických zdrojů „Technical Lists : eConsultant“. V jednom ze svých článků uvádí 17 nejlepších webů pro volně dostupnou hudbu [eConsultant, 2007]. Jsou mezi nimi např. Jamendo nebo Magnatune, ale i mnoho dalších, což jen potvrzuje, že existuje mnoho zdrojů a stále nové vznikají, jak se myšlenka licencí CC šíří a dostává do podvědomí stále většího počtu lidí [Creative Commons (organizace), 2010x]. Seznam volných audio nahrávek je možné doplnit také o zdroje z webu SitePoint [SitePoint, 2010], společnosti zaměřující se na online média a vývoj profesionálního e-trhu, na informace pro web designéry a vývojáře. Kromě výše jmenovaných sem patří ArtistServer [ArtistServer, 2010], hudební web

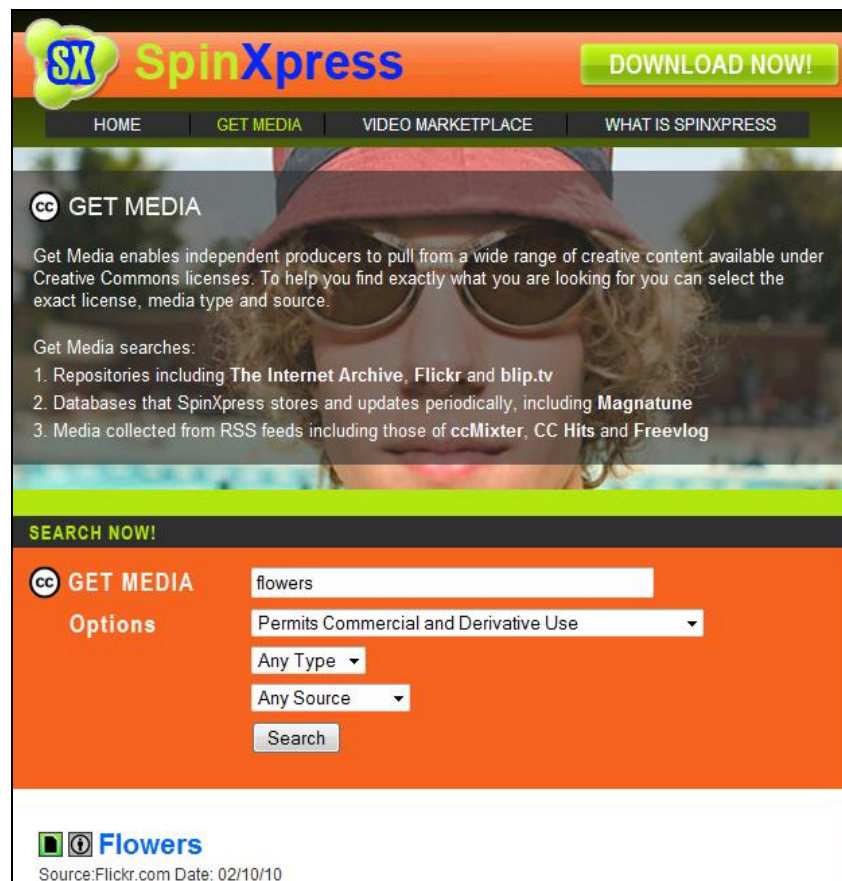
---

¹⁸ K 14. 3. 2010 bylo v Netlabels 23 367 položek.

soustředící se již od roku 2001 na nezávislé umělce a kapely. Poskytuje mimo jiné i možnost stahování skladeb ve formátu MP3 pod licencemi CC. Server Free-Loops.com nabízí ke stažení zdarma tisíce zvukových efektů, smyček a audio nahrávek [Free-Loops.com, 2007]. Tribe of Noise [Tribe of Noise] je celosvětová komunita spojující hudebníky a firmy prostřednictvím legálního a bezproblémového sdílení hudby. Obsah webu je publikován pod licencí „Uveďte autora - Zachovejte licenci“ [Creative Commons Česká, 2010h; AUNE, 2009].

4.2.4 SpinXpress^(Media)

SpinXpress je americký projekt s cílem ulehčit veřejnosti přístup k video záznamům. Inspirací se stalo heslo „Spolupracuj nebo zemři!“ (Collaborate Or Die!). Hlavními znaky webu jsou možnost vyhledávat média zveřejněná pod licencemi CC. Snadněji tak šířit a sdílet soubory jakékoliv velikosti a typu, zdarma publikovat své počiny, objevovat nové a profesně přínosné kontakty a vyměňovat si poznatky a nápady s ostatními prostřednictvím uživatelského fóra. Na obr. č. 19 je webové rozhraní SpinXpress s informacemi o licencích CC [SpinXpress, 2010].

Obrázek 19: Uživatelské rozhraní pro vyhledávání na SpinXpress [SpinXpress, 2010].

4.2.5 Wikimedia Commons ^(Media)

Wikimedia Commons je multimediální repozitář zpřístupňující díla veřejně dostupná pod licencí public domain a licencovaná díla CC v příslušném požadovaném jazyce.

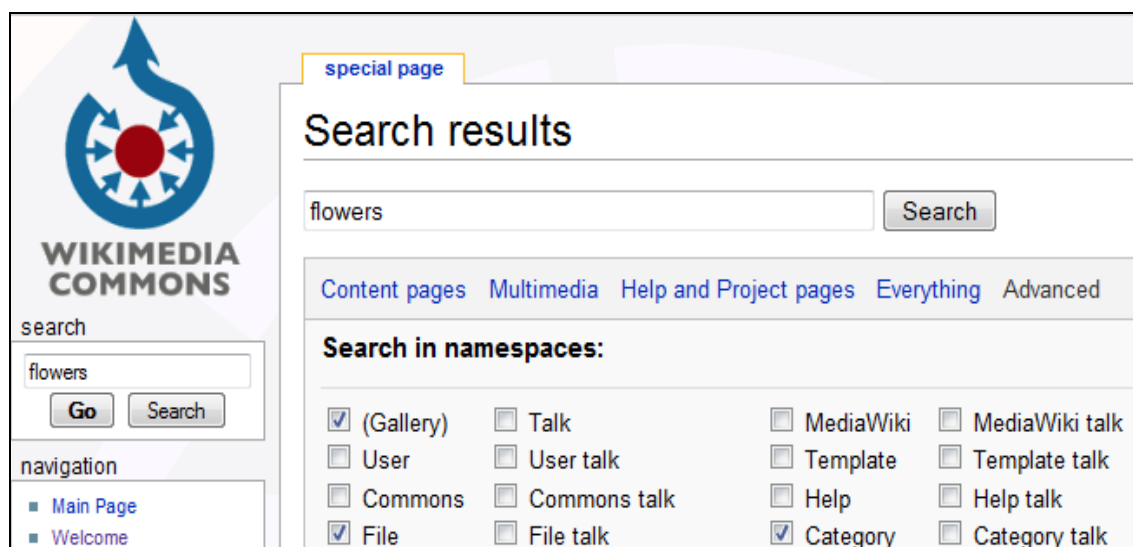
Je jedním z mnoha projektů nadace Wikimedia Foundation Inc., která funguje od roku 2003 z iniciativy zakladatele Wikipedie – Jimma Walese. Dalšími projekty jsou např.:

- Wikipedie (svobodná encyklopedie),
- Wikislovník (výkladový slovník),
- Wikicitáty (sbírka citátů),
- Wikiknihy (volně dostupné knihy a manuály),
- Wikizdroje (volně dostupné dokumenty),
- Wikizprávy (otevřené zpravodajství),
- Wikidruhy (adresář biologických druhů),
- Wikiverzita (volně dostupné vzdělání)

- Meta-Wiki (koordinace všech projektů Wikimedia).

Hlavním cílem všech těchto projektů je zpřístupnění jejich obsahu pro všechny zdarma. Wikimedia má po celém světě 27 poboček. Česká republika má tu svou na adrese www.wikimedia.cz od března 2008 [Wikimedia Foundation, 2010].

Wikimedia Commons je jakýmsi zastřešujícím projektem, který shromažďuje všechna díla zveřejněná pod licencí CC z výše zmiňovaných kategorií. Stránky byly zprovozněny v září 2004 a od té doby bylo nashromážděno 6 111 704 textových souborů a 94 695 souborů s hudbou, filmy a jinými multimediálními nahrávkami. Samotný web je označen licencí „Uveďte autora-Zachovejte licenci“ [Creative Commons Česká, 2010h]. U jednotlivých uložených souborů se může situace lišit dle rozhodnutí tvůrců děl. Po registraci dává projekt šanci všem, kdož mají zájem podílet se aktivně na tvorbě obsahu a zvyšování kvality. Na obr. č. 20 je internetové rozhraní pro pokročilé vyhledávání s výsledky publikovanými pod licencemi CC. Toto vyhledávání bylo provedeno pomocí služby „Search by CC“ ze stránek organizace CC [Wikimedia Foundation, 2010; Creative Commons (organizace), 2010b].

Obrázek 20: Webové rozhraní rozšířeného vyhledávání na Wikimedia Commons [Wikimedia Foundation, 2010].

O Wikipedii jako takové [Wikipedie, 2010a] se na serveru o českém internetu Lupa.cz [Lupa.cz, 2010] v souvislosti s licencemi CC zmiňoval již v roce 2007 Jan Kulveit [KULVEIT, 2007]. Tehdy se spekulovalo o přechodu Wikipedie z veřejných licencí GNU FDL [GNU GPL, 2007] na licence CC. To se také v červnu roku 2009 stalo a veškerý textový obsah přešel pod licenci CC BY-SA

[Creative Commons Česká, 2010h]. Zbytek obsahu encyklopedie zůstává pod dalšími různými typy volných licencí. Vyjmuty jsou jen loga jednotlivých projektů nadace Wikimedia [Wikipedie, 2010].

4.2.6 Al Jazeera

Al Jazeera, první nezávislý arabský televizní kanál, znamená přelom v šíření

zpráv z Blízkého Východu do západních zemí.

Přináší nestranné, objektivní a věcně přesné aktuality.

Televize se stala prvním světovým nezávislým zpravodajským arabským kanálem vysílajícím

v angličtině. Věnuje se poskytování komplexního televizního zpravodajství spolu s diskuzemi na odvysílaná témata z arabského světa. Organizace má sídlo v hlavním městě Kataru, Dauhá. Vysílací stanice jsou rozmístěny v Dauhá, Kuala Lumpur, Londýně a Washingtonu DC. Své kanceláře má Al Jazeera po celém světě. Vysílána jsou zpravodajství, aktuální události, analýzy, dokumenty, živé diskuse, aktuality ze světa obchodu a sportu [Aljazeera.net, 2010b].

Na počátku roku 2009 (13. 1. 2009) zahájila Al Jazeera ukládání části svého video archivu do repozitáře CC (Creative Commons Repository) a vystavila video nahrávky o dění v Gaze a izraelsko-palestinském konfliktu pod licencí „Uveďte autora“ [Creative Commons Česká, 2010j]. Spuštěny byly také blogy (Al Jazeera Blogs) s příspěvky od novinářů a dopisovatelů z televize pod licencí „Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla“ [Creative Commons Česká 2010f]. Uživatelé tak dostali možnost zdarma stahovat a sledovat záběry, ke kterým by se prostřednictvím zahraničních televizí neměli šanci dostat, sdílet a remixovat videa a zapojit se do debaty nad problematikou konfliktu v globálním dialogu. Tento krok znamená jednak pokus o otevření diskuze na citlivá témata, jednak snahu o poukázání na problémy spojené s autorskými právy v prostředí internetu. Al Jazeera bojuje za svobodu projevu, podporuje možnost co nejširší diskuze a nabízí online volně dostupný zdroj informací pro celý svět. Na obr. č. 21 je domovská stránka repozitáře CC s naposled přidanými video záznamy. Není-li uvedeno jinak, je obsah na této stránce vystaven pod licencí „Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla“ [Creative Commons Česká, 2010f, Creative Commons (organizace), 2010u; Aljazeera.net, 2010a].

Al Jazeera Creative Commons Repository

Search

Filter by language

Arabic
English

Using our video?

Let us know! You can send us a message through our contact form.

According to the license, you must attribute the footage to Al Jazeera (but not in any way that suggests that we endorse you or your use of our work).

You are required to leave our logos intact, reference this website and the license itself.

Al Jazeera Websites

English
Arabic
Documentary
Training Center
Labs

Al Jazeera on YouTube

English
Arabic
Documentary
Study Center

Welcome to the Al Jazeera Creative Commons Repository

On this site you will find select broadcast quality footage that Al Jazeera has released under various Creative Commons licenses. Through Creative Commons licensing, you are able to legally share and reuse our footage. [Learn More.](#)

Latest Videos

The footage is released under the 'Creative Commons 3.0 Attribution' license which allows for commercial and non-commercial use. This means that news outlets, filmmakers and bloggers will be able to easily share, remix, subtitle or reuse our footage.

The Sword Maker & The Swordsman
01/19/2010

Footage of Oil wells
01/07/2010

Pharmaceutical factories in Samarra
01/07/2010

Poor communication network in Iraq
01/07/2010

Sculptured minaret art
01/07/2010

Churches in Iraq
01/07/2010

Cement walls in Samarra
01/07/2010

Poultry farms in Samarra
01/07/2010

Obrázek 21: Webové rozhraní domovské stránky repositáře CC televize Al Jazeera [Al Jazeera CC Repository].

Další ukázky využívání licencí CC jsou náhodně vybranými weby, jelikož nabídka je opravdu široká a objem licencovaných zdrojů neustále narůstá.

4.2.7 The Public Library of Science

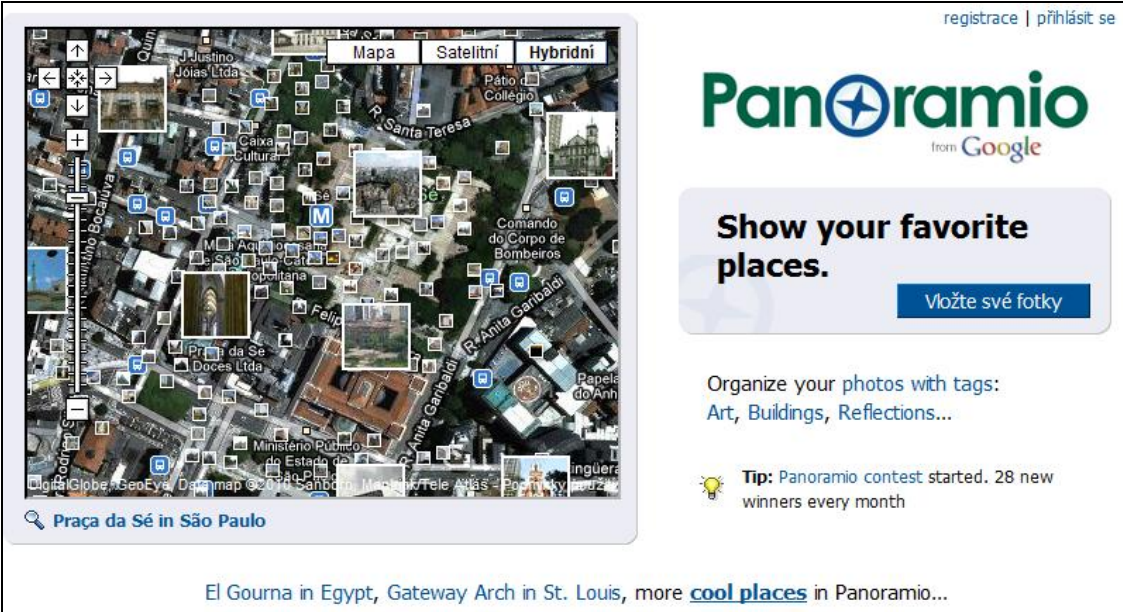

The Public Library of Science (PLOS) je nezisková organizace

sdužující vědce a fyziky, které spojuje myšlenka volně přístupných zdrojů vědecké a lékařské literatury. Online veřejná knihovna otevírá zdroj poznatků pro všechny odkudkoli na světě, napomáhá k usnadnění výzkumů a bádání, dovoluje vyhledat konkrétní myšlenky, metody a pozorování z jednotlivých článků a použít pro vlastní potřeby. Není-li uvedeno jinak, jsou web i všechny příspěvky publikovány pod licencí CC Uveďte autora [Creative Commons Česká, 2010j; Public Library of Science].

4.2.8 Panoramio

Jeden z projektů vyhledávače Google (odkoupil Panoramio v červenci 2007), geolokačně zaměřený web Panoramio, existuje od r. 2005, kdy byl založen dvojicí Španělů - Joaquín Cuenca Abela systém naprogramoval a psycholog Eduardo Manchón Aguilar se postaral o jazykovou strukturu. Každá fotografie, vložená na tento web, by měla být označena přesnými zeměpisnými souřadnicemi pořízení, které pak umožňují její zobrazení na mapě světa (Google Maps). Současně jsou obrázky opatřeny tagy zařazující je do jednotlivých kategorií podle toho, co zobrazují. Autoři vystavující svá díla na tomto webu si ponechávají svá autorská práva. Od března 2008 je však možné zvolit některou z licencí CC. Na obr. č. 22 je webové rozhraní úvodní stránky webu. Systém byl testován vyhledáváním materiálů pod licencemi CC. Bohužel neexistuje žádná kategorie, kde by byly shromažďovány licencované příspěvky, což by ušetřilo námahu s vyhledáváním. Po zadání vyhledávaného dotazu „creative commons“ do boxu bylo výsledkem 8 fotografií, ne všechny však byly označeny některou z licencí CC. Systém však nabízí hyperlinkovaný odkaz na aplikaci Google Earth, na fotografie označené licencemi CC. Pokud je fotografie licencována, jsou v jejím popisu, kromě data vložení, počtu zobrazení a autora, uvedeny také informace o typu použité licence [Wikipedie, 2010].

The image shows the Panoramio website interface. On the left, a map of São Paulo is displayed with many small photo thumbnails overlaid. The map includes navigation controls and a search bar at the bottom left. On the right, there is a sidebar with the Panoramio logo (a compass rose with a star) and the text "from Google". Below the logo, there is a button that says "Show your favorite places." and another button that says "Vložte své fotky". Further down, there is text that says "Organize your photos with tags: Art, Buildings, Reflections..." and a tip that says "Tip: Panoramio contest started. 28 new winners every month". At the bottom of the sidebar, there is a link that says "El Gourni in Egypt, Gateway Arch in St. Louis, more cool places in Panoramio...".

Obrázek 22: Rozhraní domovské stránky projektu Panoramio [Wikipedie, 2010].

4.2.9 Foodista

Foodista, encyklopedie receptů, do které může každý přispět, je projektem, který si klade za cíl vytvořit největší a nejkvalitnější online encyklopedii o vaření. Správci webu si vyhrazují právo na upravení příspěvků tak, aby obsah webu zůstal co možná nejkvalitnější a standardizovaný. Všechny příspěvky jsou vystaveny pod licencemi CC, konkrétně nejméně omezujícím typem „Uveďte autora“ [Creative Commons Česká, 2010j] [Foodista, 2008].

4.2.10 IntraText

Digitální full-textová knihovna IntraText čítá na 12 miliónů textů datovaných od roku 900 př. n. l. až po 21. století. Velká část textů je uložena pod licenci CC „Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci“ [Creative Commons Česká, 2010g]. Uživatelé jsou upozorňováni, že je vždy lepší se u každého díla individuálně přesvědčit, zda a jak je licencováno [IntraText, 2010].

TECTA LEGE		IntraText ® DIGITAL LIBRARY - WWW.INTRATEXT.COM		LECTA TEGE	
Full-text Digital Library offering books and corpora as lexical hypertexts on Creative Commons License Committed to accuracy, accessibility and Tablet PC oriented cognitive ergonomics					
<p>The DXT library</p> <ul style="list-style-type: none"> - Editorial Info - Contacts - Copyright - Privacy - References - Contributors <p>The DXT format</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deutsch - English - Español - Français - Italiano - Magyar - Português <p>cultura italia UN PATRIMONIO DA ESPLOARARE</p> <p> 2003-2012 United Nations LITERACY DECADe</p> <p> AIB ASSOCIAZIONE ITALIANA BIBLIOTECHE Associato</p>	<p style="text-align: center;">Full text search beta</p> <p>Search for Advanced search... Help...</p> <p><input type="text"/></p> <p><input type="button" value=">"/></p> <p>☐ È = E: accent insensitive</p> <p style="text-align: center;">Catalogues</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chronological catalogue (new!) Timeline by century and year - Alphabetical catalogues by: Author (899), Title (7981), Language (39) - Download area Hypertextualized documents for off-line reading - New accessions Last Updated: 2010.03.11 - Updates and corrections - General map <p style="text-align: center;">Collections</p> <p>RELIGIOSA Opera omnia and holy books. Christian and others. Custom libraries of catholic religious institutes. > Enter, Enchiridion Vaticanum, Vitae Consecratae</p> <p>LATINA Latin literature, patristics and modern works. > Enter</p> <p>ITALIANA Un punto di riferimento affidabile e costantemente aggiornato per la lingua e la cultura italiana. Catalogo di letteratura, catalogo dei testi in italiano</p> <p>SCIENTIFICA Texts and corpora from linguistics and terminology. > Enter</p> <p>VARIA Some minor but growing collections: Philosophy</p>	<p style="text-align: center;">CD-ROM</p> <p> Biblia Sagrada - Edição Pastoral. Colaboração com a Pia Sociedade de S. Paulo On-line Comprar</p> <p style="text-align: center;">Opera Omnia and collected works</p> <p>In IntraText collections the whole author is represented as a whole hypertext with global lists and concordances. IntraText collections are available for several authors in: - Bibliotheca Latina - Biblioteca italiana - Bibliotheca religiosa</p> <p style="text-align: center;">Corpora</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clinical Terminology Archetypes of situations for clinical info from CEN/TC251/PT27. - L'italiano come L2 in India Temî di esercitazione. Tanya Roy - Lessico delle chat-line italiane Da una ricerca Eulogos - Nursing terminology HHCC, NANDA, NIC93, NIC96, NOC, Omaha S., PCDS. - Surgical procedures Terminology from "GALEN in use" 	<p style="text-align: center;">Ads by Google</p> <p>Full-Text Online Library Use the World's Largest Online Library for Your Graduate Research! www.Question.com</p> <p>KirtasBooks.com Rare & Hard to Find Books Digitized and Print on Demand www.KirtasBooks.com</p> <p>Full text Studies Free thousands full text books, Journals articles in Islam & Muslim BIBlioIslam.net/en/Study</p> <p>Free Downloadable Movies Download The Most Viewed End Time Bible Prophecy Videos Online Today! www.WorldsLastChance.com</p> <p>Data Storage Guide Data Storage Guide for IT Execs. Expert Analysis, Info & Tools. searchCIO.Techtarget.com</p>		

Obrázek 23: Internetové rozhraní domovské stránky digitální knihovny IntraText [IntraText, 2010].

4.2.11 UnearthTravel.com

Více než 1 milión cestovních průvodců a fotografií z celého světa publikovaných pod licencí „Uved'te autora - Zachovejte licenci“ [Creative Commons Česká, 2010h], to je primární cíl tohoto online průvodce. Každý uživatel může přispět svými postřehy a zkušenostmi a obohacovat a rozšiřovat tak obsah webu. Mezi službami pro turisty je např. i kompletní cestovní plánovač, galerie fotografií, mapa světa rozdělená na kontinenty, oblasti, státy, města a konkrétní místa, která stojí za to navštívit, spolu s historickým úvodem a praktickými tipy pro cestovatele (kdy nejlépe vyrazit, co vzít s sebou,...) [Travel Planner and Guides].

Home | Bookmark | Share Login | Register

unearthtravel.com
unearth your dreams - planner & guides

Guide Advice Search Blog

Travel Planner & Guides

World Guide

Favourite Photos

<p>1st</p> <p>Argentina ★★★★★</p>	<p>2nd</p> <p>Peru ★★★★★</p>	<p>3rd</p> <p>Colombia ★★★★★</p>
---------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------

Top Photos This Week

[View the World Gallery](#)
[Submit a photograph](#)

Why not Try?

Five Suggestions

1. Kenya	★★★★★
2. Tanzania	★★★★★
3. La Paz	★★★★★
4. Burundi	★★★★★
5. Djibouti	★★★★★

Do you have a suggestion for next week, if so let me know at rob@unearthtravel.com

Featured Destination

North Africa - [View]

Weekly Itinerary

Vietnam - [Load]

The capital Hanoi is a bustling French colonial town. Go to the Water puppet theatre and see Ho-Chi-Minh's embalmed body. Take a cruise through Halong Bay and watch the sun setting over the unique landscape. Head south down the coast to Vinh, Hue and Da Nang to see the Royal Burial Grounds, the Forbidden Palace and fantastic beaches. On your way south, pick up cheap tailored

Obrázek 24: Rozhraní hlavní stránky cestovatelského průvodce UnearthTravel.com [UnearthTravel.com].

4.2.12 OurMedia.org

OurMedia je mediální projekt čítající přes 150 000 členů, který umožňuje svým uživatelům

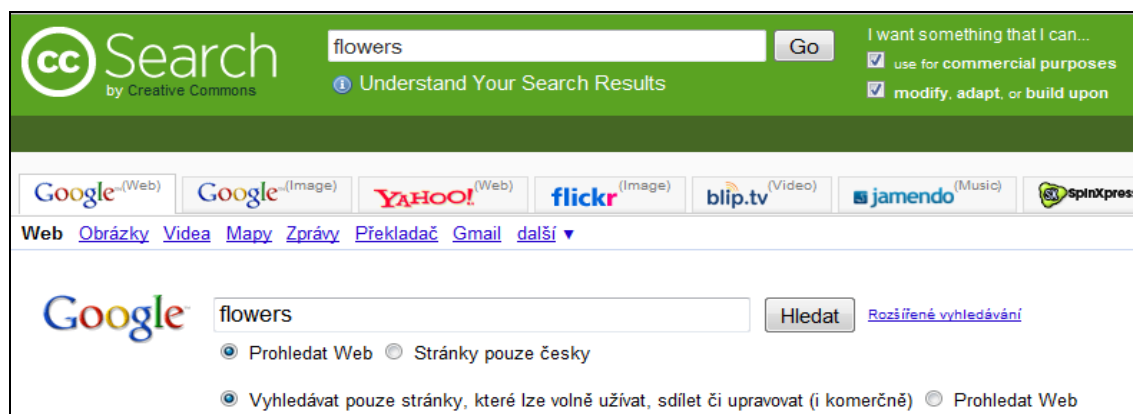
nahrávat a sdílet svá díla. Ve spolupráci se systémem Internet Archive [Internet Archive, 2001] a systémem Outhink Media [Outhink Inc., 2009] propojují, inspirují a informují o dalších komunitách využívajících licence CC. Umělci mají možnost podělit se o svá díla a diskutovat o nich s dalšími profesionály nebo si vyslechnout názor laika, nechat se navzájem inspirovat a vzájemně rozvíjet svá díla. Autor se může svobodně rozhodnout, zda chce své dílo zpřístupnit pod jednou z veřejných licencí nebo ho opatřit copyrightem. Platí tedy, jako u všech předchozích zdrojů, že je třeba posuzovat příspěvky jednotlivě [OurMedia.org].

4.3 Testování vyhledávání s licenčním omezením

Tato kapitola obsahuje praktické ověření možnosti vyhledávání záznamů dokumentů, které jsou publikovány pod některou z licencí CC. Test byl proveden na vyhledávačích Google (české prostředí) a Yahoo! (zahraniční zástupce). Jako vyhledávací dotaz byl zvolen termín „angličtina“ v kombinaci s tvarem „anglický jazyk“. V systému Yahoo! byly zadány anglické ekvivalenty „English“ a „English language“. Výrazy byly spojeny booleovským operátorem OR. Testování vyhledávání probíhalo ve dvou termínech: 22. / 23. 3. 2010 a 6. 4. 2010. Zjišťovány a porovnávány byly vyhledané zdroje a proměnlivost počtu záznamů ve dvou časových intervalech. Pozornost byla věnována typům vyhledaných dokumentů, stylům označení licencemi CC a důvěryhodnosti výsledků v porovnání se zadaným licenčním omezením.

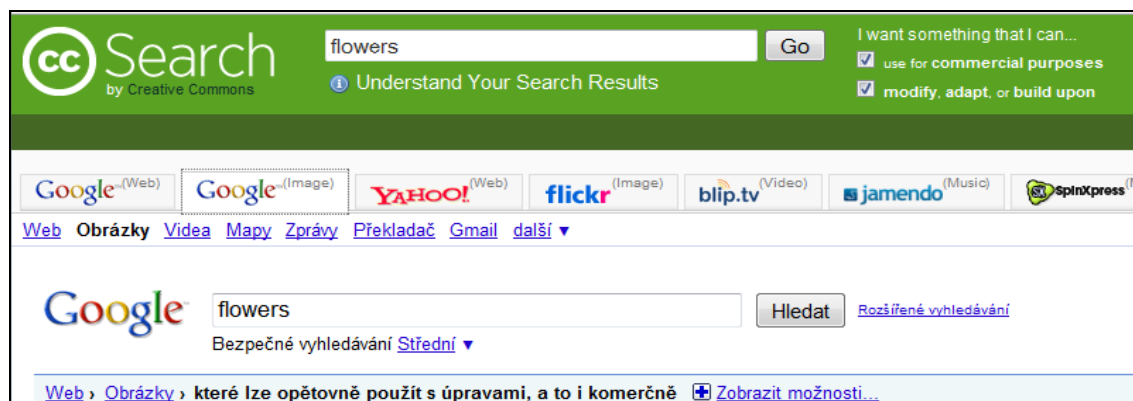
4.3.1 Google

Vyhledávač Google využívá licence CC v řadě ze svých produktů a digitálních službách. Vyhledává dokumenty, obrázky (program Picasa umožňuje označit a vystavit vlastní obrázky pod licencemi CC) nebo knihy podle výběru typu licence z pokročilého vyhledávání. Na obr. č. 25 je webové rozhraní nástroje organizace CC „Search by CC“, konkrétně pro Google web, který umožňuje přímé vyhledávání již licencovaných děl. Jsou tedy dvě možnosti, jak omezit vyhledávání v Google na licencovaná díla – jednak v nabídce pokročilého vyhledávání (Advanced Search), anebo přístup přes stránky organizace CC po označení možnosti „Vyhledávat pouze stránky, které lze volně užívat, sdílet či upravovat (i komerčně)“ [Creative Commons (organizace), 2010b; 2010u].

Obrázek 25: Webové rozhraní vyhledávače Google prostřednictvím nástroje „Search by CC“ [CC (org.), 2010b].

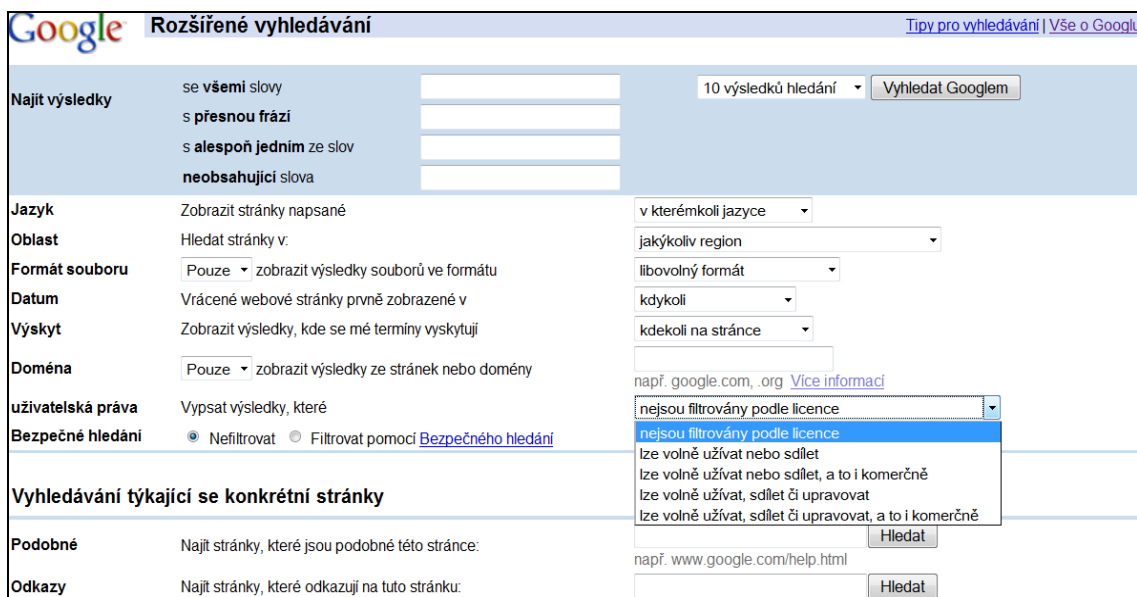
Nástroj vyhledávání organizace CC rozděluje ve své nabídce produkty Google na web a samostatně pak uvádí obrázky (Image). Uživatel tedy může vyhledávat pouze obrázky, které „...lze opětovně použít s úpravami, a to i komerčně“ (viz obr. č. 26) [Creative Commons (organizace), 2010b].

Obrázek 26: Webové rozhraní vyhledávače Google pro Obrázky prostřednictvím nástroje „Search by CC“ [CC (org.), 2010b].

Internetový vyhledávač Google umožňuje omezení dotazu na zdroje publikované pod licencemi CC v rámci rozšířeného vyhledávání v položce „uživatelská práva“. (viz obr. č. 27). Uživateli se nabízí několik variant výpisu výsledků. První možností je vyhledání zdrojů bez jakéhokoli licenčního omezení („Vypsát výsledky, které ... nejsou filtrovány podle licence“). Další čtyři uvedené možnosti jsou variacemi práv a povinností nabyvatele veřejných licencí. Použitá terminologie, stejně jako počet omezení, se zcela přesně neshoduje s výrazy užívanými v licencích CC, což může být matoucí. Uživatel může omezit vyhledávání na:

- „Výsledky, které ... lze volně užívat nebo sdílet
  - lze volně užívat nebo sdílet, a to i komerčně
  - lze volně užívat nebo sdílet, či upravovat
  - lze volně užívat nebo sdílet, či upravovat, a to i komerčně.“

Obrázek 27: Webové rozhraní pokročilého vyhledávání na Google.cz s možností omezení na licencovaná díla [Google, 2010b].

První zadaný testovací požadavek zobrazuje zdroje bez jakéhokoli omezení (je zachycen na obr. č. 28). Na dotaz "anglický jazyk" OR angličtina bez licenčního omezení se ve výsledku z 22. 3. 2010 zobrazilo 3 390 000 záznamů.

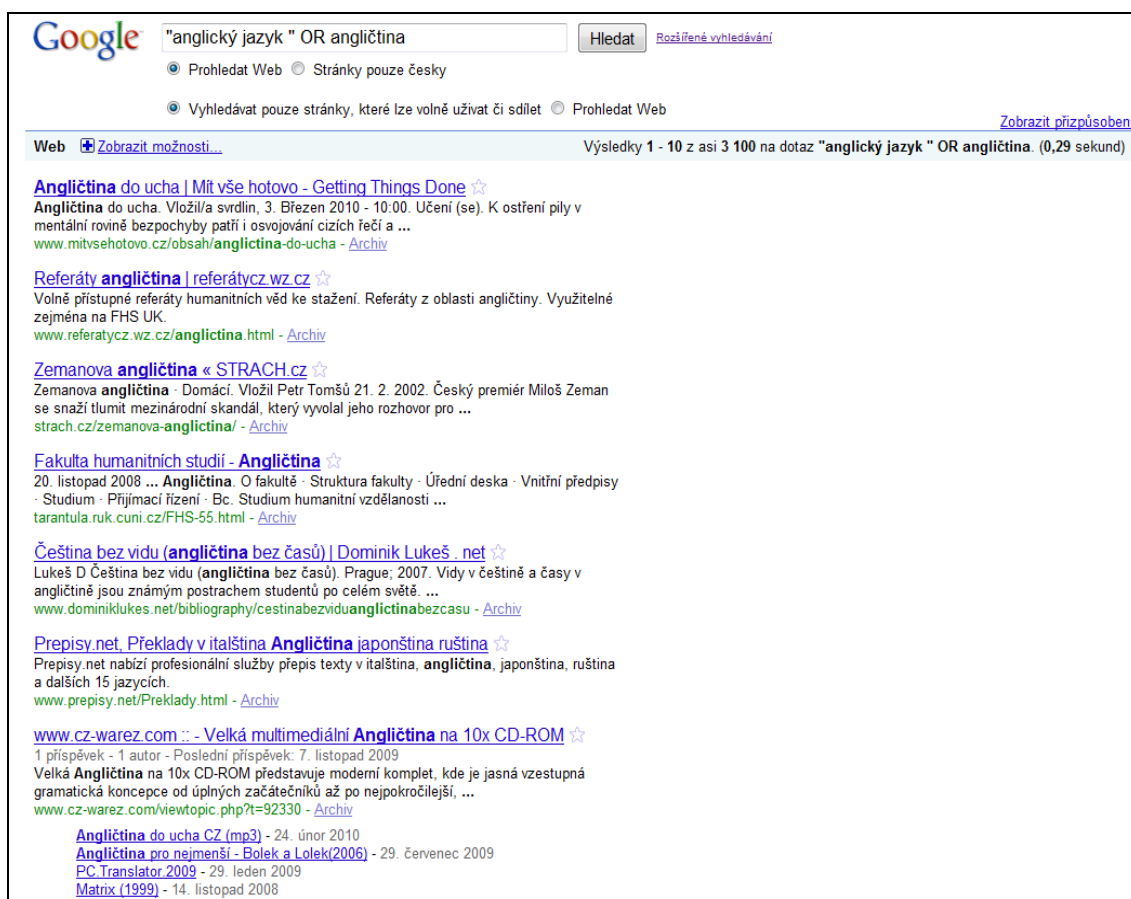

Obrázek 28: Webové rozhraní vyhledávače Google s výsledkem dotazu bez licenčního omezení.

Druhým krokem bylo omezení v rámci rozšířeného vyhledávání na stránky, které lze volně užívat či sdílet. Po tomto omezení se na hlavní stránce objeví přidaná věta o konkrétním omezení vyhledávání, kterou lze případně zrušit a vyhledávat opět z celého webu. V těchto větách se bohužel vyskytují gramatické chyby. Konkrétně zde chybí čárka ve slově „užívat“.

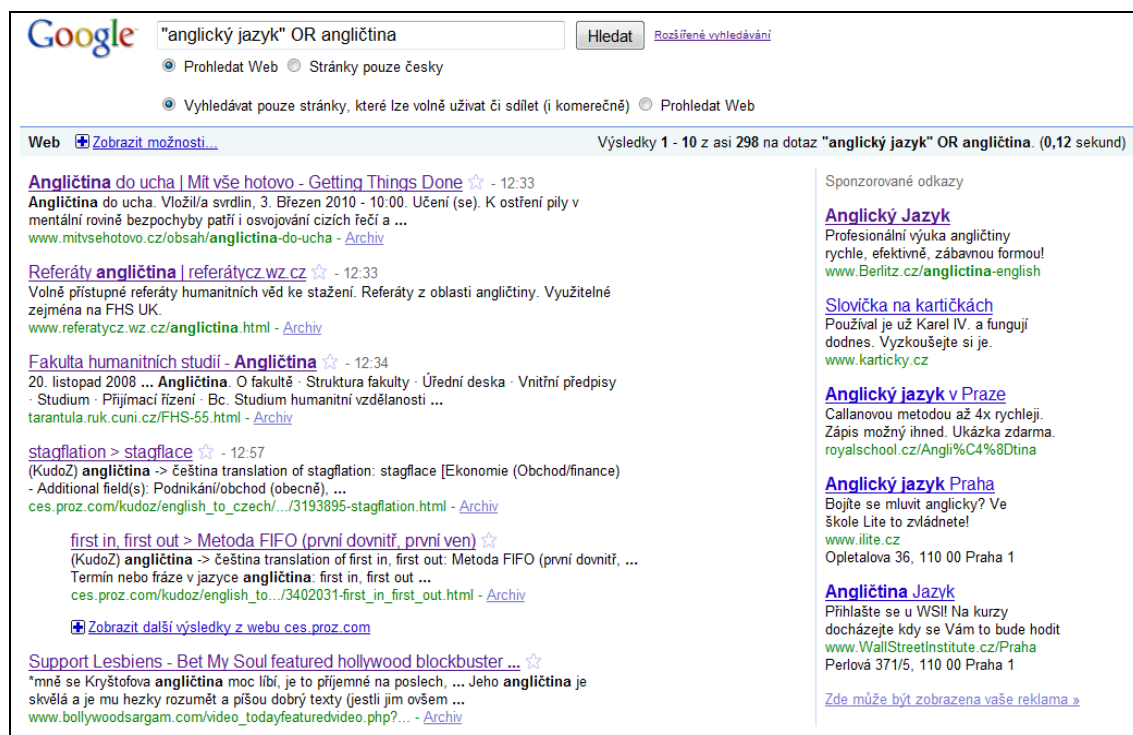
Na stejný dotaz bylo vyhledáno **3 100** dokumentů, což je opravdu znatelný rozdíl oproti prvnímu případu¹⁹. Důvody mohou být různé. Může to být způsobeno neochotou vystavovatelů a majitelů práv na dílo nebo licence CC stále ještě nepronikly do povědomí a nejsou dostatečně využívány. I přesto má ale uživatel možnost výběru z několika tisíc zdrojů, u kterých nemusí mít obavu z porušení autorského práva při zachování licenčních pravidel. Výsledky na první stránce se v obou případech liší. Licencovaná díla jsou především blogy, referáty či projekty jednotlivců, nejedná se však o obecné pravidlo, které by všechny záznamy spojovalo. Po bližším prozkoumání prvních dvou vyhledaných stránek, musím bohužel zkonstatovat, že některé z odkazů byly nefunkční, u jiných označení licencí CC chybělo, weby, které označeny byly, se lišily ve způsobu uvedení licencí. Vyskytuje se převážně ikonka nebo pouze jen text, málokdy oboje zároveň. Použity byly licence CC od typu „BY“, přes „BY-NC-SA“, až po „BY-NC-ND“, které by spíše měly být zařazeny pod jiné vyhledávací omezení.

Obrázek 29: Webové rozhraní vyhledávače Google s omezeným vyhledáváním na dokumenty licencované pod CC (stránky, které lze volně užívat nebo sdílet).

¹⁹ První testování probíhalo 22. 3. 2010 s výsledkem 3 100 záznamů. Pro srovnání byl test proveden znovu 6. 4. 2010 s výsledkem 3 430 záznamů.

V dalším testování byla označena možnost vyhledání dokumentů, které lze volně užívat či sdílet, a to i komerčně.²⁰ Počet záznamů se znovu zmenšil, a to konkrétně na **298** při březnovém testu a k dalšímu poklesu došlo v dubnu, až na **253** záznamů. První dva záznamy jsou shodné jako u předchozího omezení. Z velké části jsou zahrnuty dokumenty s označením dvou nejbenevolentnějších typů licencí CC, „BY“ a „BY-SA“. Označení jednotlivých záznamů se opět lišilo - od ikoněk, přes hyperlinkované fráze, případně kombinace obojího.

Obrázek 30: Webové rozhraní vyhledávače Google s omezeným vyhledáváním na dokumenty licencované pod CC (stránky, které lze volně užívat či sdílet, a to i komerčně).

Druhý nejpočetnější výsledek na dotaz „anglický jazyk“ OR angličtina byl zaznamenán při omezení „Vyhledávat pouze stránky, které lze volně užívat, sdílet či upravovat“ - **4 650**²¹. Na obr. č 31 je vyhledávání z 6. 4. 2010 s výsledkem **5 140** záznamů dokumentů.

²⁰ Ve větě se opět vyskytuje gramatická chyba, konkrétně ve slově „komerčně“ (na stránkách je „komerečně“).

²¹ Výsledek z 23. 3. 2010.

Google "anglický jazyk " OR angličtina Hledat Rozšířené vyhledávání

Prohledat Web
  Stránky pouze česky

Vyhledávat pouze stránky, které lze volně užívat, sdílet či upravovat
  Prohledat Web

Web [Zobrazit možnosti...](#) Výsledky 1 - 10 z asi 5 140 na dotaz "anglický jazyk " OR angličtina. (0,27 sekund)

Anglický jazyk v Brně Sponzorované odkazy
royalschool.cz/Angl%C4%8Dtina Callanovou metodou až 4x rychleji. Zápis možný ihned. Ukázka zdarma.

Anglický Jazyk Sponzorované odkazy
www.Berlitz.cz/anglictina-english Profesionální výuka angličtiny rychle, efektivně, zábavnou formou!

Praktická angličtina
www.Empire-Skola.cz Nejeftektivnější výuka angličtiny. Mluvíte anglicky od první hodiny.

Angličtina - nová maturita - vyššia úroveň + audionahrávka na CD ☆ - 2 návštěv - 16:25 - [[Přeložit tuto stránku](#)]
 Angličtina - nová maturita - vyššia úroveň + audionahrávka na CD enigma.
www.scribd.com/.../Anglita-nova-maturita-vyia-urove-audionahravka-na-CD - [Archiv](#) - [Podobné](#)

Angličtina do ucha | Mít vše hotovo - Getting Things Done ☆ - 4 návštěv - 17:20
 Angličtina do ucha. Vložil/a svrdlin, 3. Březen 2010 - 10:00. Učení (se). K ostření pily v mentální rovině bezpochyby patří i osvojování cizích řečí a ...
www.mitvsehotovo.cz/obsah/anglictina-do-ucha - [Archiv](#)

Zemanova angličtina « STRACH.cz ☆ - 3 návštěv - 16:25
 Zemanova angličtina - Domácí. Vložil Petr Tomšů 21. 2. 2002. Český premiér Miloš Zeman se snaží tlumit mezinárodní skandál, který vyvolal jeho rozhovor pro ...
strach.cz/zemanova-anglictina/ - [Archiv](#)

Angličtina pro veřejnou správu — Ptejte se knihovny ☆ - 23. březen
 Angličtina pro veřejnou správu / Vladimíra Zavázalová, Alena Lukáčová. – Pízeň : Aleš Čeněk, 2007. – 494 s. : čb. il., mapa ISBN 978-80-7380-057-4. ...
www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/.../anglictina-pro-verejnou-spravu - [Archiv](#)

angličtina. nejužívanější slova — Ptejte se knihovny ☆
 angličtina. nejužívanější slova. Text dotazu: Dobry den. Obecně je známo, že k porozumění cizího jazyka stačí 2000 slov. Chtěla bych se informovat, ...
www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/.../anglictina-nejuzivanejsi-slova - [Archiv](#)

Jazyková škola online
 41 jazyků pře Skype, e-mailem e-learningem, poslechem studiumONLINE.cz

Intenzivní kurzy AJ
 Intenzivní a efektivní kurzy angličtiny každý den!
www.CambridgeInstitute.cz

Výuka angličtiny
 v Anglii, Irsku, USA, Kanadě, Maltě Austrálii, Novém Zélandu atd.
www.esl-jazykovky.cz/Anglictina

Anglický jazyk Praha
 Bojíte se mluvit anglicky? Ve škole Lite to zvládnete!
www.lite.cz
 Lite Praha Opletalova 36, 110 00 Praha 1

Lingviéra jazykové kurzy
 Osobitě kurzy angličtiny v Praze s metodou výuky, která Vás rozmluví
www.lingviera.cz

Anglicky s WSI
 Wall Street Institute - zaručený klíč k úspěchu. Přihlaste se nyní!
www.wallstreetinstitute.cz/Praha
 Perlová 371/5, Praha 1

Obrázek 31: Webové rozhraní vyhledávače Google s omezeným vyhledáváním na dokumenty licencované pod CC (stránky, které lze volně užívat, sdílet či upravovat).

Poslední z testovaných možností omezila vyhledávané dokumenty na takové, „..., které lze volně užívat, sdílet či upravovat (i komerčně)“. Výsledkem bylo 287 nalezených záznamů dokumentů při prvním březnovém testování. Na obr. č. 32 je zachycen výpis z 6. 4. 2010 s 243 položkami. Záznamy se vesměs shodují s předešlými. Převažují licence „BY“ a „BY-SA“. Jeden zdroj z prvních třech vyhledaných stránek byl označen licencí public domain.

Google "anglický jazyk " OR angličtina Hledat Rozšířené vyhledávání

Prohledat Web
  Stránky pouze česky

Vyhledávat pouze stránky, které lze volně užívat, sdílet či upravovat (i komerčně)
  Prohledat Web

Web [Zobrazit možnosti...](#) Výsledky 1 - 10 z asi 243 na dotaz "anglický jazyk " OR angličtina. (0,14 sekund)

Angličtina do ucha | Mít vše hotovo - Getting Things Done ☆ - 3 návštěv - 16:52
 Angličtina do ucha. Vložil/a svrdlin, 3. Březen 2010 - 10:00. Učení (se). K ostření pily v mentální rovině bezpochyby patří i osvojování cizích řečí a ...
www.mitvsehotovo.cz/obsah/anglictina-do-ucha - [Archiv](#)

Fakulta humanitních studií - Angličtina ☆ - 2 návštěv - 16:53
 20. listopad 2008 ... Angličtina: O fakultě - Struktura fakulty - Vnitřní předpisy - Úřední deska - Studium - Přijímací řízení - Bc. Studium humanitní vzdělanosti ...
tarantula.nuk.cuni.cz/FHS-55.html - [Archiv](#)

first in, first out > Metoda FIFO (první dovnitř, první ven) ☆ - 2 návštěv - 16:53
 (KudoZ) angličtina -> čeština translation of first in, first out: Metoda FIFO (první dovnitř, ...
 Termín nebo fráze v jazyce angličtina: first in, first out ...
ces.proz.com/kudoz/english_to_.../3402031-first_in_first_out.html - [Archiv](#)

ampacity > proudová zatížitelnost ☆ - 16:53
 (KudoZ) angličtina -> čeština translation of ampacity : proudová zatížitelnost [Elektronika / elektrotechnika (Technika/strojirenství)].
ces.proz.com/kudoz/english_to_czech/.../3129190-ampacity.html - [Archiv](#)

[Zobrazit další výsledky z webu ces.proz.com](#)

Milhausova wiki: List All Pages ☆ - 2 návštěv - 16:53
 Angličtina Online. K této stránce budu připojovat dokončené i nedokončené překlady z ... Jsou tu seřazeny abecedně: Angličtina ONLINE Biogeografie Geografie ...
milhaus.wikidot.com/system:list-all-pages - [Archiv](#)

Jazyková škola online
 41 jazyků pře Skype, e-mailem e-learningem, poslechem studiumONLINE.cz

Angličtina Jazyk
 Přihlaste se u WSI! Na kurzy docházejte kdy se Vám to bude hodit
www.WallStreetInstitute.cz/Praha
 Perlová 371/5, Praha 1

Anglický Jazyk
 Profesionální výuka angličtiny rychle, efektivně, zábavnou formou!
www.Berlitz.cz/anglictina-english

[Zde může být zobrazena vaše reklama >](#)

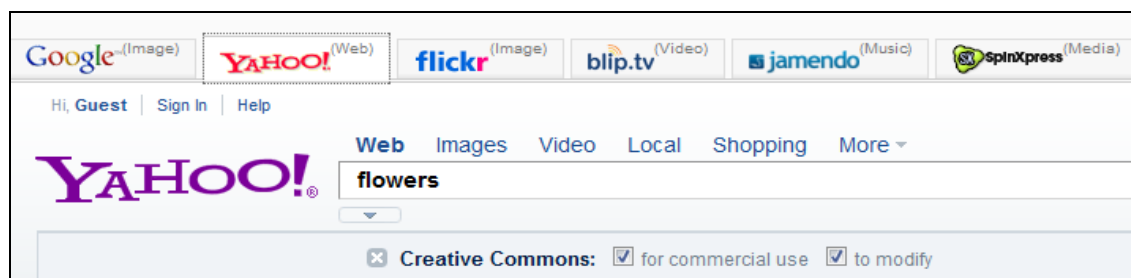
Obrázek 32: Webové rozhraní vyhledávače Google s omezeným vyhledáváním na dokumenty licencované pod CC (volně užívat, sdílet či upravovat, a to i komerčně).

Subjektivně bych výsledky provedených testů vyhledávání dokumentů s omezením na licence CC zhodnotila jako neuspokojivé, nepřesvědčivé a nedopracované. Systém by se měl zcela vyvarovat jakýchkoli gramatických pochybení, za která v tomto případě nejspíš nese vinu nedostatečně pečlivý lidský faktor. Co se týče počtu vyhledaných záznamů, při testování stejného dotazu se stejným omezením několik dní po sobě byly zjištěny poměrně znatelné odlišnosti. To je však běžným jevem i neomezeného vyhledávání a těžko říci, do jaké míry souvisí s dokumenty označenými licencemi CC. Za hlavní nedostatek bych označila nejednotnost v popisu výběru omezení vyhledávání. Je matoucí, že označení není shodné s názvoslovím užívaným na stránkách CC, šest typů licencí je sloučeno pouze do čtyř možností, chybí anglické unifikované zkratky, cokoli, co by uživateli pomohlo rozklíčovat, co bude po omezení vyhledáno. I po zvolení jedné z možností je uživatel stále nucen zadat klíčové slovo nebo frázi, teprve poté začne Google s omezením vyhledávat. Bylo by velice přínosné a informativní, kdyby bylo možné vyhledat všechny dokumenty určité licence CC. Výše uvedené vesměs negativní připomínky lze omluvit poměrnou novostí od zavedení licencí CC do českého prostředí. S rozvojem jejich používání, se i výsledky jistě stanou kvalitnějšími.

4.3.2 Yahoo!

Druhým testovaným internetovým vyhledávačem byl systém Yahoo!, který rovněž umožňuje vyhledávání záznamů publikovaných pod licencemi CC.

Rozhodne-li se uživatel použít přístup přes vyhledávač „Search by CC“, lze označit vyhledávání dokumentů pro komerční použití (for commercial use), pro možnost úpravy díla (to modify), případně oboje zároveň, jak je patrné z obr. č. 33.

Obrázek 33: Webové rozhraní vyhledávače Yahoo! dostupného ze „Search by CC“ generující materiály označené licencemi CC [CC (org.), 2010b].

Vyhledávání při omezení na licencovaná díla umožňuje i vyhledávač přímo ze svých stránek. Po zvolení možnosti „More“ z horní lišty domovské stránky <http://www.yahoo.com/>, se ve výběru zobrazí varianta vyhledávání „Creative Commons Search“. Kliknutím na tento odkaz se zobrazí vyhledávací rozhraní, které znázorňuje obr. č. 34.

YAHOO! SEARCH

Creative Commons Search BETA

Search CC **Search the Web**

Find content I can use for commercial purposes.
 Find content I can modify, adapt, or build upon.

creative commons

Why is this search different?
This Yahoo! Search service finds content across the Web that has a [Creative Commons](#) license. While most stuff you find on the web has a full copyright, this search helps you find content published by authors who want you to share or reuse it, under certain conditions. [Learn more...](#)

Forums & Feedback
See what others are saying about Yahoo! Creative Commons search in [forums](#), or send us [feedback](#).

Obrázek 34: Vyhledávací rozhraní pro omezení vyhledávání zdrojů pod licencemi CC systému Yahoo!

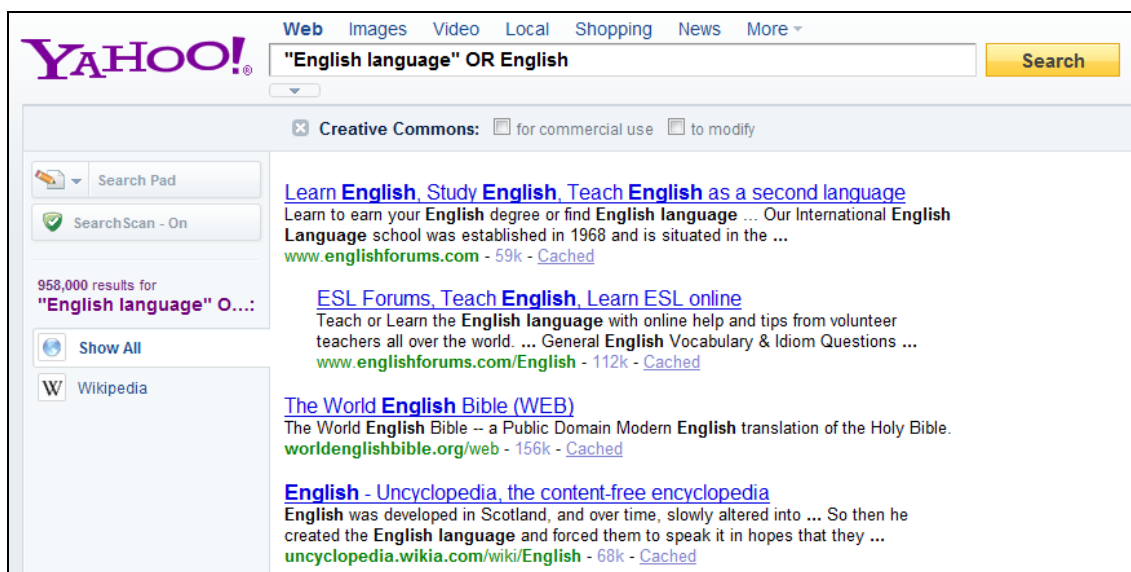
Uživatel má na výběr omezit vyhledávání na díla, která může užít pro komerční účely (Find content I can use for commercial purposes.) nebo zvolí druhou možnost, která představuje omezení na obsah, který je možno libovolně měnit, upravovat a rozšiřovat (Find content I can modify, adapt or build upon.).

Prvním krokem testování bylo zadání stejného dotazu, jako tomu bylo u vyhledávače Google, v anglickém znění („**English language**“ **OR English**) bez jakéhokoli omezení. Test byl opět proveden dvakrát v různých časových obdobích pro porovnání změny počtu výsledků. Ta byla, oproti prvnímu případu, ještě markantnější. Z původního, již tak velmi vysokého, výsledku **7 890 000 000** vyhledaných záznamů pořízeného 23. 3. 2010, došlo o 14 dní později (6. 4. 2010) k navýšení na **8 820 000 000** záznamů. V porovnání s českým prostředím je počet výsledků dvojnásobný.

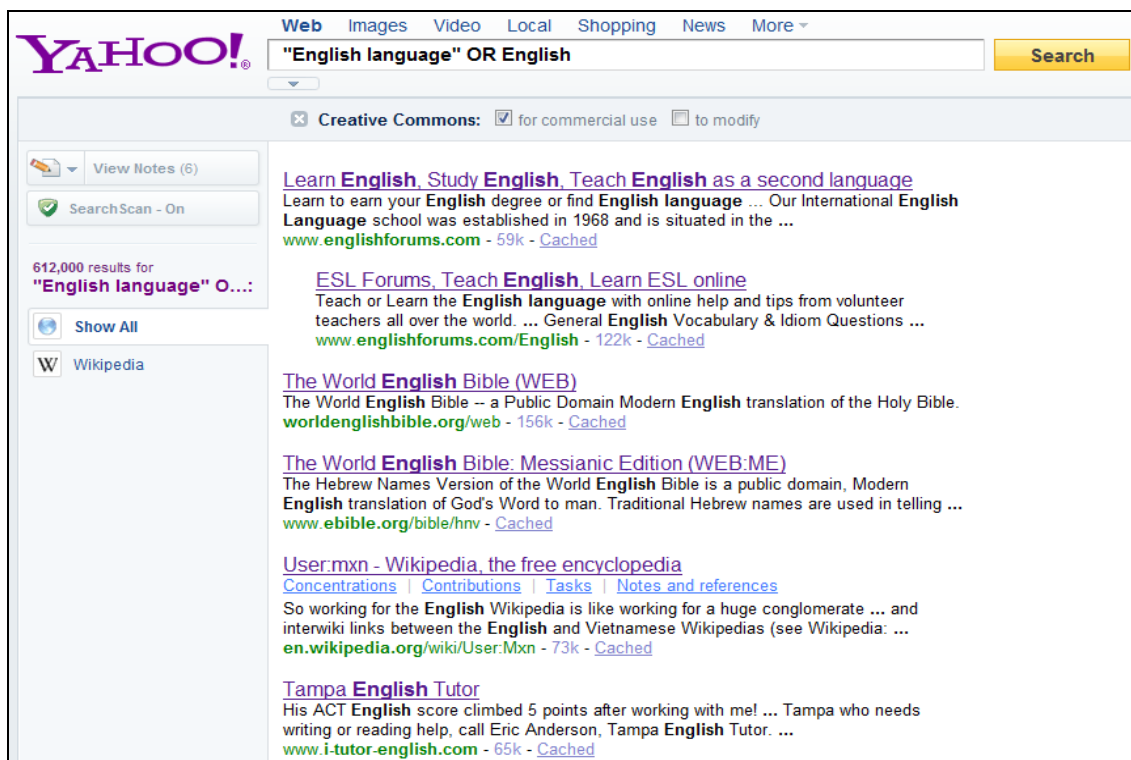
Obrázek 35: Webové rozhraní vyhledávače Yahoo! s výsledkem dotazu bez licenčního omezení.

V druhém kroku (viz obr. č. 36) bylo provedeno vyhledávání stejného dotazu s omezením na díla označená licencemi CC, avšak bez specifického výběru povinností a práv uživatele („Search only for Creative Commons licensed content“). Na tento dotaz bylo vyhledáno **975 000** záznamů v březnu a **958 000** záznamů v dubnu roku 2010. Oproti hledání bez omezení velice znatelný rozdíl. Mezi prvními záznamy se objevily weby licencované pod public domain. Mezi nimi např. i moderní překlad Bible. Na první stránce se objevila jako zdroj např. Wikipedie pod licenci „BY-SA“, vyhledány a mezi první záznamy byly zařazeny i výukové stránky „Tampa English Tutor“ označené klasickým copyrightem obsahující však fotografii označenou licencí „BY“. Nelze tedy všeobecně říci, že internetové vyhledávače registrují pouze celé weby, ale dokážou rozpoznat i licencovaný obsah uložený na jinak běžně copyrightem označeném webu.

Obrázek 36: Webové rozhraní vyhledávače Yahoo! s výsledkem dotazu s omezením na díla označená licencemi CC.

Na obr. č. 37 následuje výsledek vyhledávání po označení první z možností licencovaného omezení – zdroje pro komerční užití (for commercial use). Počet zjištěných záznamů klesl o více než 300 000. Zajímavější ovšem bylo zjištění, že výsledky tohoto dvojího vyhledávání se tentokrát nelišily a počet zůstal pokaždé stejný, a to **612 000** údajů. Znamená to, že v rozmezí čtrnácti dnů nebylo žádné online dílo vystaveno ke komerčnímu používání. Mezi výsledky na první stránce se objevily opět ty samé zdroje.

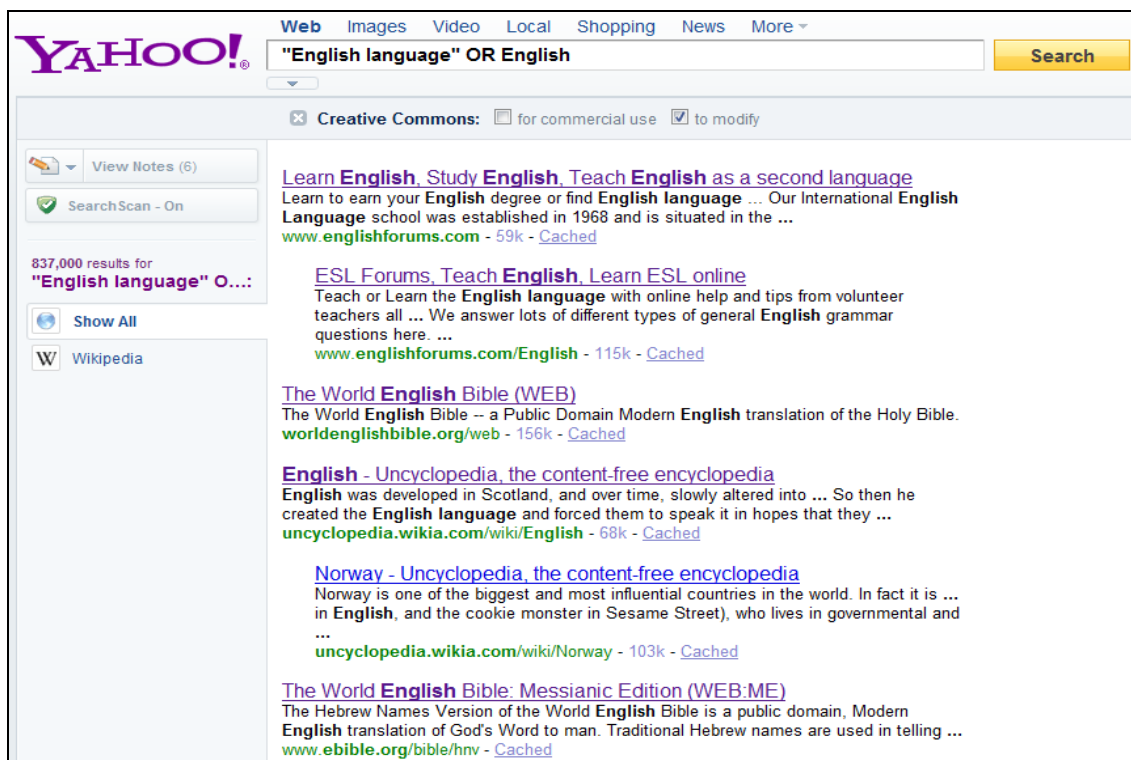

Obrázek 37: Webové rozhraní vyhledávače Yahoo! s výsledkem dotazu s omezením na díla uvolněná pro komerční užití.

Jako další možné vyhledávání byla zvolena varianta označení obou možností. Záznamy, které se dají užít pro komerční účely a zároveň je lze upravovat (for commercial use, to modify). Výsledkem byl téměř totožný počet záznamů ve dvou sledovaných obdobích (23. 3. 2010 a 6. 4. 2010). V prvním případě **597 000**, ve druhém **599 000** položek. Opět se však jednalo o tytéž zdroje jako v předchozích licenčních omezeních.

Poslední možnou variantou bylo odznačení možnosti komerčního užití a ponechání pouze varianty úprav (to modify). Z původních **851 000** se o 14 dní později počet poprvé snížil na **837 000**. První stránka však opět nabízí ty samé zdroje.

Obrázek 38: Webové rozhraní vyhledávače Yahoo! s výsledkem dotazu s omezením na díla povolující jejich úpravy.

Internetovému vyhledávači Yahoo! je možné vytknout podobné nedostatky jako u prvního z testovaných systémů. Nejednotná terminologie, která nekoresponduje s označením licencí CC, ještě větší redukce šesti typů licencí (vyhledávač Google obsahuje čtyři možnosti, Yahoo! pouze dvě). Záznamy zobrazené na několika prvních stránkách pocházejí z několika málo stejných zdrojů. Označení webů, případně v nich obsažených licencovaných dokumentů není standardizováno ani co do umístění, ani slovního či ikonografického vyjádření. Pro snazší a více „user friendly“ užívání se domnívám, že zde je prostor pro zlepšení.

5 Závěr

Licence Creative Commons představují nový model přístupu k otázkám autorského práva. Podporují legální, rychlejší a svobodnější šíření, sdílení, uchovávání a práci s informacemi. Jsou příslibem efektivnější práce se všemi typy dokumentů ve všech oblastech kulturního umění. Jsou využívány umělci, výtvarníky, fotografy, spisovatelé, profesory, velmi oblíbenými se staly na poli hudebního průmyslu. Velký význam přináší v oblasti šedé literatury a vědeckých prací jak z pohledu zviditelnění a zvýšení prestiže a citovanosti autora, tak pro uživatele i vědu jako takovou. Snazší sdílení bez zbytečné a zdlouhavé byrokracie dává možnost rychlejšímu vývoji vědy a předávání a práci s novými poznatky, vzájemné autorské inspirování se a stavění na dílech jiných dává vzniknout dílům ucelenějším a kvalitnějším. Licence Creative Commons představují mnoho pozitivního pro obě strany, původce i nabyvatele. Smyslem je oslovit a stále rozšiřovat komunitu tvůrců a uživatelů a poukázat na důležitost veřejného vlastnictví, jež povede k větší kulturní kreativě a možnostem. Cílem není úplné potlačení copyrightu, ale jeho doplnění a přizpůsobení moderní době. Autorské právo je staré a nevyhovuje tempu a směru vývoje. Co platilo před desetiletími, je v časech internetu a digitálních technologií zastaralé. Licence Creative Commons nabízejí variantu pro éru internetu a vyspělých technologií. V době rapidního snížení času mezi vznikem a publikováním díla a tudíž i v přístupu k němu nabízejí větší prostor pro autory k vystavování svých děl online a rozšiřují možnosti uživatelů internetu na sdílení, využívání a šíření vystavených informací. Je pochopitelné, že jsou zde stále pochybnosti a otazníky, které se budou postupem času minimalizovat, nepřesnosti vylepšovat a chyby napravovat. Pochyby se mohou vyskytnout v oblasti nedostatečně proveditelného dohledu nad dodržováním licenčních podmínek. Autor si především musí být jist, že zůstane zachováno jeho původcovství a uživatel musí být ujištěn, že nebude postihován za užívání děl označených licencemi Creative Commons. Obě strany by měly pochopit, že tento systém je vzájemně výhodný.

Práce si kladla za cíl představit a uceleně informovat o dané problematice, přiblížit a definovat základní termíny a náležitosti užívání licencí, což bylo

splněno. V praktické části proběhlo testování a sledování mnoha internetových zdrojů využívajících licence Creative Commons. Byly zjištěny nedostatky ve vyhledávání týkající se především nejednotné terminologie a nestandardizovaných označení samotných děl. I přesto se domnívám, že licence Creative Commons by měly dostat šanci prosadit se a rozšířit do povědomí nejširší veřejnosti. Snadnost aplikace, mezinárodní srozumitelnost a celosvětová podpora by měly být projektu nápomocny.

Seznam použité literatury

- Akademie výtvarných umění v Praze. *Akademie výtvarných umění v Praze* [online]. 2004. Praha : AVU, 2004 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.avu.cz>>.
- Al Jazeera (televizní síť). *Al Jazeera Creative Commons Repository* [online]. 2010a [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://cc.aljazeera.net>>.
- Al Jazeera (televizní síť). *Al Jazeera English* [online]. Aljazeera IT, 2003 - 2010 ©, updated on: Thursday, April 08, 2010b [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://english.aljazeera.net>>.
- Archiv výtvarného umění, o.s. *Artarchiv.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.artarchiv.cz>>.
- *ArtistServer.com : Free music, mp3 downloads, blogs, and more - join the community* [online]. ArtistServer.com , Copyright © 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.artistserver.com>>.
- *Artyčok* [online]. Artyčok.tv, 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://artycok.tv>>.
- *Audiofarm.org : Because best things are free* [online]. S. I. Humane Computing GbR, © 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.audiofarm.org>>.
- AUNE, Sean P. 2009. 30+ Places To Find Creative Commons Media. In *SitePoint* [online]. 2009 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.sitepoint.com/blogs/2009/04/30/30-creative-commons-sources>>.
- *BeatPick : Music licensing for Film, TV and Advertising use (license pre-cleared music)* [online]. [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.beatpick.com>>.
- *Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works*. September 9, 1886, completed at Paris on May 4, 1896, revised at Berlin on November 13, 1908, completed at Berne on March 20, 1914, revised at Rome on June 2, 1928, at Brussels on June 26, 1948, at Stockholm on July 14, 1967, and at Paris on July 24, 1971, and amended on September 28, 1979. Dostupná z WWW: <http://www.wipo.int/export/sites/www/treaties/en/ip/berne/pdf/trtdocs_wo001.pdf>.
- *Blip.tv* [online]. Blip Networks Inc., 2009 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://blip.tv/>>.
- *BytesForAll WebDesign* [online]. 2007-2010 [cit. 2010- 03- 11]. Dostupné z WWW: <<http://www.bytesforall.com/>>.

- *BytesForAll WordPress WP Themes* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 11]. Atahualpa 3.4.6 released. Dostupné z WWW: <<http://wordpress.bytesforall.com/?p=87>>.
- *CASH Music* [online]. [cit. 2010- 03- 14]. Dostupné z WWW: <<http://cashmusic.org/>>.
- *ccMixer* [online]. [cit. 2010- 03- 14]. Dostupné z WWW: <<http://ccmixter.org/>>.
- Columbia University. School of Law. 2010. *Columbia Law School : Full time Faculty : Eben Moglen* [online]. Columbia Law School, © Copyright 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <http://www.law.columbia.edu/fac/Eben_Moglen>.
- *Communia : The European Thematic Network on the digital public domain* [online]. Politecnico di Torino, Copyright © 2007-2009 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.communia-project.eu/>>.
- *Communia, The European Thematic Network on the digital public domain* [online]. Politecnico di Torino, Copyright © 2007-2009 [cit. 2010-04-08]. Manifest o volných dílech. Dostupné z WWW: <http://publicdomainmanifesto.org/sites/www2.publicdomainmanifesto.org/files/Public_Domain_Manifesto_cz.pdf>.
- Creative Commons (organizace) 2010a. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 01- 31]. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org>>.
- Creative Commons (organizace) 2010b. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 05]. Search by Creative Commons. Dostupné z WWW: <<http://search.creativecommons.org/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010c. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 06]. CC Newsletter. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/newsletter>>.
- Creative Commons (organizace) 2010d. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 06]. Creative Commons Wiki. Metrics. Dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/Metrics>>.
- Creative Commons (organizace) 2010e. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 06]. Birthday Party 2009. Dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Birthday_Party_2009>.
- Creative Commons (organizace) 2010f. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 06]. About. Stay Informed. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/informed/>>.

- Creative Commons (organizace) 2010g. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 06]. Creative Commons GNU GPL. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/choose/cc-gpl>>.
- Creative Commons (organizace) 2010h. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 08]. About. Licences. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/licenses/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010i. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 11]. Before Licensing. Dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Before_Licensing>.
- Creative Commons (organizace) 2010j. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Category:Licensed. Dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/Category:Licensed>>.
- Creative Commons (organizace) 2010k. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Books. Dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/Books>>.
- Creative Commons (organizace) 2010l. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. CC Licensing Your Dissertations. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/weblog/entry/12824>>.
- Creative Commons (organizace) 2010m. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Commons News. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/weblog>>.
- Creative Commons (organizace) 2010n. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. About. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010o. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Support Creative Commons. Dostupné z WWW: <<https://support.creativecommons.org/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010p. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Frequently Asked Questions. Dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/FAQ>>.
- Creative Commons (organizace) 2010q. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Creative Commons Wiki. Dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Main_Page>.
- Creative Commons (organizace) 2010r. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. Projects. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/projects/>>.

- Creative Commons (organizace) 2010s. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. CC Store. Dostupné z WWW: <<https://support.creativecommons.org/store>>.
- Creative Commons (organizace) 2010t. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 12]. International. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/international/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010u. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 14]. About. Who Uses CC? Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/who-uses-cc/>>.
- Creative Commons (organizace) 2010v. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 14]. Flickr. Publish Dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/Flickr/Publish>>.
- Creative Commons (organizace) 2010w. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 14]. News. Creative Commons licenses on Flickr: many more images, slightly more freedom. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/weblog/entry/20870>>.
- Creative Commons (organizace) 2010x. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 14]. Legal Music For Videos. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/legalmusicforvideos>>.
- Creative Commons (organizace) 2010y. *Creative Commons* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 16]. Creative Commons International. Czech Republic. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/international/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010a [cit. 2010-01-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010b [cit. 2010-01-29]. CC projekty. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/cc-projekty>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010c [cit. 2010-01-29]. Vztah CC k české legislativě. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/vztah-cc-k-ceske-legislative>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010d [cit. 2010-01-29]. Licenční prvky. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010e [cit. 2010-01-29]. České CC licence. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/ceske-cc-licence/>>.

- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010f [cit. 2010-03-04]. Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Nezasahujte do díla 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010g [cit. 2010-03-04]. Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010h [cit. 2010-03-04]. Uveďte autora - Zachovejte licenci 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010i [cit. 2010-03-05]. Licence pro Vaše dílo. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/choose/?lang=cs>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010j [cit. 2010-03-08]. Uveďte autora 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010k [cit. 2010-03-08]. Zde je vybraná licence. Dostupné z WWW: <http://creativecommons.org/choose/results-one?license_code=by&jurisdiction=cz&version=3.0&lang=cs>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010l [cit. 2010-03-10]. Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010m [cit. 2010-03-10]. Uveďte autora-Nezasahujte do díla 3.0 Česko. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/cz/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010n [cit. 2010-03-10]. Creative Commons - Právní text licence. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/cz/legalcode>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010o [cit. 2010-03-11]. Typy CC licencí. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/typy-cc-licenci/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010p [cit. 2010-03-11]. Odkazy. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/dalsi-info/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010q [cit. 2010-03-11]. Otázky a odpovědi. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/483/>>.
- *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010r [cit. 2010-03-11]. Kolektivní správa. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/kolektivni-sprava/>>.

- Česká zemědělská univerzita v Praze. *Česká zemědělská univerzita v Praze* [online]. © 2007 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.czu.cz/cs/>>.
- České vysoké učení technické v Praze. *ČVUT v Praze* [online]. ČVUT, Copyright © 2005 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.cvut.cz>>.
- Česko. Ministerstvo průmyslu a obchodu. 2005. *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. MPO , © Copyright 2005 [cit. 2010-04-09]. Ochrana a vynucování práv k duševnímu vlastnictví v ČR - Ostatní mezinárodní dohody v oblasti práv k duševnímu vlastnictví. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument6205.html>>.
- Česko. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. 2006. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky* [online]. MŠMT , © 2006 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/>>.
- Česko. Zákon č. 121/2000 Sb o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 36. Dostupný také z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/autorske-pravo/07-1212000.pdf>>.
- Česko. Zákon č. 216/2006 Sb ze dne 25. dubna 2006 kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 72, s. 2007 - 2026. Dostupné také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb072-06.pdf>>.
- *Definition of Free Cultural Works* [online]. 2010 [cit. 2010-02-15]. Licenses. Dostupný z WWW: <<http://freedomdefined.org/Licenses>>.
- Digitální laboratoř Akademie výtvarných umění v Praze. *Tisková a diskuzní konference Creative Commons / slavnostní uvedení české verze licencí CC* [online]. DigiLab AVU v Praze, 2009 [cit. 2010- 02- 28]. Dostupné z WWW: <<http://dl.avu.cz/lang/cz-cs/2009/03/slavnostniho-uvedeni-ceske-verze-licenci-creative-commons/>>.
- Dilia, divadelní, literární audiovizuální agentura. *Dilia* [online]. Copyright © 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.dilia.cz>>.
- DOX Centrum současného umění. *DOX* [online]. DOX Prague, a.s., © 2008 [cit. 2010- 03- 19]. Dostupné z WWW: <<http://www.doxprague.org/cs/>>.
- eConsultant . *Technical Lists : eConsultant : Top lists for technical resources*. [online]. 2007 [cit. 2010- 03- 14]. Top 17 Creative Commons Licensed Music Sites. Dostupné z WWW: <<http://lists.econsultant.com/top-creative-commons-licensed-music-websites.html>>.

- *Foodista.com : The Cooking Encyclopedia Everyone Can Edit* [online]. 2008 [cit. 2010- 03- 07]. Dostupné z WWW: <<http://www.foodista.com>>.
- *Free Software Foundation* [online]. 2010. Free Software Foundation, Inc., Copyright 2004-2010 [cit. 2010- 02- 25]. Dostupné z WWW: <<http://www.fsf.org>>.
- *Free Software Foundation, Inc.* [online]. USA: Boston, 2010 [cit. 2010-02-15]. Licences. Dostupný z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/licenses.html#GPL>>.
- *Free-Loops.com : Wav, MP3, Aif, & Midi Sound Files. Music Software & Free VST Plugins.* [online]. © 2007 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://free-loops.com/>>.
- *GESTOR : ochranný svaz autorský* [online]. GESTOR , Copyright © 2008 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.gestor.cz/cs>>.
- *GNU GPL. Český překlad Obecné veřejné licence GNU v.3 : GNU General Public Licence* [online]. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.gnugpl.cz/>>.
- *GNU Project : Free Software Foundation* [online]. Free Software Foundation, Inc., Copyright 1996-2008, Updated: \$Date: 2010/03/17 [cit. 2010-04-08]. Licenses .Dostupné také z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/licenses.html>>.
- Google (firma) 2010a. *Google* [online]. ©2010 [cit. 2010- 03- 05]. Dostupné z WWW: <<http://www.google.com>>.
- Google (firma) 2010b. *Google* [online]. ©2010 [cit. 2010- 03- 05]. Rozšířené vyhledávání. Dostupné z WWW: <http://www.google.com/advanced_search>.
- Google (firma) 2010c. *Google* [online]. ©2010 [cit. 2010- 03- 05]. Dostupné z WWW: <http://www.google.com/advanced_image_search?hl=en>.
- GRUBER, Lukáš. 2008a. Úvod k licencím Creative Commons. In Asociace knihoven vysokých škol České republiky. Odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost na vysokých školách. *Seminář IVIG 2008 : Informační vzdělávání a informační gramotnost v teorii a praxi vzdělávacích institucí.* [s.l.] : [s.n.], 2008, Aktualizováno: 30. 9. 2008 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <www.webarchiv.cz/files/dokumenty/konference/ivig08gruber.ppt>.
- GRUBER, Lukáš. 2008b. Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí. In *Ikaros* [online]. 2008, roč. 12, č. 3. Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4612>>. ISSN 1212-5075.

- GRUBER, Lukáš. 2008c. Licence Creative Commons a šedá literatura. In Seminář ke zpřístupňování šedé literatury 2008 : 1. ročník semináře zaměřeného na problematiku uchovávání a zpřístupňování šedé literatury, 8. 10. 2008 [online]. Praha : Státní technická knihovna. Dostupný z WWW: <http://nysl.stk.cz/images/CC_text.pdf>. ISSN 803-6015.
- Harvard University. Edmond J. Safra Foundation Center for Ethics . *Edmond J. Safra Foundation Center for Ethics* [online]. Harvard College, © 2009 [cit. 2010- 02- 25]. Dostupné z WWW: <<http://www.ethics.harvard.edu/>>.
- Harvard University. Law School . *Harvard Law School*. [online]. The President and Fellows of Harvard College, © 2010 [cit. 2010- 03- 07]. Lawrence Lessig named professor of law at HLS, director of Harvard's Edmond J. Safra Foundation Center for Ethics. Dostupné z WWW: <http://www.law.harvard.edu/news/2008/12/12_lessig.html>.
- *Ikaros* [online]. c1997-2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/>>. ISSN 1212-5075.
- INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti. 2009a. *Infogram* [online]. © 2009 [cit. 2010-04-08]. O projektu. [cit. 2010-01-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/about.do>>.
- INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti. 2009b. *Infogram* [online]. © 2009 [cit. 2010-04-08]. Pro studenty. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1113>>.
- INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti. 2009c. *Infogram* [online]. © 2009 [cit. 2010-03-05]. Pro vyučující. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1114>>.
- INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti. 2009d. *Infogram* [online]. © 2009 [cit. 2010-03-05]. Plagiátorství. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1115>>.
- INFOGRAM – Portál pro podporu informační gramotnosti. 2009e. *Infogram* [online]. © 2009 [cit. 2010-03-05]. Zajímavé odkazy. Dostupné z WWW: <<http://www.infogram.cz/findInSection.do?sectionId=1116>>.
- *Informační systém abART* [online]. Archiv výtvarného umění, o.s., ©2005-2006 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://abart-full.artarchiv.cz/>>.
- Intergram (firma). *Intergram : Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů o.s.* [online]. 2010 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.intergram.cz/>>.
- *Internet Archive : Free Movies, Music, Books & Wayback Machine* [online]. 2001 [cit. 2010- 03- 14]. Netlabels : Free Music : Free Audio : Download & Streaming. Dostupné z WWW: <<http://www.archive.org/details/netlabels>>.

- *IntraText* [online]. 2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.intratext.com/>>.
- Iuridicum Remedium (sdružení). *IURE na Juristic.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-02-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.iure.org/>>.
- *Jamendo Blog : open your ears* [online]. 2010 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://blog.jamendo.com/>>.
- Jamglue. *Jamglue : Make a Remix* [online]. © 2010 [cit. 2010-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.jamglue.com/>>.
- JANSA, Petr. 2008. *Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice*. Praha, 2008. 138 s. Diplomová práce. Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Dostupný také z WWW: <http://www.creativecommons.cz/wp-content/uploads/dp_petr_jansa_komplet_xmp.pdf>.
- KAMRÁDKOVÁ, Kateřina; KOŽUCHOVÁ, Kristýna; MYNARZ, Jindřich. 2009. Novinky z oblasti Polytematického strukturovaného hesláře. In *Ikaros* [online]. 2009, roč. 13, č. 7 [cit. 2009-07-01]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/5591>>. URN-NBN:cz-ik5591. ISSN 1212-5075.
- *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003. Dostupné z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktid>>.
- KULVEIT, Jan. 2007. Wikipedia přechází na licenci Creative Commons. In *Lupa.cz, server o českém Internetu* [online]. 2007. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/wikipedia-prechazi-na-licenci-creative-commons/>>.
- LESSIG, Lawrence. 2004. *Free Culture: How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity*. Penguin Press, 2004. 348 s. Dostupné také z WWW: <<http://www.free-culture.cc/>>. ISBN 1-594-20006-8.
- Lessig.org. *Lessig 2.0* [online]. [cit. 2010-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.lessig.org/>>.
- Lupa.cz. *LUPA : server o českém Internetu*. [online]. Copyright © 1998–2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.lupa.cz/>>. ISSN 1213-0702.
- *Magnatune : we are not evil* [online]. [cit. 2010-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://magnatune.com/info/>>.
- *ManyBooks.net : Free eBooks for your iPad, Smartphone or eBook Reader* [online]. [cit. 2010-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://manybooks.net/>>.

- Masarykova univerzita. Ústav výpočetní techniky. *Ústav výpočetní techniky* [online]. Masarykova univerzita, © 1996–2009 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.muni.cz/ics/>>.
- MLYNÁŘÍK, Václav. 2008. Nová šance pro české tvůrce se jmenuje Creative Commons. In *Iuridicum Remedium* [online]. 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.iure.org/657324>>.
- Moravská zemská knihovna (Brno, Česko). 2010. *MZK Brno* [online]. Moravská zemská knihovna, 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.mzk.cz/>>.
- *Národní knihovna České republiky* [online]. 2006. [cit. 2010- 02- 28]. Dostupné z WWW: <<http://www.nkp.cz>>.
- Národní technická knihovna (Praha, Česko). 2010. *Národní technická knihovna* [online]. Copyright 2006 - 2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.techlib.cz/cs/>>.
- *Národní technická knihovna* [online]. 2010a. Copyright 2006 - 2010 [cit. 2010-04-09]. PSH - Národní technická knihovna. Dostupné z WWW: <<http://www.techlib.cz/cs/katalogy-a-databaze/psh/>>.
- OAZA. 2010. *OAZA : Ochranná asociace zvukařů, autorů* [online]. Copyright © 2008, 2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.oaza.eu/>>.
- OOAS. 2010. *Ochranná organizace autorská : sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl* [online]. 2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.ooas.cz/>>.
- *Openphoto.net* [online]. 2010. © 1998-2010. Dostupné z WWW: <<http://openphoto.net>>.
- OSA - ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním. *OSA - ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.osa.cz>>.
- *OurMedia.org* [online]. [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.ourmedia.org>>.
- Outhink, Inc. 2009. *Outhink Media : Express Yourself* [online]. Copyright 2006-2009 [cit. 2010- 02- 28]. Dostupné z WWW: <<http://www.outhink.com/>>.
- *Podsafe Audio : Podcast Music for the Revolution* [online]. 2009. ©2003 - 2009 [cit. 2010- 03- 14]. Dostupné z WWW: <<http://www.podsafesafeaudio.com/>>.
- PRISTÁŠOVÁ, Adéla. 2006. *Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu,

2005 [cit. 2010- 03- 21]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mpo.cz/dokument20974.html>>.

- *Public Library of Science (PLoS)* [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.plos.org/>>.
- Root.cz. 2010a. *Root.cz (www.root.cz) : informace nejen ze světa Linuxu.* [online]. Copyright © 1998 – 2010 [cit. 2010-02-15]. Novinky v GNU GPL 3: odvrácení nových hrozeb. Dostupný z WWW: <<http://www.root.cz/clanky/novinky-v-gnu-gpl-3-odvraceni-novych-hrozeb/>>.
- Root.cz. 2010b. *Root.cz (www.root.cz) : informace nejen ze světa Linuxu.* [online]. Copyright © 1998 – 2010 [cit. 2010-02-28]. Lawrence Lessig: Svobodná kultura. Dostupný z WWW: <<http://wiki.root.cz/Main/FreeCulture>>.
- SAMUELS, Edward. 1993. The Public Domain in Copyright Law. *Journal of the Copyright Society* [online]. 1993. Dostupný z WWW: <<http://www.edwardsamuels.com/copyright/beyond/articles/public.html#fn109>>.
- *SectionZ.com : The Original Electronic Music Community* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 14]. Dostupné z WWW: <<http://www.sectionz.com>>.
- *Simuze : gratis muziek downloaden, uploaden, luisteren en verspreiden* [online]. StOM , © 2005 [cit. 2010- 03- 14]. Dostupné z WWW: <<http://www.simuze.nl/live/>>.
- *SitePoint : New Articles, Fresh Thinking for Web Developers and Designers* [online]. 2010. SitePoint Pty. Ltd., © 1998-2010 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.sitepoint.com/>>.
- *SKOS : Simple Knowledge Organization System* [online]. 2006. Copyright © 1994-2006. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/2004/02/skos/>>.
- *SpinXpress : Make Great Video* [online]. 2010 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://spinxpress.com/>>.
- Společnost pro autorské právo a informační technologie (SPAP&IT). *www.AutorskePravo.cz* [online]. [cit. 2010- 02- 28]. Dostupné z WWW: <<http://www.atorskepravo.cz>>.
- Svaz nezávislých autorů. *SNA : Svaz nezávislých autorů* [online]. [cit. 2010-02- 28]. Dostupné z WWW: <<http://www.svazautoru.org>>.
- *Travel Planner and Guides : Unearth Travel* [online]. [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.unearthtravel.com>>.
- *Tribe of Noise : music community connecting artists, fans and professionals* [online]. [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.tribeofnoise.com>>.

- U.S. Copyright Office. 2010. Law and Policy : Copyright Law. In *Copyright Law of the United States : and Related Laws Contained in Title 17 of the United States Code*. Washington, DC : U.S. Copyright Office, 2009. Dostupný také z WWW: <<http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf>>.
- UNESCO. 2009. *United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization* [online]. 2009 [cit. 2010-04-09]. Universal Copyright Convention as revised at Paris on 24 July 1971, with Appendix Declaration relating to Article XVII and Resolution concerning Article XI 1971. Dostupná z WWW: <http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=15241&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>.
- Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. 2009. *FFUK : Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze* [online]. FFUK, © 2008, Poslední aktualizace: 29. 09. 2009 [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.ff.cuni.cz/>>.
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2010. *Metodický portál RVP* [online]. 2010 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://rvp.cz/>>. ISSN 1802-4785.
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2010a. *Metodický portál RVP* [online]. 2010 [cit. 2010-04-09]. Informace o Metodickém portále. Dostupné z WWW: <<http://rvp.cz/informace/o-portalu/>>. ISSN 1802-4785.
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2010b. *Metodický portál RVP* [online]. 2010 [cit. 2010-01-29]. Digitální učební materiály RVP. Dostupné z WWW: <<http://dum.rvp.cz/index.html>>.
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2010c. *Metodický portál RVP* [online]. 2010 [cit. 2010-01-29]. Licence. Pro autory. Dostupné z WWW: <<http://autori.rvp.cz/obecne-informace/licence>>.
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2010d. *Metodický portál RVP* [online]. 2010 [cit. 2010-01-29]. Otevřené galerie. Pro autory. Dostupné z WWW: <<http://autori.rvp.cz/informace-pro-jednotlive-moduly/clanky/otevrene-galerie>>.
- WebArchiv (projekt). 2010a. *WebArchiv : archiv českého webu* [online]. 2010, Poslední aktualizace: 9. 4. 2010 [cit. 2010-01-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.webarchiv.cz>>.
- WebArchiv (projekt). 2010b. *WebArchiv : archiv českého webu* [online]. 2010, Poslední aktualizace: 9. 4. 2010 [cit. 2010-03-03]. Webarchiv - CC info. Dostupné z WWW: <<http://www.webarchiv.cz/ccinfo>>.
- WebArchiv (projekt). 2010c. *WebArchiv : archiv českého webu* [online]. 2010, Poslední aktualizace: 9. 4. 2010 [cit. 2010-03-03]. Charakteristika Webarchivu. Dostupné z WWW: <<http://www.webarchiv.cz/wainfo/>>.
- Wikimedia Foundation. 2010. *Wikimedia Commons* [online]. 2010 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://commons.wikimedia.org>> .

- Wikipedie (projekt). 2010. *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 15]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org>>.
- Wikipedie (projekt). 2010a. *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 15]. Kategorie:Projekty nadace Wikimedia. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Projekty_nadace_Wikimedia>.
- Wikipedie (projekt). 2010b. *Wikipedie : otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2010- 03- 15]. Copyleft. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Copyleft>>.
- WOLF, Karel. 2008. Dočkali jsme se české verze Creative Commons. In *Lupa.cz, server o českém Internetu* [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/dockali-jsme-se-ceske-verze-creative-commons/>>.
- *Wordpress.org* [online]. [cit. 2010- 03- 11]. WordPress : About. Dostupné z WWW: <<http://wordpress.org/about>>.
- World Intellectual Property Organization. *WIPO : World Intellectual Property Organization* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int>>.
- Yahoo! (počítačový soubor). 2010a. *Yahoo!* [online]. Yahoo! Inc., Copyright © 2010 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.yahoo.com>>.
- Yahoo! (počítačový soubor). 2010b. *Yahoo!* [online]. Yahoo! Inc., Copyright © 2010 [cit. 2010-03-14]. Search for Creative Commons. Dostupné z WWW: <<http://search.yahoo.com/cc/faq>>.
- Yahoo. 2010a. *Welcome to Flickr : Photo Sharing* [online]. Yahoo! Inc., Copyright © 2010 [cit. 2010-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.flickr.com/>>.
- Yahoo. 2010b. *Welcome to Flickr : Photo Sharing* [online]. Yahoo! Inc., Copyright © 2010 [cit. 2010-02-09]. Creative Commons. Dostupné z WWW: <<http://www.flickr.com/creativecommons>>.
- ZACHOVAL, František. 2008. Demýtizace licencí Creative Commons. In *Ikaros* [online]. 2008 [cit. 2010-03-15], roč. 12, č. 12. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/5131>>. ISSN 1212-5075.
- ZANDL, Patrick. 2007. Národní knihovna uloží do WebArchivu český internet. In *Čertoděj, čertovské věci o Web 2.0 a web trendech* [online]. 2007 [cit. 2010- 03- 03]. Dostupné z WWW: <<http://www.certodej.cz/view/n-rodni-knihovna-ulo>>.
- ZANDL, Patrick. 2009. Učiní česká licence Creative Commons přítrž copyrightu? In *Lupa.cz, server o českém Internetu* [online]. 2009 [cit. 2010-

03- 03]. Dostupný z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/ceska-licence-creative-commons-proti-copyrightu/>>.

- Západočeská univerzita. 2009. *Západočeská univerzita v Plzni* [online]. ZČU Plzeň, © 2009 [cit. 2010-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.zcu.cz>>.

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této diplomové práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

V Praze, 11. 4. 2010.

.....

Natalie Pígllová

Jméno	Katedra / Pracoviště	Datum	Podpis